

Blaženi Miroslav Bulešić,
svećenik i mučenik
DUHOVNI DNEVNIK

Bože, Oče naš nebeski,
Ti si u svećeniku Miroslavu Bulešiću
dao svome narodu revnoga pastira
i neustrašivog mučenika.
Po njegovu zagovoru učvrsti u nama vjeru
i ustrajnu strpljivost u teškoćama života
te daj da se spremno zalažemo
za rast i jedinstvo Crkve.
Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Nakladnici
Porečka i Pulska biskupija
„Josip Turčinović“ d.o.o., Pazin
Postulatura za proglašenje svetim
blaženog Miroslava Bulešića

Uredio i bilješkama popratio
Ilija Jakovljević, *vicepostulator*

Suradnici
mons. dr. **Ratko Perić**, mostarsko-duvanjski biskup
mons. **Ivan Milovan**, biskup u miru
mons. **Sergije Jelenić**, kancelar
mons. dr. **Vjekoslav Milovan**, prvi postulator

Tehnički urednik
David Ivić

Portret blaženog Miroslava Bulešića na naslovnici
autor: Alen Alebić

ISBN 978-953-56288-6-0
CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Sveučilišne
knjižnice u Puli pod brojem 150418099.

**BLAŽENI MIROSLAV BULEŠIĆ,
SVEĆENIK I MUČENIK**

DUHOVNI DNEVNIK

III. dopunjeno izdanje

Poreč, 2020.

Portret Miroslava Bulešića iz bogoslovskih dana

ŽELJA ZA MUČENIŠTVOM – OSTVARENA

Zapisi *Duhovnoga dnevnika* Mire Bulešića, blaženika i mučenika, koje objavljuje njegova Postulatura, obuhvaćaju razdoblje od 29. kolovoza 1942., kada je Miro ušao u duhovne vježbe u Dajli pripremajući se za primanje subđakonata, a završavaju 22. srpnja 1947., mjesec dana prije njegove mučeničke smrti, 24. kolovoza. To su zapisi koje je, kako sam kaže u uvodu, pisao „za svoju utjehu“ i „za spoznanje samoga sebe“. I koji će „služiti za budući moj život“ (Rim, 17. prosinca 1942.). Dnevnik nije vođen sustavno, svaki dan, nego povremeno, ovisno o snažnijim doživljajima, kao što su duhovne vježbe, ređenja, blagdani i posebni crkveni i društveni događaji. Nije svoj Duhovni dnevnik pisao za druge, za objavljivanje, jer ne bi inače bilježio neke posve intimne, ispovijedne refleksije i reakcije. Zapravo on to piše – poput Augustinovih Ispovijesti – pred Bogom kojemu se često obraća svojim upravnim govorom, sinovskom zahvalnom molitvom i skrušenim kajanjem. Kao i Blaženoj Djevici Mariji. Zato su ti zapisi

mogli najbolje poslužiti postulatoru njegove kauze za beatifikaciju - koja se dogodila u Puli, 28. rujna 2013. - kako bi iz njih pročitao duhovno bogatstvo ovoga bogoslova, subđakona, đakona i prezbitera u rasponu od njegovih 5 posljednjih dramatičnih godina života.

Dnevnik predstavlja glavni izvor za spoznaju duhovnoga blaga i rasta našega Mučenika. Iz ove osobne iskaznice proizlazi Blaženikova misao i karakter u krizama i kušnjama, njegovi naponi u duhovnom usponu, obveze i odnosi prema roditeljima, profesorima, kolegama, školi, društvu, Crkvi, Bogu.

Ovaj Dnevnik može biti višestruko koristan bogoslovima i mladim prezbiterima ne samo da prate treptaje jedne plemenite duše u životnim vihorima, koja u zahvalnosti Bogu razvija svoje duhovno zvanje i u neposrednoj pripremi za primanje svetih redova đakonata i prezbiterata kroz razne kušnje i u prvim svećeničkim iskustvima, nego i da se sami prihvate pisanja svoga duhovnog dnevnika u koji će bilježiti svoje iskrene iskrice, duhovne doživljaje i moralne odluke na putu prema svećeništvu i u svećeništvu.

Dnevnik je koristan i zbog toga što dnevničar Miro, poučen kroz sjemenište i bogosloviju, iz dana u dan prakticira mrtvljenje sjetila, borbu protiv oholosti koja dolazi i iz vlastite grješnosti i iz vanjske đavolske napasti. Onim naravnim poticajima sebi ljubljiva on svjesno suprotstavlja čine trpljenja i poniženja prikazujući ih Bogu i suobličujući se Kristu patniku. On nerijetko bilježi i pozitivne rezultate, uslišanja zbog kojih se iskreno raduje. A iskreno se žalosti i kaje ako u tome ne uspije.

Njegov je odnos prema poglavarima i biskupu pun poštovanja i poslušnosti u vezi s odgojem i crkvenim stvarima. A u pitanjima svoje pripadnosti hrvatskom narodu ima svoj jasan stav i u Francuskom zavodu (1939.-1940.) i u Lombardskom zavodu (1940. - 1943.) u Rimu i kao svećenik u Istri.

Miro je iskren i duboko moralan bogoslov koji svoju duhovnu i tjelesnu čistoću želi čuvati u skladu s Božjim zapovijedima, šestom i devetom, u vidu celibatarnoga svećeništva da Bogu i Crkvi vjerno služi nepodijeljena srca (Dajla, 2. rujna 1942.). Zna da je to Božji dar i njegov osobni zadatak. Zna da se taj zadatak ne može ispuniti bez posebne Božje pomoći i da nema milosti s neba bez ustrajne, dostojne, pažljive i pobožne molitve (19. rujna 1942.). Stoga će njegova molitva, osobito u duhovnim vježbama, biti strjelovita, psalmistička i česta. Svu svoju vjeru, ufanje i ljubav polaže u Božju moć. Isto tako, kao odan sin Blažene Djevice Marije, nerijetko se i njoj obraća za zagovor. Njezinu prečistom Srcu posvetio je sebe i svoj život na svetkovinu Bezgrješnoga začeca Marijina 1942.: „Bio sam u Sv. Petru i tamo učinio posvetu zajedno sa Svetim Ocem Papom i mnoštvom puka. Večeras ću opet u našoj crkvi“ (Rim, 8. prosinca 1942.).

Bogoslov i svećenik takvih žarkih, iskrenih i izravnih vapaja ne može biti neuslišan po rasporedbi Božjoj.

Don Miro se još kao bogoslov prikazuje Bogu kao „hostija za cijeli svoj život“ i kao „svijeća“ za Božju čast i dobro duša (Pula, 10. listopada 1942.). A i kao mlado-misnik izražava čežnju za pravim mučeništvom, uz Božju

milost i ako ga Bog bude smatrao dostojnim toga velikoga dara (Baderna, 22. ožujka 1944.). Nije trebalo puno čekati na Božji odgovor: samo tri godine! *Crux – martyrium*, kako je više puta zabilježio.

Teološka mu je razina sukladna dobi i studiju bogoslovlja. Nije preokupiran teološkim formulacijama i preciznošću nego kudikamo više primjenom svega pro- učenoga na duhovan praktičan i pastoralan život. Iako je imao zdravih ambicija nastaviti svoj daljnji postdiplomski teološki studij, čak je i od biskupa Rafaela Radossija razumio (25. lipnja 1946.) da bi ga pustio u Rim da su prilike dopuštale, ipak se nije ugodno osjećao u sjemeništu u Pazinu kao podravnatelj, 1946.-1947. godine. Njegov je put bio drukčiji, ni profesorski ni poglavarski, nego pastirski i mučenički.

Priređivači su nastojali u Dnevnik ne zahvaćati ni gramatički ni pravopisno, osim kada je to nužno trebalo radi jasnoće i ujednačenosti teksta. Budući da mu je puno više stalo do autentična sadržaja nego do ljepote stila i pravopisa, Miro ima istih riječi koje različito piše (ne ću i neću; april i travanj; nekada piše Ti, nekada ti; Vi i Vas pa i osobama u množini), u ovom izdanju takve su se neujednačenosti uskladile.

Blaženik jednako navodi citate na latinskom kao i na hrvatskom, osobito one biblijske kojima obiluje. Ako on nije preveo latinske fraze, ovdje su prevedene na hrvatski u kutnim zagradama. Svi su autori, osobito sveti oci i duhovni pisci, kojima se Miro rado služi, stavljani u bilješke sa svojim djelima do kojih se moglo doći.

Iskreno zahvaljujem priređivačima ovoga Duhovnog dnevnika don Mire Bulešića, blaženika i mučenika. Neka svemogući Bog Otac, Sin i Duh Sveti, po njegovu zagovoru, udijeli svoj blagoslov svima koji su ovaj Dnevnik priredili i koji ga budu čitali i njime se koristili.¹

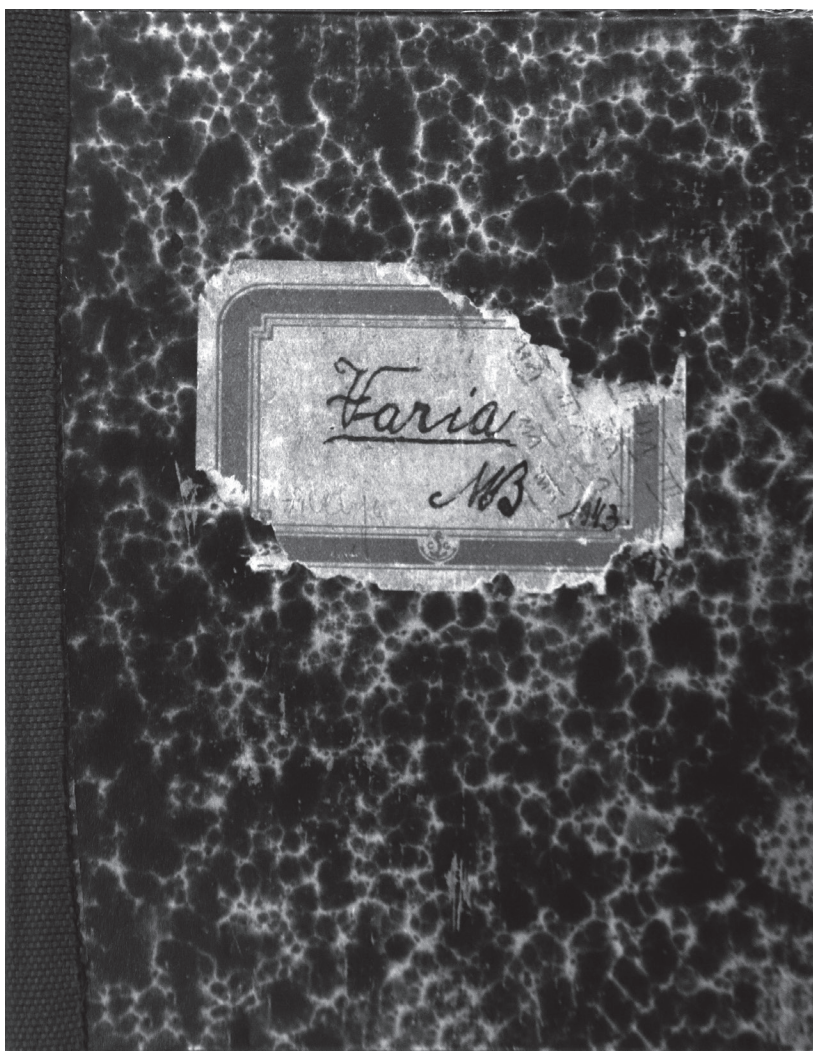
Poreč, blagdan svetog Ivana Pavla II.,
22. listopada 2016.

✠ Dražen Kutleša,
Biskup

Pulska Arena, mjesto beatifikacije Miroslava Bulešića, 28. rujna 2013.

¹ Uvodnik I. izdanja 2017.

Naslovna stranica Duhovnog dnevnika blaženog Miroslava Bulešića

UVOD III. IZDANJU

Povodom stote godišnjice rođenja blaženog Miroslava Bulešića (13. svibnja 1920.) priređeno je III. dopunjeno izdanje njegovog *Duhovnog dnevnika*.

Blaženi Miroslav svoj *Duhovni dnevnik* nije pisao s nakanom da zabilježi povijesne datosti ili svoja teološka promišljanja. Smisao vođenja *Duhovnog dnevnika*, kako je sam zapisao, jest „upoznati samog sebe, popraviti mane, prikazati se sav Bogu dušom i tijelom za Njegovu službu (*Duhovni dnevnik*, 29.8.1942.). Naš Blaženik bilježi trenutno stanje svoje duše, svog duhovnog života te donosi konkretne odluke kako bi, kao bogoslov i svećenik, što bolje mogao živjeti svoje zvanje i poziv. Svaki sjemeništarac, bogoslov, redovnik i svećenik može se prepoznati u liku blaženog Miroslava, može od njega mnogo naučiti o tome kako ustrajati na putu kojim ga je Bog pozvao.

Na kušnje i poniženja, gledao je kao na milosne trenutke koji mu se daju za osobni rast u vjeri, u svom zvanju. Za svoje neuspjehe ne traži krivca u drugom, već kroz molitvu, razmatranje, razgovor s duhovnikom traži odgovor na svoje poteškoće. To je put ostvarenja svakog duhovnog zvanja.

Ovaj *Duhovni dnevnik* blaženog Miroslava svima može biti „duhovni molitvenik“, da na ispravan način gledamo svoj kršćanski poziv: bilo kao vjernik laik ili kao

Bogu posvećena osoba. Dok čitamo ovaj *Duhovni dnevnik* na neki način i molimo, jer razmišljamo ne samo o duhovnom životu blaženog Miroslava, već nas ovo čitanje, moljenje, uvodi u naš duhovni život; stavlja nas na put rasta u vjeri. U liku blaženog Miroslava gledamo duhovni proces ostvarenja svećeničkog života koji krunu svog poziva doživljava u mučeništvu. „Uz Tvoju milost, i ako me Ti učiniš dostojnim, ne bojim se mučeništva, već ga žudim. Neka bude Tvoja volja.“ (*Duhovni dnevnik*, 22. 3. 1944.).

Vrijeme u kojem je djelovao blaženi Miroslav bilo je izuzetno teško: Drugi svjetski rat i poraće. Doživljavao je razne prijetnje, neugodnosti od strane vlasti. Na sve je odgovarao: „Moja osveta je oprost!“ (*Duhovni dnevnik*, 23. 4. 1945.). Nije dopustio da politička previranja dovedu u pitanje njegov duhovni i svećenički život. Želio je biti, što je i postao po sakramentu svetog reda, *Alter Christus* (Drugi Krist). U potpunom suobličavanju Isusu Kristu prihvaća progone, poniženja te iznad svega mučeništvo.

Neka vam ovaj *Duhovni dnevnik* – „*molitvenik*“ bude poticaj za duhovnu i kršćansku izgradnju. Ovo je bio put svetosti blaženog Miroslava, neka i nama bude poticaj za vlastito posvećenje. Neka nas sve zagovara blaženi Miroslav i neka nam od Gospodina isprosi milost pravog obraćenja - oprosta.

Ilija Jakovljević
vicepostulator

BLAŽENI MIROSLAV BULEŠIĆ

Rođenje: 13. svibnja 1920., Čabrunići (župa Svetvinčenat)

Krštenje: 23. svibnja 1920., Juršići

Školovanje: Juršići, Kopar, Rim

Đakonsko ređenje: 25. listopada 1942., Svetvinčenat

Svećeničko ređenje: 11. travnja 1943., Svetvinčenat

Mlada misa: 26. travnja 1943., Svetvinčenat

Župnik: Baderna (1943.-1945.), Kanfanar (1945.-1947.)

Podravnatelj Biskupijskog sjemeništa u Pazinu:
akademska godina 1946./1947.

Tajnik Svećeničkog zbora svetog Pavla za Istru:
(1945.-1947.)

Ubijen: 24. kolovoza 1947., Lanišće

Pokopan: 26. kolovoza 1947., Lanišće

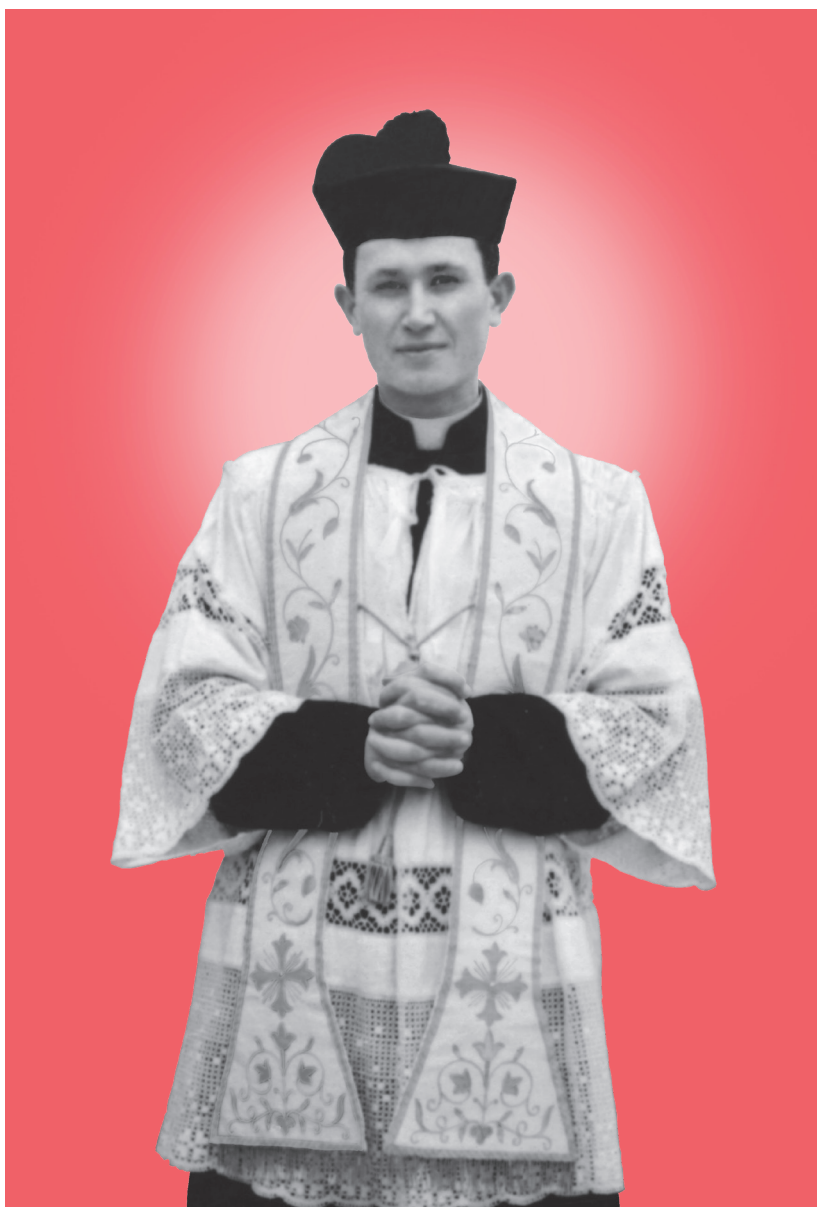
Zemni ostaci preneseni: 13. svibnja 1958., Svetvinčenat

**Dijecezanski postupak za proglašenje blaženim i
svetim započeo:** 24. travnja 1956.

Dijecezanski postupak nastavljen: 28. ožujka 2000.
i završen: 11. rujna 2004.

Proglašen blaženim: 28. rujna 2013., Pulska Arena

Prijenos relikvija blaženog Miroslava u misni oltar:
25. listopada 2014., Svetvinčenat

Blaženi Miroslav Bulešić - mladoisnik

I.

**DUHOVNA PRIPRAVA
ZA SVETE REDOVE**

Svetvinčenat: župna crkva Marijina Navještenja

DUHOVNE VJEŽBE ZA SUBĐAKONAT

od 29. kolovoza do 4. rujna 1942. u Dajli (Novigrad)

*(Ovo sam sve napisao za svoju utjehu
i spoznanje samoga sebe!)*

Postao sam:

Subđakon: 6. IX. 1942. (u Poreču)

Đakon: 25. X. 1942. (u Svetvinčentu)

Prezbiter: 11. IV. 1943. (u Svetvinčentu)

Prva Misa tiha u Juršićima: za roditelje,
dne 12. IV. 1943.

Mlada Misa u Svetvinčentu: 26. IV. 1943.

Subdiaconus debet esse ad Ecclesias **assiduus, vigilis,
sobrius et castus.**

[Subđakon mora biti neprestano prisutan uz Crkvu,
budan, razborit i čist.]

Virtutes diaconi propriae sunt **perfecta castitas,**
ut Christi ministros decet, et **zelus praedicandi
evangelium non solum verbis sed et exemplis.**

[Krjeposti vlastite đakonu su potpuna čistoća,
kao što dolikuje službenicima Kristovim, i revnost u
propovijedanju Evanđelja ne samo riječima, nego i
primjerom.]

ZA ŠTO SI DOŠAO?

Dajla, 29. 8. 1942.

Svrha ovih duhovnih vježbi: upoznati samog sebe, popraviti mane, prikazati se sav Bogu dušom i tijelom za Njegovu službu.

Način: a) u šutnji (silentiose)

b) u pažnji (attente)

c) čvrstom voljom (volentuose)

Odluka: intrare toti, manere soli, exire alii. [ući potpuni, ostati sami, izići drugačiji].

Sv. Bernard: „Ad quid venisti? Quid fecisti?” [Za što si došao? Što si učinio?]

Od ovih duhovnih vježbi ovisi moja vječnost. Jer korak koji ću u nedjelju pred Biskupom učiniti, služiti će mi ili na slavu ili na kaznu.

Srcem cijelim zazivam Te na pomoć, o moj Bože! Pomozi meni grešniku u tom času, priskoči u pomoć savjetima, nadahnućima meni nedostojnomu i daj mi milost da Ti vjerno budem služio sada i dok sam živ.

Sveta Marijo, u Tvoje ruke stavljam sinovski svoje djelo, veliko djelo. Ti mi isprosi od svojeg Sina sve milosti potrebne da mogu vjerno izvršiti, odlučiti i održavati

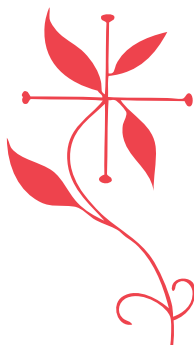
ono što mi ne bude više moguće opozvati. Pomozi mi, Majko, pomozi.

Svi Sveti i Svetice Božje, molite se Bogu za me i isprosite mi od Boga sve milosti. Sveti Alojzije,² moj zaštitniče, u tvoje ruke stavljam svoju čistoću, koju ću morati držati kroz cijeli svoj život.

U pogibli ću biti uvijek, ali ufam se u tvoju pomoć, o Bože. „Si Deus mecum, quis contra me?“ [Ako je Bog sa mnom, tko će protiv mene? – usp. Rim 8,31].

Govori mi, o Bože, rasvijetli, ražari mi srce, okrijepi me, daj mi milost da mogu postati svet i vrijedan tvoj svećenik.

Isuse, Tebi živim, Isuse, Tebi umirem, Isuse, Tvoj sam živ i mrtav!

² Blaženi Miroslav Bulešić svoje zvanje i duhovnu čistoću na putu prema svećeništvu povjerava zagovoru svetog Alojzija Gonzage, poznatom uzoru mladenačke čistoće. Sveti Alojzije čistoću promatra kao dio identiteta osobe, što je samo po sebi potrebno i vrijedno; a ne kao dio zapovijedi.

NITKO NE MOŽE SLUŽITI DVOJICI GOSPODARA

Dajla, 30. 8. 1942.

Razmatranje: Iz Evandjelja svetog Mateja: „Nemo potest duobus dominis servire.“ [Nitko ne može služiti dvojici gospodara - Mt 6, 24].

Duše Sveti, rasvijetli mi pamet, da prodrem u dno Riječi Isusovih i da iz njih iscrpim koju istinu za svoj budući život.

Sveta Marijo, pomози mi!

Isuse, kao da si za mene govorio! Tvoje mi se riječi predstavljaju velikom opomenom u ovim duhovnim vježbama, u ovoj mojoj odluci. Ti mi govoriš: „Non potes duobus dominis servire!“ [Ne možeš služiti dvojici gospodara]. Ili meni ili svijetu. Ako služiš meni, ne možeš služiti svijetu ili obratno. Ti hoćeš biti moj svećenik? Onda treba, da meni sasvim služiš. Ostaješ u svijetu, ali nisi od svijeta. Moraš obratiti svijet, ali ne postati svjetski; moraš biti moj, moj, moj! Od nikoga više, nego sasvim moj. Lako ćeš moći vršiti moje zapovijedi, obavljati djela moja. Ti moraš biti uvijek sjedinjen sa mnom. Nije za tebe čast, hvala, veselje svjetsko, već čast, hvala, veselje, koje ti ja dajem. Sjeti se da onaj koji uzme u ruku plug i okrene se natrag, nije

valjan radnik. Znaj da ti sam ne možeš ništa. Uzdam se u mene i moći ćeš sve po mojoj milosti.

Razumijem Te, moj Isuse. Vidim da treba, da se odlučim: ili za Te ili za svijet. A za svijet neću, ni sada, ni nikada, nego hoću za Te sad i uvijek. Moram se žrtvovati, moram postati sasvim Tvoj. Znam da svijet nije drugo nego laž, da uvijek laže i vara, da uvijek prevari, jer ne može dati ono što obećava. Izvan Tebe nema ništa. Bez Tebe nije mi života. Neću da tražim časti, hvale od svijeta. Samo Tvoju čast hoću da tražim, samo za Tobom hoću da idem. Ako sam do sada bio nekako i sklon do stvorova, od sada unaprijed pustit ću sve za Tebe. Za Te hoću da živim i umrem. Tvoj hoću da budem. Oholost, moj Bože, protivi mi se i priječi mi napredak na putu savršenstva. Prokleta oholosti, izvore svake nesreće, i mene hoćeš da staviš u nepriliku, u pogibao. Otiđi od mene, đavle oholosti, i nastani se u meni, anđele poniznosti. U poniznosti daj mi živjeti, moj Bože. Daj da ja vidim ono što sam pred Tobom, daj mi milost uvjerenja da nisam ništa drugo nego neznatno biće, grešnik, te da si ne mogu, i ne smijem ništa pripisati izvan grijeha, koji me uvijek prati. Ničim se ne mogu uzvisivat, ja sve što imam, imam od Tebe, o Bože, ili posredno od drugih. Zašto ću se uzvisivati? Zašto ću se kititi tuđim perjem?

Tebi dakle treba da služim u poniznosti. Tvoj sam. Za Tebe sam.

Ako se pitam: zašto sam ja zapravo na ovom svijetu? Moram priznati da svojim mislima, riječima i djelima ne odgovaram pravo na to pitanje. A što [zar] nije čovjek stvoren, da Boga, svoga Gospodina hvali, iskazuje mu po-

štovanje i da mu služi?! Ja sam stvoren; jednom nisam bio ništa. Od Boga potječem, od Boga sam sav, ja posve pripadam Bogu. Onda što hoćeš od mene učiniti, o Gospodine? Reci mi, opetuj [ponovi] mi! Gospodin: Sinko, ja Te hoću svećenikom svojim, ja te hoću svetim svećenikom, ja hoću da mi ti dušom i tijelom služiš, da budeš uvijek uza me, da vršiš ono djelo koje sam ja počeo. Ti se pusti meni u ruke, ti slijedi moje napatke i moje savjete, ti meni služi svim srcem i svom dušom. Zato si ti stvoren. „Sinko moj, daj da s tobom činim što ja hoću, jer ja znam, što je za te najpodesnije“ (Naslj. Krista).³

Gospodine, onda treba da vršim Tvoju svetu volju, koja se sastoji u tome, mislim, da postanem svećenik, da Tebi pribavljam slavu i spas dušama.

O moj Bože i moj Stvoritelju, daj mi da upoznam svoje određenje, svoj divni, časni i uzvišeni cilj, koji jest: Tebi da služim, u službi tako velikog i ujedno tako milostivog Gospodara kao što si Ti. Ali i pouči me, kako ću uvijek vršiti Tvoju svetu volju ne pazeći na svoju vlastitu želju, na svoje samoljublje, niti na svoju sjetilnost. Daj mi da tražim samo ono što Ti hoćeš, i tako spasim svoju neumrlu dušu!

Djevice Marijo, Majko moja, daj mi pomoći u poznavanju volje Božje. Daj mi milost od Boga kojom mogu samo Bogu služiti i hvaliti ga. Daj da postanem vjeran službenik Božji. Da ne tražim sebe, nego samo Boga u svemu i u svima. Pomozi mi, pomozi. Svi sveti i svete Božje, molite se Bogu za me!

³ T. KEMPENAC, *Nasljeduj Krista*, glava 17, br. 1.

CRUX EST ATQUE MARTYRIUM - KRIŽ JE I MUČENIŠTVO

Moj Bože, razumijem opomene, koje mi daješ. Stroge naredbe mi predstavljaš, hoćeš da svučem starog čovjeka i da obučem novoga; „qui secundum Deum creatus est in sanctitate“ [koji je po Bogu stvoren u svetosti]. Razumijem te dakle: „Loquere Domine, quia audit servus tuus“ [Govori, Gospodine, sluga tvoj sluša. – 1 Sam 3,9]. Govori mi još i pouči me. „Qui divinis ministeriis applicantur, perfecti in virtute esse debent.“ (Sveti Toma Akvinski).⁴ [Koji se posvećuju božanskoj službi, moraju biti savršeni u kreposti.] – govoriš mi po sv. Tomi; i po sv. Bernardu: „Viros probos oportet eligi, non probando“ [treba izabrati kreposne ljude, a ne iskušavajući]. Straše me ove riječi, jer se ćutim nepripravnim, nedostojnim. Ali nešto sam ipak naučio: žrtvovao sam se u jelu, pilu, kršio sam ljenčarenje, molio sam i žrtvovao se za dobro svoje nebesko i za bližnjega. Katkada sam bio zahvaćen i pograbljen od svijeta. Nešto si učinio ipak, ali znaj da „Primum officium inhabitantis Spiritus Christi est mortificatio carnis.“ [Prva dužnost, kad se nastani Kristov Duh, jest mrtvljenje tijela.] A u poslanici Rim 8,13 još čitamo: „Si per Spiritum mortificaveritis facta carnis, vivetis, vita gratiae in presenti, et vita gloriae in futuro.“ [Ako pak Duhom usmrćujete tjele-

⁴ SV. TOMA AKVINSKI, *Super IV librum Sententiarum*, distinctio 24, quaestio 3, articulus 1.

sna djela, živjet ćete, životom milosti sada i životom slave u budućnosti]. I još po svetom Augustinu „Hoc est opus nostrum in hac vita, actiones carnis spiritu mortificare; quotidie affligere, minuere, frenare, interimere“.⁵ [Ovo je naš zadatak u ovom životu: tjelesna djela duhom nadvladavati, umanjivati, zauzdavati, usmrćivati]. – Po svetom Baziliju opominješ me: „Oportet baptizatum in morte Domini, configurari morti eius, hoc est, mortificari peccato, sibi ipsi et mundo...“⁶ [Potrebno je da onaj koji je kršten u smrt Gospodinovu, bude suobličen njegovoj smrti, to jest da bude mrtav grijehu, samome sebi i svijetu...] Sveti Pavao dovikuje: „Mortificate membra vestra!“ [Umrtevite udove svoje zemaljske! - Kol 3,5]; „Sive manducatis, sive bibitis, sive aliud facitis, omnia in gloriam Dei facite.“ [Ili jeli, ili pili, ili drugo što činili, sve na slavu Božju činite. - 1 Kor 10,31]. – „Non ad hoc sumus christiani ut terrenam nobis felicitatem petamus... Ad aliam felicitatem nos sumus christiani.“⁷ [Mi nismo kršćani radi postizanja sreće na zemlji... Mi smo kršćani radi neke druge sreće]. I drugdje još: „Tota vita christiani hominis, si secundum Evangelium vivat, crux est atque martyrium“.⁸ [Sav život čovjeka kršćanina, ako će živjeti prema Evanđelju, križ je i mučeništvo].

Govorio si mi dosta, moj Bože. Prodro sam u Tvoje nauke, mislio sam i razmotrio ih. Što da od njih zaključim? Moj Bože, Ti si jedini moj, Ti si sve za me, sve drugo nema važnosti za me, bez Tebe i izvan Tebe nema ništa, nema ni-

⁵ Sv. AUGUSTIN, Sermo 156, 9.

⁶ Sv. BASILIJE, De Baptismo b.1 cap.2, nr.10.

⁷ Sv. AUGUSTIN, Enarratio in Ps 62, nr. 6.

⁸ Sv. AUGUSTIN, Sermo 207.

šta što vrijedi: „Dominus pars hereditatis (meae) et calicis mei.“ [Gospodin mi je baština i čaša. - Ps 16,5]. Sve puštam, drage volje i odlučno, da mogu imati Tebe. Za Te, moj Bože, hoću da čeznem, za Te da radim, za Te da se žrtvujem. „Tu es hereditas mea. Tu es qui restitues hereditatem meam mihi.“ [Ti si moja baština. Ti ćeš mi vratiti moju baštinu.]. Izgubivši sve zemaljsko, dobit ću po Tebi sve vječno i sve vremenito („Centuplum accipies“ – Dobit ćeš stostruko! – Mt 19,29). „Deus meus et omnia.“ [Bog moj i sve moje.]. Još se nalazim u poteškoćama. Još nisam sasvim odstranio svoje srce od zemaljština, od stvorova, ali po Tvojoj pomoći uvjeren sam da ću doći do toga. Još me malo zadijevaju [zadržavaju] stvorenja, još trpim za njih, srce mi se kala [cijepa], ali sam zadovoljan da je tako, jer tako mogu za Te trpjeti. Neću više da zadovoljavam svoju sjetilnost, neću da dijelim svoje srce s ikakvim stvorom, već hoću biti sasvim Tvoj: „Dominus hereditas mea!“ [Gospodin je moja baština! – Ps 16]. Zbogom dakle mlade, mlada srca puna ljubavi i samilovanja, zbogom vi koje biste htjele ljubiti, a vaša ljubav nije prava, jer nije po Bogu uređena, zbogom svijete, zbogom komotnosti, zbogom ugodnosti, zbogom roditelji, braćo. Ostavljam vas Bogu i njemu vas od svega srca preporučujem, o moji dragi; ja sada počinjem biti na poseban način u svemu i po svemu Božji sluga. Sve ja imam u Bogu, ne treba mi ništa više. Neću da tražim nikakvog zadovoljstva, nikakve utjehe, ako nije kršćanska, kod ljudi. „Dominus pars hereditatis et calicis mei. Tu es qui restitues hereditatem meam mihi. Dominus meus et Deus meus. Deus cordis mei, et pars mea, Deus in aeternum!“ [Gospodin je moja baština i moja čaša. Ti ćeš mi vratiti moju baštinu. Gospodin moj i Bog moj. Ti si Bog mogega srca, i dio mene, Bog u vijeke!]

DUŠA MOJA LETI NA TVOJ OLTAR

Dajla, 31. 8. 1942.

Tim mislima bio sam zaključio razmatranje. Pomozi mi, Duše Sveti, da nasljedujem [nastavim] u razmatranju tih lijepih i utješnih istina i ražari mi srce da se zaljubim u njih, da ih uzmem za pravilo u svojem životu.

Kako si milo Ti govorio, o Bože, u Psalmu 84,2: „*Quam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum!*“ [Kako su mili stanovi tvoji, Gospodine nad vojskama!]. Oh da, duša moja ne želi nego to prebivalište: u Tvojem stanu, kod Tvoga oltara. „*Concupiscit et deficit anima mea in atria Domini. Cor meum et caro mea exsultaverunt in Deum vivum.*“ [Duša mi gine i čezne za dvorima Gospodnjim. Srce moje i tijelo kliču Bogu živomu. - Ps 84,3]. Veseo sam da Ti mogu služiti uvijek, da sam od Tebe izabran, da mogu Tebi hvalu pjevati dok sam živ. Duša moja leti na Tvoj oltar, da ondje postane hostija s Tvojim Sinom. Ja hoću da umrem pred nogama Tvojega namjesnika, biskupa, za Tvoju slavu i spas duša, Tebi se posvećujem. Sve moje veselje, sva moja čast je u Tebi, na Tvojim oltarima. „*Altaria tua, Domine virtutum, Rex meus et Deus meus.*“ [Žrtvenici Tvoji, Gospodine nad vojskama, Kralju moj i Bože moj! - Ps 84,4]. Blaženim proglašuješ, o moj Bože, one koji Tebi hvalu pjevaju: „*Beati qui habitant in domo tua, Domine, in saecula saeculorum laudabunt te.*“ [Blaženi koji prebivaju u Domu tvome slaveći te bez prestanka. - Ps 84,5]. Još blaženim nazivaš one

koji su se svega odrekli i ne traže ništa izvan tvoje časti, tvoje službe. Vjerujem u Tvoje riječi, Gospodine, i ćutim se okrepljen njima. „Ascensiones in corde suo disposuit, in valle lacrimarum, in loco quem posuit.“ [Dok se sprema na svete putove, u dolini suza na mjestu koje si odredio. – Usp. Ps 84, 6-7]. Onaj koji je u Tvojoj svetoj službi, živi i na ovom svijetu kao da je na nebu, živi s Tobom povezan i sjedinjen. Ništa ga ne odvraća od Tebe, već sve veselo i strpljivo podnaša za Tebe.

Vjerujem da „centuplum accipiam“ [stostruko primam] i u tom životu i u drugom. Vjerujem da ćeš mi Ti dati sve stvari potrebne za življenje. Znam da mi neće ništa faliti. Pusti se, dušo moja, u ruke Gospodinu. Njemu se sasvim daj, traži samo Njegovu slavu i sve ćeš imati. „Protector noster, aspice Deus et respice in faciem Christi tui!“ [Pogledaj, štite naš, Bože, pogledaj lice pomazanika svoga! - Ps 84,10]. Podrži, o Bože, mene slugu svojega, koji odlučuje trpjeti s Isusom. Oprosti mi grijehе, sačuvaj me vjernim Tebi, daj da Ti veselo služim, daj da se po tvojim zakonima vladam. Isus mi bio uvijek na očima, na ušima, na ustima. „Gratiam et gloriam dabit Dominus. Non privabit bonis eos qui ambulant in innocentia.“ [Gospodin će dati milost i slavu. Neće uskratiti dobra onima koji idu u nedužnosti! - Ps 84,12b-13a]. Vjerujem u Tvoje riječi! Umnoži moju vjeru!

Sveta Marijo, moja mila, draga i ljubazna Majko, daj mi najbolje što mogu razumjeti te riječi Božje; i daj mi milost da ih slijedim u svojem životu sada i dok sam živ. Daj da me ne bi ništa, nikada od njih odijelilo. Nikakav stvor da me ne bi udaljio od mogega dragog Boga!

TKO JE TAJ NOVI ČOVJEK?

Dajla, 1. 9. 1942.

„Domini est terra et plenitudo eius“ [Gospodnja je zemlja i sve na njoj], to je Psalam [24] koji Crkva pjeva kada koga učini klerikom. Prigodan psalam, jer izražava u sebi lijepu misao, koja jest: onaj koji je kazao svojem Bogu: „Tu es pars hereditatis meae, Tu es qui restitues hereditatem meam mihi“ [Ti si dio moje baštine, Ti ćeš mi vratiti moju baštinu], osigurao je da je to prava istina i da, budući da je s Bogom sjedinjen, imat će sve što mu srce želi, kad je združen s onim koji je gospodar svega. Kako si dobar, moj Bože! Ti me nagovaraš da Te slijedim, i nukaš moju pokvarenu narav, da se u te uzda i sve svoje ufanje u Tebe postavi. Moj Bože, evo me, Tvoj sam; Ti radi sa mnom ono što Ti je drago.

Drugo sam još razmatrao, to jest onu veliku istinu: „Induat te Dominus novum hominem, qui secundum Deum creatus est in sanctitate veritatis.“ [Odjenuo te Gospodin u novog čovjeka po Bogu stvorena u pravednosti i svetosti istine. - Ef 4,24]. Tko je taj „Novus homo“? Mislim da je to Krist. Ja treba da obučem Krista, da postanem sličan Njemu, da ga u svemu nasljedujem. „Homo novus“ [Novi čovjek] treba da u meni zavlada, da istjera „hominem veterem“ [staroga čovjeka]. Moram dakle oponašati [nasljedovati] Krista u poniznosti, u mrtvljenju sama sebe, u poslušnosti, u ljubavi do bližnjega.

Oh ljubavi, ljubavi, usadi se u moje mrzlo [hladno] srce. Daj mi, o Bože, da živim samo da ljubim i za ništa više. Daj mi ljubavi, žarke ljubavi do Tebe i do svih duša. „Homo novus“ [Novi čovjek] će zavladati ako se budem ponizio, ako npr. budem veselo primio ukore, ako se ne budem žalostio kad pogriješim i kad možda izgubim malo – takozvanog dobrog glasa pred ljudima. Stalno nastanit će se u meni, ako budem tražio samo Tvoju čast, o Bože, i spas duše u cijelom mojem djelovanju; ako pustim svoje komotnosti, ako se žrtvujem u jelu i piću, ako se budem mučio za ime Tvoje, o Bože. Daj mi, Duše Presveti, milost i ljubav da se „Homo novus“ [Novi čovjek], Krist nastani u meni. Daj mi, o Isuse, da veselo nosim križ koji mi Ti tako blago pružaš. Isuse, Tebi živim, Isuse, Tvoj sam živ i mrtav.

Majko moja, isprosi od svojega svetog Sina milost da ga slijedim na putu trpljenja, poniženja i ljubavi.

Sjemeništarc Miroslav ispred rodne kuće u Čabrunićima, 1936. godine

SVEĆENIK BEZ LJUBAVI - NIJE DOBAR SVEĆENIK

Svi sveti i svetice Božje, molite se Bogu za me! Kako moram biti čist u mislima, u željama, u djelima, moj Bože! Stvoren i pozvan [sam] da Tebi javno dajem [svoju] službu i vanjsku hvalu, da žrtvujem Tebi neokaljanu žrtvu. Moj Bože, kako moraju biti čiste moje ruke, slatko moje srce, neokaljana moja usta. O Bože, pomози meni grešniku. Očisti me, očisti! Daj da Ti ja u čistoći srca, tijela i duše vjerno služim.

„Quis ascendet in montem Domini, aut quis stabit in loco sancto eius? Innocens manibus et mundo corde!“ [Tko će uzići na goru Gospodnju, tko će stajati na svetom mjestu njegovu? Onaj u koga su ruke čiste i srce nedužno! - Ps 24,3-4a]. Tko će uzići na goru Gospodnju? Tko da ulazi u Tvoju Crkvu, u Tvoj hram, u Tvoj tabernakul? „Innocens manibus et mundo corde! Qui non iuravit in dolo proximo suo!“ [Onaj u koga su ruke čiste i srce nedužno. Koji se ne kune varavo svojem bližnjem! – Ps 24,4]. Čist moram biti. O Bože, oprosti mi, ako sam Te uvrijedio. Ne daj da Te u budućnosti vrijeđam ni malim grijehom. Daj mi srce čisto. Daj da postanem svet, da mogu što dostojnije Tebi prikazivati žrtvu Tvojeg Jedinca, da mogu obraćati na vjeru mnoge i mnoge duše. Daj da u svakom čovjeku vidim Tebe, daj da svakoga ljubim radi Tebe. Ja

znam da ako ne ljubim, ništa ne činim; znam da ako mi fali ljubavi, sve mi fali; uvjeren sam da bez ljubavi ja ću u početku postati nedovoljno dobar svećenik, a s vremenom i slab. Zato, o Bože, daj mi ljubavi, ljubavi, ljubavi. Čisto srce daj mi, da mogu Tebi vjerno hvalu pjevati.

Klanjam Ti se, o Bože, prikazujem Ti se sav. Primi Ti ovaj maleni dar. Evo Ti moje srce. Ono neka bude za Tvoju čast i za spas duša.

Portret Miroslava Bulešića (autor: Ivica Jurčević)

MOLITVA ZA OBITELJ

Sinovska ljubav me nuka, da Te pitam za jednu milost: daj zdravlje duše i tijela mojem ocu; vrati mu [zdravu] pamet i dobri razum, da Te može spoznati i vjerno služiti. Pomozi mojoj majci, koja toliko trpi, daj joj milost da bude i u buduće još bolja majka meni i mojoj braći. Bože, načini od moje obitelji ono što je Tvoja sveta volja. Svrni svoj pogled na moje sestre, i oprosti im grijehe; daj da Te ne bi one više nikad vrijeđale, daj da bi si bile dobre, daj da bi se ljubile kako Ti hoćeš. Pogledaj i mojeg malog brata⁹ i daj da bude uvijek pravi [dobar]. Daj meni i njima srce blago i ponizno, da se ljubimo u Tebi. Spomeni se, Gospodine, i mojeg župnika¹⁰; daj mu jakosti i mogućnosti, da može obratiti puno i puno duša, da može donesti Tebe u puno i puno obitelji. Spomeni se svih svojih svećenika i daj da oni rade za Tvoju čast, daj da budu svi dobri. Sjeti se, Gospodine, i naroda našeg zapuštenog, zanemarenog¹¹ i daj da se obrati. Daj da se Tebi obrati, i ne daj da hoda stranputicama, za lažnim idejama. U Tebi jedinom naći će si spas.

⁹ Brat Josip je prigodom beatifikacije u pulskoj Areni, 28. rujna 2013. godine nosio relikvijar blaženog Miroslava

¹⁰ Župnik u Svetvinčentu bio je Antun Cukarić, jedan od trojice braće svećenika.

¹¹ Veliku ulogu u duhovnoj obnovi sela Čabruniči i susjedne Roverije imao je svećenik Josip Velikanje kojeg je biskup Juraj Dobrila imenovao 1875. kapelanom u Juršićima (centru Roverije). Od kolovoza 1922. iz Vodnjana ovim krajem pastoralno upravlja svećenik Ivan Pavić koji je Miroslava Bulešića pripremio za Prvu Pričest i Krizmu te poslao u Sjemenište i stalno bio duhovna pratnja i prijatelj. Usp. M. BARTOLIĆ, *Mons. dr. Ivan Pavić*, Pazin, 2007., str. 73.-75.

MOLITVA ZA CRKVV

Svrni svoj pogled na Crkvu svoju, toliko mučenu i usliši vapaj bijednika. Pomozi našem dragom Papi u njegovu svetom djelovanju. Pomozi i oprosti čovječanstvu, koje daleko od tebe luta u tminama i traži raj na zemlji. Prosvijetli duhove mučene i pokaži pravi put onima koji su u zabludi. Spas [od] sve bijede, koja okružuje čovječanstvo može doći [samo] od Tebe. Daj da svrši taj rat, koji nam je za kaznu, i daj da se uspostavi mir i red, sloboda i dostojanstvo čovječje. Daj da se svi ljudi vrata u svoje obitelji, u svoje kuće, da ondje vrše svoju obiteljsku zadaću. Prospi u sva srca bar malo Tvoje ljubavi, rasvijetli razum vladara i čovječanstva, učvrsti mu volju za dobro i daj da prestanu ubojstva. Zašto si nas ostavio, o Bože! Mi smo te uvrijedili puno i puno. Zavrijedili smo da nas pogubiš. Ali veliko je Tvoje milosrđe i Tvoja dobrota. Prosti puku svomu, prosti mu. Mir Tvoj bio s nama!

Sveta Marijo, zagovaraj nas pred Bogom i isprosi nam mir.

Isuse, pomoz mi da spoznam što je poslušnost!

ZAVJET ČISTOĆE

Dajla, 2. 9. 1942.

Slatka i lijepa riječ je „čistoća“. Divno je biti čist na tijelu, a divnije na duši. Imati srce čisto, to neka bude moje djelo. O Bože, Ti me hoćeš čista, Ti hoćeš da moje srce bude sasvim za Te, da se ono ne dijeli sa nikakvim drugim srcem. Tvoja volja nije da ja oženim ženu, nego da oženim Tvoju Crkvu. Ti me želiš imati uvijek uza se, Ti hoćeš sa mnoom dijeliti svoje veselje i svoju dobrotu. Hoćeš me čista.

Na početku ovih mojih duhovnih vježbi misao na taj zavjet me je strašila. Sada se ćutim [osjećam] okrijepljen i oduševljen i već od sada Ti dajem svoje srce, svoju dušu, svoje tijelo, svoju čistoću. Primi je, da ja nekako zadovoljim za grijehe, koji se dandanas osobito čine protiv Tvoje kreposti. Oprosti sinku svome, oprosti! Opet me krijepi primjerom sv. Augustina, koji se bojao da neće moći biti uzdržljiv, te pričinu mu se, kao da čuje mnoštvo djevica koje su govorile: „Što? Mi to mogosmo, a ti zar ne možeš? I mi smo bile od tijela i krvi kao i ti. Što ne može slaboća ljudska, [to] može milost Božja.“ Vjerujem da me neće Bog pustiti bez svoje milosti nijedan čas mogega života. „Dosta Ti je milost moja“ rekao je Gospodin Apostolu naroda, kad ga je ovaj žarko molio, da ga oslobodi od tjelesne napasti. Ne ostaje mi drugo nego vjerovati, ufati se, ljubiti Boga i onda sve će mi biti lako. Moći ću i ja s Apo-

stolom reći: „Sve mogu u Onome koji me jača“ (Fil 4,13). Ali moram činiti sve što mogu, i onda Bog će mi sigurno doći u pomoć.

Tako moram:

1. Paziti na sjetila.
2. Bježati od besposlice.
3. Kloniti se grešnih prigoda.
4. Odbiti junački napast. Ako bi me snašla nesreća da padnem, srčano se ispovjediti.
5. Bježati od sjetilnih prijateljstava.
6. Biti umjeren osobito u piću, jer živce podražuje.
7. Ne osuđivati drugoga. (Kad čujem za čiji žalosni pad, reći ću samom sebi: „Danas on, sutra možda ja“).
8. Činiti redovno sve male pokore, što mi ih ispovjednik daje.

Daj mi, o Bože, da bih se držao svojih odluka. Daj mi milost ustrajnosti i vjernosti. Daj da cijenim veoma svetu čistoću. Moje srce je cijelo za Te, i za duše u Tebi.

Sveti Ivan u Otk 14,4 kaže da je vidio 144.000 djevača: „Ovo su, koji se ne okaljaše ženama, jer su djevci.“ Ne dopusti mi da se okaljам nikada sa ženama. Daj mi jakost onda kada ih budem ispovijedao. O Marijo, Djevice vjerna i prečista, isprosi mi od Boga vjernost mojem zvanju i [pravu] čistoću. Sin tvoj Te moli, o Djevice. Ti si predobra mati, Ti me nećeš zapustiti. Sjećaš se onog 13. svibnja

1942. kad sam Ti se ja sav posvetio.¹² Drži [primi] drago i milo dar, koji Ti daje Tvoj sin. Majko, Ti si dobra i pre-milosrdna; Ti ćeš mi pomoći. U Tvoje ruke se predajem. Primi me, primi! Prikaži Bogu moj zavjet čistoće.

**Miroslav Bulešić (stoji u trećem redu – drugi s lijeva)
s poglavarima i kolegama u Koparskom sjemeništu**

¹² Razlog Miroslavove posvete Majci Božjoj proizlazi iz činjenice da se Majka Božja u Fatimi ukazala 13. svibnja 1917. u tijeku Prvoga svjetskog rata, a on je tri godine kasnije na taj dan bio rođen. Povezanost ovih dvaju datuma za njega je imala veliko duhovno značenje, te naglašenu marijansku duhovnost.

ZAVJET POSLUŠNOSTI

Moj Bože, drhtim kada pomislim na druge zavjete što ću učiniti: zavjet poslušnosti. Ovaj mi je teži od prvog, jer donosi se [sa] svrhom žrtvovanja ne samo tijela, nego i duše, tj. najviše svoje moći: razuma i volje. Razumijem, da neću smjeti više biti svoj, te samim sobom raspolagati, već ću se morati pustiti u ruke Biskupa, čije su ruke Tvoje. Njemu ću morati biti poslušan, jer je on Tvoj namjesnik, i zato kad budem njega poslušao, Tvoju ću volju izvršiti. Daj mi vjere, o moj Bože, u moć, autoritet poglavara. Daj da vjerujem, ali čvrsto vjerujem, da mi je poglavar Tvoj namjesnik, da ima on nada mnoom moć, jer mu je Ti daješ. Daj da vjerujem da ako poslušam poglavara, Biskupa, poslušam Tebe. Daj mi milost da podvrgnem svoj razum te ne tražim uzrok zapovijedi. Pomozi mi Ti da slomim i volju svoju, te drage volje učinim ono što mi on kaže. Pomozi mi, Isuse, Ti koji si bio poslušan „usque ad mortem, mortem autem crucis“ [sve do smrti, i to smrti na križu - Fil 2,8]. Kad ću ja doći do toga, da sebe na svaki način žrtvujem, a Tvoju volju da vršim? Tvoja će mi milost pomoći!

Sveta Majko moja, pomozi mi u poslušnosti. Daj da i ja pred svakom zapovijedi rečem, kako si Ti rekla Anđelu: „Fiat!“ [Neka mi bude! - Lk 1,38]. To neka mi bude dobro usađeno u pameti: „Oče, budi volja Tvoja, a ne moja!“ To su dva zavjeta, koja drage volje, velikom dušom činim

Tebi, o Bože, koje ću Ti prikazati [idući] petak po srcu Tvojega Sina i po rukama moje nebeske Majke.

Gospodine, Bože moj, skoro sam svršio duhovne vježbe. Jučer sam Ti se ispovjedio po Tvojem svećeniku (generalna ispovijed - od svega života). Zadovoljan sam i neizmjerljivo Ti se zahvaljujem za to veliko dobročinstvo. Kako sam slab, kako sam sklon grijehu. Ufam se u Tvoju pomoć, o Gospodine.

Jutros – prvi petak – kroz Misu prikazao sam Ti, o Bože, po Tvojem propetom Sinu i svoju žrtvu: svoje zavjete. Vraćam Ti ono što si mi Ti dao, jer sve što imam, imam od Tebe i po Tebi. Neću da dijelim s nikakvim stvorom svoje srce. Za Te ga držim. Pomozi mi Ti svojom svetom milosti. Daj da se odrečem svih stvorova, a i samoga sebe – i to osobito! – te da živim samo za Te. Hoću biti podložan Tvojoj volji, koju mi Ti javljaš po mojim poglavarima. Priteci mi u pomoć!

Sutra ću Ti opet prikazati svoje zavjete po rukama prečiste Djevice Marije. Majko moja, jesi li zadovoljna, da li ćeš mi učiniti tu uslugu? Daj! U nedjelju pak ću Te opet zamoliti, o Bože, po Srcu Tvojega Presvetog Sina, da se dostojiš primiti moje zavjete i meni pomoći da po njima živim sada i dok sam živ.

MOLITVA ČASOSLOVA

Dajla, 4. rujna 1942.

Odluka: moliti Brevir: digne [dostojno], attente [pažljivo] ac devote [pobožno]. Uzrok te odluke jest: ako budem tako molio onda će mi biti lako čisto i pobožno živjeti, jer molitvom ću biti sjedinjen s Tobom, i „per consequentiam“ [dosljedno] združen s Tobom živom vjerom, čvrstim ufanjem i žarkom ljubavi; i tako zbog te ljubavi prema Tebi, o Bože, činit ću samo dobro.

Sjetit ću se često dapače u svakom svojem djelu: „memor esto conditionis tuae“¹³ [budi svjestan svojeg položaja]: tj. tko sam, zašto sam! Miro, ad quid venisti? Quid fecisti? [Miro, zašto si došao? Što si učinio?].

Prikazujem Bogu svoju čistoću za grijehе koji se osobito čine protiv toj krepости. Prikazujem Ti se, o Bože, za Tvoju čast i spas duša, osobito naših dragih i zapuštenih Istrana. Istro moja, kako si zapuštena i kako si daleko od svojeg Boga! Convertere, convertere ad Dominum Deum tuum!¹⁴ [Obrati se, obrati se Gospodinu Bogu svojemu!]. Ako smijem Ti, o Bože, još učiniti malu molbu: daj zdravlje duševno i tjelesno mojemu ocu, i daj da Tvoj Sin vlada u našoj kući.

¹³ Fraza s natpisa kraljice Majorke, sestre kralja Murata, iz 1115. godine, na njezinu grobu u crkvi Svetoga Spasitelja u Pisi u Italiji.

¹⁴ Iz Tužaljki Velikoga petka.

Hvala Ti, svemogući, vječni i predobri Bože, za sva dobročinstva, koja si mi kroz ove dane učinio. Hvala Ti za savjete, za upute, za rasvjetljenja razuma, za sve. Ti si bio predobar sa mnom. Oprosti mi, Bože, ako ja nisam odgovorio na Tvoje milosti. Ta znaš kakav sam. Oprosti mi, oprosti. Darujem Ti se širokogrudno sav. Tvoj sam! Primi me! Svega se odričem za Tebe. Za Tebe sam. Primi me! Pomozi mi svojom svetom milosti sada i uvijek: daj da ja budem vjeran Tvoj službenik. Daj da Ti pribavim što više časti, daj da obratim veliko mnoštvo duša, u poniznosti, u čistoći, u poslušnosti. Daj da ne padnem nikad u ikakav grijeh.

Presveto Srce Isusovo, iz ljubavi prema meni probodeno, ja Ti se prikazujem da Te tješim. Pomozi mi. Postajem Tvoj svećenik. Daj mi jakosti da puno trpim za Boga i za duše; daj mi velike, neizmjerne ljubavi prema svakoj duši. Daj da se ne obazirem na žrtvu. Daj da se uvijek sjećam, da sam od sada [i] ubuduće na svijetu zato da trpim. Pomozi mi, pomozi!

Sveta Djevice, Majko moja ljubazna, Ti koja si bila čista, poslušna, vjerna, svrni svoj blagi pogled na ovog sina koji se naziva Tvojim. Ne gledaj na njegove uvrede, oprosti mu i izmoli kod Boga pomoći za njega, da bude čist na duši i tijelu, poslušan uvijek, vjeran svojem zvanju. Majko, u ruke se Tvoje predajem. Nemoj me nikada napustiti!

Sveti Alojzije, drži pod svojom obranom moju čistoću. Štiti je protiv đavla.

Svi sveti i svete Božje, molite za me. Sveti moj zaštitniče, sveti Miroslave, spomeni se mene kod Boga. Bože, Tvoj sam.

TRI NAČINA MOLJENJA BOŽANSKOG ČASOSLOVA¹⁵

Dostojno: opslužujući vjerno rubrike, ceremonijal, pravila pjevanja; sve što tvori „protokol“ koji Kralj kraljeva nalaže onima koji mu se predstavljaju. Pazimo dobro da ne ispustimo nijednu rubriku, nemojmo pjevati pjesme po svojoj maštovitosti ili našem nahodaњу, makar bio jedan nedostatak poštovanja prema Bogu; jedna povjerljivost njemu neugodna, a nama škodljiva; Bog jest Bog, Biće neizmjerne veličanstva pa i kada nas pripušta da molimo Njegove pohvale. Ne smijemo govoriti da su rubrike sitnice: male stvari, istina, ali velike u očima vjere i ljubavi odakle mogu biti produhovljene; velike, jer promiču slavu Božju; tko istinski ljubi Gospodina našega, to mu dokazuje vjernim vršenjem i sitnih i krupnih stvari; jer ono što Bog voli nije nikada malenkost.

¹⁵ Nakon iznesenih vlastoručnih zapisa u svojem „Duhovnom dnevniku“ bogoslov Miroslav prepisao je potanje izlaganje crkvenih smjernica – da se Božanski časoslov treba moliti „digne“ [dostojno], „attente“ [pažljivo] i „devote“ [pobožno]. On je jamačno želio dublje shvatiti i vjernije svakodnevno održavati spomenute crkvene smjernice s obzirom na službene molitve Crkve. Kratka molitva pred početak Časoslova prenesena je i u reformirani Brevijar među zajedničke obrasce: *Otvori mi, Gospodine, usta da slavim tvoje sveto ime, očisti mi srce od svih ispraznih, pokvarenih i stranih misli, rasvijetli mi um, zagrij osjećaје da mogu dostojno, pažljivo i pobožno moliti ovaj Časoslov i zaslužim biti uslišan pred licem tvoga božanskog veličanstva. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.*

Pažljivo: ... pažnja je nužna, jer božanska pohvala ljudski je čin, što ga izvodi biće obdareno razumom i voljom.

Sv. Toma: pažnja: 1) na riječi; 2) na smisao; 3) na Boga

(A ona je doduše najpotrebnija). Sveti Benedikt: O disciplini psalmiranja: „Gdje god vjerujemo da je božanska nazočnost, a ponajviše... kada prisustvujemo božanskom Djelu“. Iz toga izvodi dva zaključka: Moramo pjevati pohvale Bogu s velikim strahopoštovanjem (služite Gospodinu sa strahom); s pameću, dobro proničući ono što se čini i govori („Psalmirajte mudro“! - Prorok)... (jednom riječju: „da se naša pamet slaže s našim glasom“)...

Za vrijeme Časoslova moramo se posve poklonstveno prostrijeti pred Bogom, koji je neizmjerena svetost, Gospodar svega (Mojsije „se nije usuđivao pogledati prema Bogu“); a ipak Pismo veli, on je s njim govorio kao što prijatelj govori s prijateljem; ali je osjećao duboko strahopoštovanje prema božanskom Veličanstvu.... Za vrijeme Časoslova Crkva nas dovodi pred lice Oca nebeskoga; jesmo, doduše, njegovi posinci, ali ne smijemo zaboraviti svoje stanje stvorenosti...

Isus je s neusporedivim žarom i veseljem uzvisivao sva savršenstva Očeva... Tako i monah (mi!) čini; sjedinjen s Kristom ulazi u svetište da obavlja najvažnije stvari Njegova mističnoga tijela; i iz srca prelijeva osjećaje koje Duh Sveti pobuđuje, učinkom riječi koje usta izgovaraju. On Bogu iskazuje najugodnije štovanje i za duše prima bujice svjetla i ljubavi, koje izviru iz nebeskih riznica po njegovim molitvama.

Pobožno: zavjetovati, prikazati, posvetiti. Posvećenost je dakle posvećenje Bogu svega sebe; to je najčistiji cilj i plod ljubavi; to je sama ljubav koja daruje i žrtvuje svu sebe ljubljenu biću, ostvarujući doslovno Kristovu riječ: Ljubi Boga... svim srcem svojim... Posveta se izražava onom riječju cjelovito, koja naznačuje cjelovitost dara ljubavi.

Jesen 1940.: s lijeva Vlatko Lakošeljac,
vlč. Ivan Pavić, Miroslav Bulešić i Antun Prodan

BOŽE, BUDI MI MILOSTIV

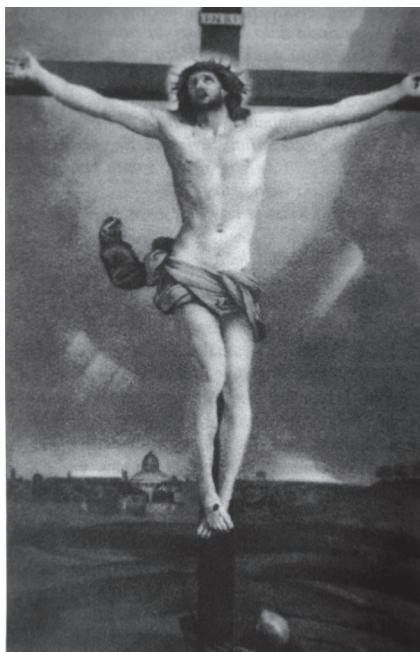
Čabrunići, 19. 9. 1942.

K tebi se vraćam, moj zapisniče, da prođem ukratko svoj život kroz tih desetak - petnaest dana.¹⁶ Život mi je bio pun veselja, pun žalosti, koji put pun očajavanja, pun nade. U Tebe, moj Bože, prepuštam svoju žalost, koju sam i sada, taj trenutak dužan gojiti i podnašati. Tebi je darujem i prikazujem. Budi Ti, o Bože, milostiv prema meni.

Veselje me bilo obuzelo onaj dan kad sam obavio zavjete. Iz srca mi je kao izvor izbio „Magnificat“ [Veliča] i sinovska zahvala prema Tebi, o Bože, radi poziva u Tvoju službu. Ganut sam bio pred žrtvom, koju sam ja, po Tvojim milosti mogao prikazati; drhtao sam pred [tim] korakom, ali sam se osjećao jako okrijepljen onaj čas, te sam velikodušno išao prema Tebi, o moj Bože, i prikazao Ti svoje darove, svoju dušu i svoje tijelo. Primi te darove koje Ti ja vraćam, jer sve što imam Tvoje je. Kako sam se osjećao uzdignut i veseo i miran kad sam prvi put izmolio Brevir „Dulce onus“ [Slatki teret], „mirabile opus Dei“ [čudesno Božje djelo]! Utješan posao! Daj mi, Bože, milost da mogu uvijek kako sam obećao i odlučio, „Digne, attente ac devote officium recitare.“ [Dostojno, pažljivo i pobožno moliti časoslov]. To je moja želja i odluka, ali potrebna mi je Tvoja milost.

¹⁶ Nekoliko dana nakon primljenog reda subđakonata Miroslav ukratko opisuje kako je doživio taj trenutak ređenja, ali i poteškoće u obitelji s ocem.

Prvi dani bili su mi ipak prazni. Bilo je zbog žalosti do mog oca. Ali ipak osjećao sam se uzdignut i okrijepljen Tvojom milosti te nisam očajavao, nego sam sve, kako znaš, o Bože, stavio u Tvoje presvete ruke. Vidim da hoćeš da me iskušaš. Oče, neka bude stoga volja Tvoja. Neka se vrši uvijek Tvoj nacrt. Nije mi falilo i drugih poteškoća i mučenja srca. Oživila se je bila u meni ljubav do stvorova. Borio sam se i borim se protiv njih! Ljubav do Tebe, o Bože, neka zahvati cijelo, cijelo moje srce. Za Tebe neka jedino bije i kuca, i jako neka kuca, a stvorove neka ljubi u Tebi, u ljubavi do Tebe. Tebi jedino hoću služiti, Tebe jedinoga ljubiti. Isusa pred očima, na ušima, na ustima. Također i Njegovu i moju Presvetu Majku!

**Slika Raspetog Isusa iz sobe
blaženog Miroslava Bulešića**

JEDINA ISTINA JE BOG

Čabrunići, 29. 9. 1942.

Komu da se obratim, o Bože, nego Tebi, da se s Tobom posavjetujem i da se Tebi otvorim. Nema stvora, kojemu bih ja mogao povjeriti svoje poteškoće. Ne, nema ga. Nema srca koje bi razumjelo moje srce, koje bi prodrijele u nj, te ga smirilo. Nema ga, ne! U ljudima ima samo fikcije, samo mržnje i pohlepe da se čovjeka oštetiti. Ja opet nisam iskren s ljudima, a i ne mogu biti. Jer kad sam izrazio svoje mišljenje, slabo su me razumjeli i krivo sudili. Nije me to nipošto uznemirilo. Ja sam uza Te, o Bože! Neiskren [oprezan] sam malo i s Biskupom, jer ja ne poznajem još njegovo pravo mišljenje. Ne mogu razumjeti još potpuno kojom namjerom on čini te promjene: [to je] politika ili nije?!!¹⁷ O moj Bože, koliko strpljivosti moram imati, i sve mirno gledati; i očekivati jedino od Tebe bolje [poboljšanje] i pomoć u radu.

Među ljudima nema ljubavi, nego mržnje i prezira. Svi se straše istine, svi je skrivaju, dapače more u svojoj nutrini, jer ih svijet straši. Nema prave istine na svijetu. Jedina istina si Ti, o Bože, koju ljudi neće da spoznaju. Čuo sam danas kako Te i djeca zanemaruju, pače i vrijeđaju. Što je to? Ta što može čovječanstvo: opstojati bez Tebe

¹⁷ Miroslav Bulešić intenzivno živi stvarnost svoje biskupije i naroda. Stoga, on kao i drugi hrvatski svećenici nisu uvijek mogli razumjeti određene poteze biskupa Radosija naspram svećenstva.

i protiv Tebe raditi? Jadni čovječe, kamo tučeš [udaraš] glavom, gdje išteš mir i veselje i blagostanje! Bez Tebe, o Bože, nema ništa. Tko je uza Te, on ima sve.

Jučer su bili karabinjeri (maršal Desirò) da pregledaju [našu] kuću. A što pitaju? Hranu za vojnike, da oni mogu bolje klati druge ljude.¹⁸ O poglavari naroda, kada ćete se obratiti Gospodinu Bogu našem? Kada ćete se složiti i sporazumjeti po pravici i istini? Dajte ljudima mir i život. Ne mrtvite [usmrćujte] ih, ne ubijajte ih. Vratite ih majkama njihovim, očevima, ženama, sinovima! ...

U takvom se položaju [stanju] nalazim, moj Bože. Postao sam skoro i neiskren s Tobom. Nešto, neka hladnoća me je obuzela. Užari svoj oganj ljubavi u mojim grudima i daj da ja živim sada i uvijek da Tebe ljubim nada sve. Tvoj sam!

Ne propuštam prigode da i Tebi, Majko moja, govorim. Približava se Tvoj mjesec i molim da mi udijeliš milost da Ti budem pravi [ispravan] i poslušan. Osamnaestog listopada postat ću đakon Sina Tvoga Isusa. Daj da postanem dostojnim. Daj da ne propustim svaku večer u obitelji ružar [krunicu].

Svi sveti, molite za me!

Drago mi je prepisati ove riječi Ezekijela, koje sam uzeo iz [knjige] *St. Therese de l'Enfant Jesus*, str. 92, a koje nekako pokazuju moje stanje: „Vidio je da je za mene do-

¹⁸ Karabinjeri su po selima oduzimali hranu za svoje potrebe te još više narušavali, ionako tešku, obiteljsku egzistenciju. Otvoreno progovara kako hrana ide za vojnike da bi „mogli bolje klati druge ljude“. Pita se kada će svjetski vođe doživjeti obraćenje da svijetu podare pravdu i mir.

šlo vrijeme da budem ljubljena; on sklopi savez sa mnom i ja postadoh njegova; on je raširio na mene svoje skute; on me je oprao dragocjenim mirisima..." [usp. 16, 8-9].

Ego subnignatus Miroslaus Bulešići, cum pe-
titionem excellentiae Vestrae Reverendissimae exhibuimus pro
recipiendis diaconatus ordine, sacra instanti ordinatione, ac di-
ligentia re perpensa coram Deo, iuramento interposito, testificor
in primis, nulla me coactione seu vi, nec ulla impelli timore in
recipiendis eodem sacro ordine, sed ipsum sponte exoptare, ac
plena liberaque voluntate eundem velle, cum ex periar ac sentiam
a Deo me esse revera vocatum.

Fateor, mihi plene in cognita cuncta omnia ceteraque
ex eodem sacro ordine dimanantia, quae sponte suscipere volo ac p-
porro, eoque toto meae vitae curriculo, Deo opitulante, diligentissime
servare constituo.

Præcipue quae sacralibus lex importet clari me p-
prie ostendo, eamque libenter explere atque integre servare usque
ad extremum, Deo adiutore, firmiter statuo.

Denique sincera fide spondeo iuxta me fore, ad
normam S. canonum, obtemperaturum obsequentiis ac iis omnibus
quae mihi præcipiunt Praepositi, et Ecclesiae disciplina exigit, paratum
virtutum exempla præbere bonae operis, bonae sermonis, adeo ut de
tanti officii susceptione remunerari a Deo merear.

Hic spondeo, hic voto, hic iuro, ac me Deus adiuvet et
haec sancta Dei evangelia quae manibus meis tangam.

Coram me
Miroslaus Bulešići
Sacerdos S. Sinceri 25-X-42
+ R. Dostojevski

Ispovijest vjere Miroslava Bulešića prije đakonskog ređenja

POUZDANJE U BOŽJU PROVIDNOST

Čabrunići, 7. 10. 1942.

Bože moj, kako sam mučan! Ovo stanje mojeg oca muči me i mori. Tebi se mogu potužiti, moj Bože, jer samo Ti možeš mi pomoći i pokazati svoju svemogućnost gdje hoćeš. Ja znam da me Ti neizmjereno voliš te me obasiplješ tolikim milostima i posjećuješ me tolikim trpljenjem. Da me Ti ne podržavaš, moj Bože, ja bih očajavao...

Daj barem malo pameti mojem ocu: daj da shvati barem da vino nije za njega; da ga ne bi pio nikad! Tako bi možda prizdravio. Bože moj, oprosti mi što imam s Tobom toliko konfidenciju [blisko povjerenje]. Čutim da hoćeš da ja trpim, da se ponizujem. Evo me! Pomozi mi svojom milošću!

Miho i Lucija, roditelji Miroslava Bulešića

Sveta Djevice, Kraljice svete Krunice, čiji blagdan danas slavimo, ja Ti se klanjam,¹⁹ izjavljujem da sam Tvoj sin, makar koji put malo vjeran. Priznajem Te svojom milom Majkom i zazivam Te u pomoć u svojim velikim poteškoćama. Majko, pomози mi, pomози! Tvoj sam! Pomози ocu momemu i isprosi mu od Boga zdravlje. Majko moja, prati me dan po dan u mojem životu i daj mi milosti da mogu živjeti po svojem zvanju, vjerno i ustrajno.

Isuse moj, evo Tvoj sam!

¹⁹ Teološki i liturgijski gledano, Blaženoj Djevici Mariji ne pripada naše „klanjanje“ - *adoratio, latria*, nego naše čašćenje, štovanje - *veneratio, doulia*. Zapravo njoj kao Majci Božjoj ili Bogorodici, i samo njoj, pripada naše nad-štovanje i nad-čašćenje, tj. hiper-dulija. Svetom Josipu odajemo proto-duliju – prvo-čašćenje, a svima drugim svecima samo čašćenje. U spomenutoj pučkoj pjesmi pjevamo: „Kraljice svete krunice, beskrajno sreće more: Tebi se puci klanjaju, anđeli Tebi dvore.“ Nije Gospa „beskrajno“ sreće more. To je Gospodin Bog. Niti se njoj puci „klanjaju“, nego se klanjaju samo Gospodinu Bogu (vidi *Duhovni dnevnik* od 1. rujna 1942.). Ali pjesnik i glazbenik, dominikanac Jordan Viculin (1893.-1944.), nije gledao toliko na dogmatiku, nego, potaknut pobožnošću, pratio je rimuju li se stihovi: „more – dvore“. I ima li dovoljan broj slogova: riječ „klanjaju“ ima tri sloga, a „časte“ ili „štuju“ po dva. Kada smo već kod te pjesme, nije ispravan ni zaziv „Kraljice krunice, budi nam spas!“ Naš je spas ili spasenje, kao završni čin otkupljenja, Krist Gospodin. U 7. kitici iste pjesme pjeva se: „Kraljice svega svemira kraljuješ srcem Sina“. Gospa ne kraljuje Kraljem kraljeva! Ona jest rodila Božjega Sina i njegovo ljudsko srce, ali ona njime ne kraljuje, ne vlada, nije njegova gospodarica, nego roditeljica. Pjesma je izraz vjerničkoga i pjesničkoga zanosa i odanosti Majci. Ušla je u hodočašća, u crkve, narod prihvatio, puno ni ne razmišlja o dogmatskoj točnosti, pa onda i službena Crkva pustila narod da pjeva!

KUŠNJE S OCEM

Čabrunići, 8. 10. 1942.

Ispitivanje savjesti: Bože moj, možda sam sagriješio: karao sam svojeg oca ... Kako me to žalosti, da sam prisiljen da tako postupam sa svojim ocem. To činim, moj Bože, zato da se može malo živjeti s njim. Moj Bože, ne znam sam što da učinim s njim, da li ga moram poslati u bolnicu, ili držati doma. Ti me savjetuj, o Bože! Plakao sam, moj Bože, gorko. Ne znam od kada nisam ovako plakao. Plakao sam radi te sramote što je svaki dan pretrpim; radi oca, koji si ne pusti doreći ni jednu [ne da si ništa reći]. Moj Bože, branio sam i ime Tvoje, jer neću da čujem kletvu u našoj kući. Oprosti mi, Bože, ako sam Te uvrijedio. Ja Ti se sav darujem. Darujem Ti svoje žalosno srce, svoju trpeću dušu! Primi ih! Ako je Tvoja volja, pomози mi! Daj da nikad ne očajavam.

Majko moja, pomози mi! – Isuse, Tebi živim; Isuse, Tebi umirem; Isuse, Tvoj sam živ i mrtav!

DUHOVNE VJEŽBE ZA ĐAKONAT

**od 9. do 12. listopada 1942.
(u samostanu svetog Franje u Puli)**

Ad maiorem Dei gloriam.
[Na veću slavu Božju.]

Ad meam sanctificationem.
[Za moje posvećenje.]

Ad salutem omnium animarum.
[Za spasenje svih duša.]

Bože, Oče, pomози mi.
Bože, Sine, pouči me.
Bože, Duše Sveti, rasvijetli i okrijepi me!

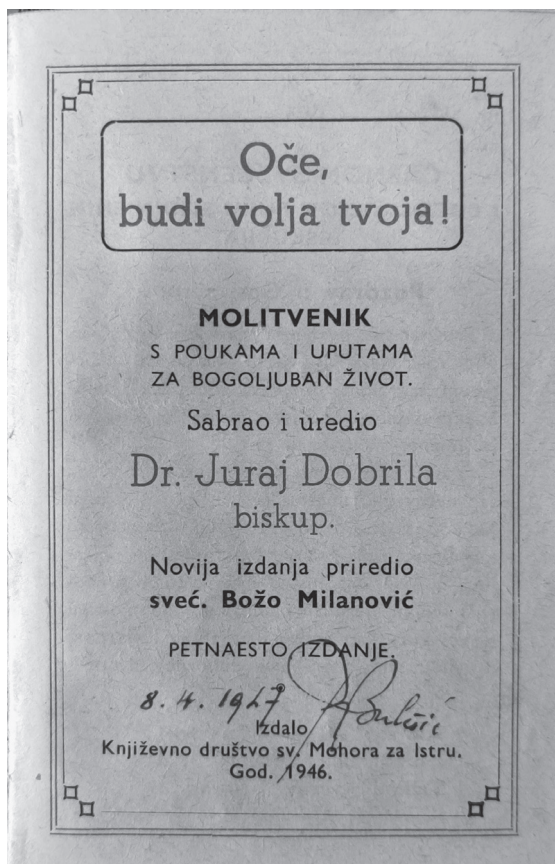
Majko Sveta, štiti me i moli se Bogu za me.
Sveti Alojzije, moj zaštitniče, gledaj me.
Svi Sveti i Svetice Božje, pomozite mi vašim
zagovaranjem pred Bogom.

Isuse, Tebi živim, Isuse, Tebi umirem,
Isuse, Tvoj sam živ i mrtav. Amen!

ULAZAK U DUHOVNE VJEŽBE

Zazivajući Tvoju pomoć, o Bože, stavljajući se pod Tvoje vodstvo, Duše Sveti, pitajući Tvoje savjete, o Blažena Djevice, i vaše molitve, svi Sveti i Svetice, počinjem večeras duhovne vježbe. Njih hoću da izvršim „silentiose“ [u šutnji]: neću da mislim i da govorim s nikojim osim s Tobom, o moj Bože; napustit ću misao na svoje doma [ukućane], koje Ti lijepo izručujem, o moj Bože, i Tebi ih preporučujem, da ih čuvaš od svakoga zla. Neću da mislim na ono što će biti izvanjskoga na mojem zaređenju; moja misao neće ići ni onamo gdje bi se mogla narav zadovoljiti. Mislit ću jedino na Te, moj Bože, i na sebe, da se upoznam i da se k Tebi uputim; promatrat ću dostojanstvo, koje mi Ti, moj Bože, - „gratis“ [besplatno] daruješ. – Izvršit ću ih „attente“ [pažljivo], pazeći na Tvoje nauke, na Tvoje upute, na Tvoje savjete, moj Bože. Daj da ne zanemarim ništa, daj da poberem svaku mrvicu iz stola Tvoje blagodarnosti. – I „volenterose“ [punom sviješću] hoću da izvršim te duhovne vježbe. Hoću da postavim [uložim] sve svoje sile, da ih mogu vjerno izvršiti. Isuse moj, pomози mi. Pristupam k đakonatu za to da pomogneš mojem ocu. Za njega i radi njega vraćam Ti, moj Bože, dar koji se sastoji u samom meni i svemu meni. Obnavljam Ti sve što sam Ti prikazao prigodom subđakonata. Mojem ocu potrebno je zdravlje razuma: daj da on znade što je dobro i što je zlo. Moj Bože, oprosti grijehе njegove i budi mu

milostiv. Daj da bi se on obratio Tebi... Sačuvaj mi ga dobrim i pravim [ispravnim]. Oče, budi volja Tvoja²⁰ u svemu i uvijek!

Molitvenik „Oče, budi volja Tvoja“, biskupa Jurja Dobrile

²⁰ „Oče, budi volja Tvoja“ bio je čest zaziv među Hrvatima u Istri koji im je u dušu utkao biskup Juraj Dobrila svojim molitvenikom „Oče, budi volja Tvoja“ koji je prvi put tiskan u Trstu 1854. godine. Ovaj molitvenik je sačuvao duhovni identitet Hrvata na ovim područjima te bio nositelj duhovnog i kulturnog preporoda hrvatskog naroda. Sam Miroslav, kao i generacija vjernika i svećenika, odgojen je uz ovaj molitvenik te ga cijelog života imao uza se.

POZIV APOSTOLA

Pula, 10. 10. 1942.

Počeo sam prvi dan duhovnih vježbi s razmatranjem o zvanju Apostola. Kako si ih, Isuse, na čudan način pozvao: „Quosdam, sensim et paulatim, ut Andream et Petrum; quosdam repente et in ictu oculi: ‘Venite post me et faciam vos fieri piscatores hominum.’ Matheum vero simpliciter imperando: ‘Veni, sequere me!’ [Neke neprimjetno i pojedinačno, kao Andriju i Petra; neke iznenada u tren oka: ‘Dođite za mnom, učinit ću vas ribarima ljudi.’ - Mt 4,19. Mateju pak jednostavno zapovijeda: ‘Pođi za mnom! - Mt 9,9]. – I oni „relictis omnibus secuti sunt eum!” [ostaviše sve i pođoše za njim].

Ti si mi, moj Isuse, izgovorio onaj mili poziv: „Veni post me, faciam te fieri piscatorem hominis!” [Dođi za mnom, učinit ću te ribarom ljudi!] Dođi – govoriš mi – dođi za mnom. Koliko puta si učinio da čujem Tvoj glas, Tvoj poziv. I to si učinio zato, jer si me ljubio. Zvanje koje imam „est effectus solius divinae bonitatis et fructus meritorum Jesu Christi quorum intuitu Deus nos ‘vocavit vocatione sua, non secundum opera nostra, sed secundum propositum suum et gratiam, quae data est nobis in Christo Jesu ante tempora saecularia.” (2 Tim 1,9). [Zvanje je isključivi učinak Božje dobrote i plod zasluga Isusa Krista, na temelju kojih je Bog pozvao nas pozivom svetim – ne po našim djelima, nego po svojem naumu i milosti koja

nam je dana u Kristu Isusu prije vremena vjekovječnih. (2. Tim 1,9)]. Ako sam subđakon, i skoro đakon, to moram pripisati Tebi, moj Bože! Govoriš mi: „Faciám te fieri piscatorem hominum!“ [Učinit ću da postaneš ribarom ljudi!]. To je moja misija, to je moje poslanstvo i moja zadaća. Daj, moj Bože, da je duboko upoznam i da je vjerno uvijek izvršim. Daj da nikad ne propustim ni koju malenu svoju dužnost. Ne, ne nikad. Tebe moram uvijek propovijedati, za Te uvijek živjeti. Ako mi priječi – a to još uvijek priječi – koja poteškoća u vršenju mojih dužnosti, pomози mi da tu zapreku predobijem [nadvladam]. Ta se sastoji u mojoj oholosti. Moj Bože, daj da predobijem [svladam] samog sebe. Daj da ne ištem sebe, nego jedino Tebe, daj da sam iskren [pred] samim sobom i s Tobom, daj da ne pristajem nego uz istinu, i da se ne strašim istine. Daj da se odlučno borim protiv đavla i svijeta. Daj da Ti uvijek ugodim.

I Tebi, Djevice, Majko moja, obraća se moja misao, da i od Tebe isprosim pomoć u mojem djelu. Daj da se ja odrečem posvema sebe i da ne živim nego za samoga Boga. A to neka bude sada i *uvijek* u mojem budućem životu.

Gospodine, može biti da su mi to zadnje duhovne vježbe.²¹ Može biti da su mi to zadnji dani, zadnji sati. Ti

²¹ To je vrijeme kad se rat nadvio nad Europom te nitko nije bio siguran što će biti sutra. Blaženi Miroslav, svjestan situacije u kojem se nalazi Europa pa i Istra, svjestan kolika mržnja postoji među ljudima, želi čuti u dubini svog srca Božji glas.

sam to znadeš. A kako bih ja gubio vrijeme, a ne slušao Tvoj glas i Tvoja nadahnuća! Moj Bože, govori mi, i daj da Te razumijem. Po Tvojoj milosti, Gospodine, prikazujem Ti se kao hostija za cijeli svoj život. Hoću po Tvojoj milosti istrošiti se kao svijeća za Tvoju čast i dobro duša. Daj da nikad ne zaboravim na svoje dostojanstvo, na svoj položaj: „memor esto conditionis tuae.“ [budi svjestan svojega položaja.]. To neka mi bude uvijek pred očima i produbljeno u pameti. Miro, spomeni se što si, što postaješ, što ćeš postati; sjeti se obećanja i dužnosti svojih i onda nećeš zalutati! Ti ćeš me pratiti, Gospodine, sa svojom svetom i širokom milosti.

*Tvoj moj niti:
u svjetlosti tvojih
molitve moje.
(Ps. 150 - 151)*

Miroslav Bulešić

*spominje svoje
oblačenje talara*

Dobar, 13 prosinac 1936

Spomen sličica na oblačenje talara 1936. godine

BITI PONIZAN, BLAG I STRPLJIV

Pula, 11. 10. 1942.

Tražiti moram Tebe, moj Bože, uvijek i u svemu. Ti to zahtijevaš od mene, Ti mi to zapovijedaš. Živom vjerom moram Te uvijek posjednuti [osvojiti], uvijek biti uza Te, moj Bože, Ti me kušaš u toj stvari, Ti hoćeš iskušati me koliko valja moja vjera, moje ufanje, moja ljubav do Tebe. Nažalost ove sedmice, u ponedjeljak i u četvrtak, pokazao sam se slabim i malo vjernim. Nisam uzeo sasvim iz Tvojih ruku žalost i poniženja koja si mi poslao, već sam se jako uznemirio i tražio utjehu u stvorenjima. Išao sam prilično natrag u svojem savršenstvu. Moj Bože, oprosti mi i pomози mi. Daj da Te ja nikada više ne pustim. Daj da nadvladam samoga sebe te da postanem ponizan i strpljiv. Ti si, Isuse, bio ponizan i blag i strpljiv. Daj mi milost da naučim i ja biti takav. Umnoži mi vjeru, učvrsti ufanje i usavrši ljubav.

Sveta Marijo, Majko Isusova, postani mi zauvijek majkom, a ja vjerni i odani Tvoj sin. Danas mi slavimo Tvoje sveto Materinstvo. Danas Te, dakle, smijemo zazivati svojom predragom Majkom. Majko moja, ne dopusti da ja, Tvoj sin, nikada više ne padnem u očajavanje, nego daj da trpim za Boga.

SVEĆENIK – SOL ZEMLJE I SVJETLO SVIJETA

Čabrunići, 14. 10. 1942.

Prekinuo sam bio duhovne vježbe, jer sam u nedjelju išao na sprovod blagopokojnog gosp. Dominika Tosolinija u Vodnjan. Njemu neka Bog naplati vječnim mirom ono što je dobro učinio meni i svim dušama s kojima je bio onako zelantno u doticaju.

Vraćam se k Tebi opet mišlju i djelom, o moj Bože, i prosljeđujem djelo koje sam započeo. Velike sam istine čuo iz Tvojih ustiju, moj Bože, riječi koje mi kažu da moram ljubiti Tebe, i sve duše u Tebi; toliko Te moram ljubiti da ni radi progonstva, ni radi mržnje ljudi prema meni, ne smijem Te nikada napustiti. Tvoje su riječi jednostavne, jasne, ali gledajući ih naravnim okom i teške da se izvrše. Neću da ih tim okom promatram, već hoću onim vrhunarnim, te sam tako okrijepljen njima: jer uz njih vidim odmah i pomoć da ih mogu vjerno obaviti. Moj Bože, Oče moj nebeski, usadi mi u srce goruću ljubav do Tebe. Daj da Te ja ljubim ne samo riječju, jer je to veoma lako, a neplodno, već daj da Te volim svim srcem, svom dušom, svom pameti svojom. Ne dopusti da me išta odvрати niti ohladni od ljubavi do Tebe. Daj da ljubim duše svih vjernika, bilo da meni žele dobro ili ne, bilo da me vole ili mrze; daj da ih pravom, gorućom, ljubavi sve po-

sjedujem [usvojim]. Daj mi duh požrtvornosti do njih. Ne dopusti da ja postanem pop – činovnik, već svećenik u pravom smislu. Daj, o Bože, Oče moj, da ne gledam svoj materijalni interes, svoje blagostanje, svoj mir, već daj da gledam svoj duhovni interes i dobrobit duša. Daj da ih svojim primjerom i svojom riječju poučim, potaknem na dobro. Daj da postanem sol zemlje, svjetlo svijeta. Tim svojim željama i uzdasima darujem Ti se, moj Oče nebeski, sav i postavljam se širokogrudno u Tvoju službu. Tvoj sam, Ti sa mnom raspolaži na Tvoju čast i spasenje duša. Daj da ja nikada ne klonem duhom i ne strašim se poteškoća, bilo kakvih. Daj da ne zaboravim na svoje zvanje („memor esto conditionis tuae“ – budi svjestan svojega položaja). Pošalji, Oče moj, Duha Svetoga da me rasvijetli, okrijepi i učini ljubežljivim.

Isuse moj, Ti mi budi uzor u svemu uvijek. Jao meni! Kada ću biti sličan Tebi, Isuse moj?! Ta moram postati „alter Christus“ [drugi Krist]. A kada ću to biti? Daj mi svojega Duha, daj mi milost da Te preslikam u svemu i u svemu nasljedujem.

ZAHVALA ZA PRIMLJENE MILOSTI

Mnogim si me milostima nakitio, moj Oče nebeski. Teško bi mi bilo, pače nemoguće, proći svoj tijek života, a osobito ovaj zadnji dio, i pobrojiti dobročinstva, kojima si me Ti obasuo. Pozvao si me i „irrevocabiler“ [neopozivo] u svoju svetu službu. Hoćeš da budem sasvim i u svemu Tvoj. Hoćeš me imati uvijek uza se. Hoćeš da Ti hvalu pjevam i slavu pribavljam među ljudima i pozivaš me na rad obraćenja duša. Dao si mi dakle zvanje, uzvišeno, vrhunaravno zvanje. To je najveća milost što si mi Ti, moj Bože, mogao podijeliti. Za nju Ti neizmjereno zahvaljujem i pitam Te milost da mogu vjerno uvijek odgovarati na tu milost. Daj da ne zaboravim nikad na svoje zvanje. Zvanje mi nameće dužnosti, koje moje sile same bez Tvoje milosti, Oče moj, ne bi mogle obdržati. Krepost čistoće koliko mi je ugrožena, koliko ju je teško sačuvati... Daj mi jakost kreposti čistoće. Daj da moje srce, koje sam Ti darovao kod subđakonata, i koje Ti sada opet prikazujem, bude sve [cijelo] Tvoje. Daj da ja mogu podložiti razumu svoje zle pohote, i svoj razum Tebi, Bože moj. Daj mi duh mrtvljenja i požrtvovnosti i poniznosti. Iskrenost daj da mi bude vodilicom, i opreznost čuvaricom. Druga dužnost jest - poslušnost! Daj mi krepost, da drage volje i u svemu podložim svoju volju i svoj razum zapovijedima Tvojim, Bože, i Tvojih namjesnika i mojih poglavara.

Evo ukratko milosti koje si mi dao; a to su, da tako kažem, vesele milosti. Daješ mi [i] žalosnih milosti: to jest daješ trpljenja i žalost. Velikim trpljenjem si me iskušao bolešću mojeg oca. Vidiš i sam koliko me muči i koliko se pojidam [izjedam] kada on sam traži sebi bolest u vinu. Moj Bože, daj da bi pustio vino. Daj da ne bi nikada više kleo. Ako je Tvoja volja, daj mu zdravlje barem sada, da mogu slobodno ići u Rim učiti. Jer ako je on ovakav, kako ću se moći udaljiti od doma. Kako ću moći pustiti majku da onoliko trpi i braću svoju. Bože, pomози, pomози mi! Neka se vrši ipak volja Tvoja. Ti znaš kako je bolje, zato puštam sve u Tvoje ruke. I druga trpljenja si mi dao po ljudima: prezir na me, mržnju, ponižavanja. Hvala Ti neizmјerna. Samo daj mi milost da sve mogu vrhunaravno podnositi s Tvojim nebeskim Sinom.

Postajem dakle đakon svete Majke Crkve. Đakon ima da se sačuva „perfecte castus“ [savršeno čist] i poslušan i zelantan za propovijedanje evanđelja Kristova, riječju i djelom. Pomози da još sutra prodrem u te istine.

Sveta Majko, moja ljubazna Majko, zahvali se sa mnoг Bogu za sva dobročinstva koja mi je podijelio. Moli se za me Njemu da mi pomogne da dobro vršim dužnosti kojima se obvezujem. Majko moja, Ti me vodi putem spasenja i svetosti. Čuvaj me čista na duši i tijelu. Daj, sačuvaj moje srce čisto za Boga. Sve neka bude za Boga.

Isuse, Tebi živim; Isuse, Tebi umirem; Isuse, Tvoj sam živ i mrtav. Amen. Duše Sveti, nastani se u meni zauvijek. – Sveti Alojzije, moli se za me.

„Ignem veni mittere in terram: et quid volo, nisi ut accendatur?“ (Lk 12,49). – Accende illum in anima mea, quae est terra frigida et sterilis: confer illi praeclaras coelestis huius ignis proprietates: puritatem, lumen, ardorem et vim agendi, ut purificata, illuminata et actiosa nullas imposterum nisi spirituales foveat cogitationes, desideria et affectus, quibus impellatur ad promovendam semper purissimam nominis tui gloriam. – [„Oganj dođoh baciti na zemlju; kako bih želio da je već planuo!“ (Lk 12,49). – Zapali ga u mojoj duši, koja je zemlja hladna i neplodna: podaj joj dična svojstva toga nebeskog ognja: čistoću, svjetlost, žar i snagu djelovanja, da – očišćena, prosvijetljena i djelatna – u buduće podržava samo duhovne namisli, želje i težnje, kojima će uvijek poticati najčišću slavu Tvojega imena.].

Miroslav Bulešić s prijateljima u crkvi svetog Klementa u Rimu (pred oltarom svetog Ćirila)

OSVRT NA ĐAKONSKO REĐENJE

Dne 25. listopada, blagdan Krista Kralja, primio sam u Svetvinčentu sveti Red đakonata. Prikazao i darovao sam se sasvim svojem Bogu: na njegovu čast i spas duša. Ganutim sam se srcem približio oltaru Božjem i ondje postavio svega sebe: svoje srce, svoju dušu. Nisam htio pustiti ništa za sebe, već sam htio sve Tebi darovati, moj Bože! – Tebi sam se, Majko moja, darovao da me ti prikažeš Bogu svome i mome. Bog mi bio milostiv i držao me vjernim kod sebe. – Isuse, veliki i vrhovni Svećeniče, daj da postanem vjeran Ti svećenik.

Miroslav Bulešić na motoru; s lijeva: Antun Cukarić - župnik, Antun Merlić, Antun Perković - mladomisnik i Josip Cukarić (13.10.1946. u Svetvinčentu)

PRVO PASTORALNO ISKUSTVO

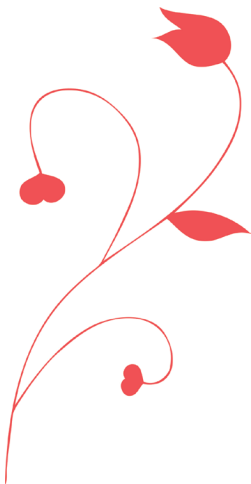
Rim, 10. 11. 1942.

Malo kronike. Onaj isti dan ređenja krstio sam osmero djece, pričestio sam dvojicu. U sedmici između Krista Kralja i Svih Svetih pričestio sam u crkvi i ponesao popudbinu bolesniku [Prnjoku].

Na Sve Svete sam propovijedao prvi put i sproveo umrloga (pok. Prnjoka).

– Pričešćivao sam puno na Mrtvi dan.

– Hvala Tebi, Bože, da sam mogao već toliko posla obaviti na Tvoju čast i spas duša. Daj mi, svemogući vječni Bože, ljubav do Tebe i do duša. Daj da ne zapustim ni čas svojeg života, u kojem ne bih za Te radio. Daj mi da budem pun požrtvovnosti, pun poniznosti, te da radim u požrtvovnosti, srcem punim ljubavi. Daj mi velike ljubavi do svojih drugova, do svojeg Ravnatelja!

ZAHVALA ZA USLIŠANU MOLITVU

Da li se domišljaš, moj Isuse propeti, kad sam ja tih praznika plakao i zazivao Te u pomoć? Ja sam Te cjelivao i lijevao suze, da oprostiš grijehe mojemu ocu da ne bi on kleo i proklinjao... A Ti si mi pomogao te si dao tu milost mojem ocu da obrne [okrene] pamet te da ne kune. Hvala, Isuse. Trpio sam puno, puno, ali sve sam Ti prikazao. Samo Ti znaš koliko sam ja pretrpio prošlih praznika. Da nije bila Tvoja milost, ja bih bio i očajavao; ali sam bio uvjeren da Ti ne zapustiš one koje kušaš. Predobar si bio sa mnom. Prevelike si mi milosti dao, velikom si me nagradom nagradio, neizbrisivim si me znakom označio za vječnost dajući mi Duha Svetoga u sakramentu svetog Reda.

Vič. Ivan Pavić i bogoslov Miroslav Bulešić ispred
Francuskog zavoda u Rimu (1940. godine)

O KRIŽU, SLATKI KRIŽU, TI SI MI VJERAN DRUG

O Križu, slatki Križu, Ti si mi vjeran drug. Ti si bio sa mnom kad se odlučivalo o mojem zvanju, Ti si mi pomogao i nadahnuo; Ti se me krijepio i potaknuo me da idem pravim putem. O Križu, vjerni moj druže, Ti si bio sa mnom kad sam tugovao, kad sam plakao, kada mi se srce kidalo od tuge, Ti si mi brisao suze, cijelio [iscjeljivao] srce. O sveti Križu, budi uvijek sa mnom. O Križu sveti, daj da Te ja nosim u svojem srcu i da Te nasljedujem!

Sveti Stjepane, sveti Lovro, đakoni Božji, molite za mene koji sam đakon. Sveta Djevice, Tvoj sam.

Mladomisnički križ Miroslava Bulešića

AKADEMSKA GODINA 1942-43.²²

SVE NA SLAVU BOŽJU I SPAS DUŠA

Rim, 10. 11. 1942.

Stavio sam (Akademsku godinu) pod Tvoju zaštitu, o Majko Božja Fatimska! Sve hoću da uredim na slavu Božju i spas duša. Zato ću se vježbati u poniznosti, učenju i ljubavi do bližnjega! Pomozi mi, Bože! Daj mi dušu otvorenu za sve. Daj da se dijelim [razdajem] svima i u svemu.

Rim: Papinski Hrvatski zavod svetog Jeronima

²² Miroslav ovu akademsku godinu započinje u Rimu kao đakon. Pred kraj ove školske godine bit će zaređen za svećenika, 11. travnja 1943. u svojoj rodnoj župi Svetvinčeat. Kao đakon, pri kraju kalendarske godine, na svetkovinu Bezgrješnoga Začeca Blažene Djevice Marije, 8. prosinca 1942., učinio je osobnu posvetu Majci Božjoj.

MILOST PONIZNOSTI

Rim, 13. 11. 1942.

Tužan sam malo danas. Oholost me muči. Nisam predobio [nadvladao] još samog sebe. Htio bih prebiti [prekinuti] relacije sa svojim drugovima, barem nekojima. Ne bih htio s njima slagati se. Moj Bože, pomози mi da se predobijem [nadvladam], da postanem bolji i ponizniji. Isuse Propeti, daj da se i ja propnem u sebi. Daj mi ljubav, veliku ljubav do bližnjega. Kroz tih osam dana što sam ovdje nešto moram priznati da sam, uz Tvoju milost, malo napredovao u poniznosti, i malo u požrtvornosti i kroćenju svojeg tijela. Budi sa mnom, Bože. - Sveta Djevice, Majko ljubljena, svrni svoj blagi pogled na ovog porednog [zločestog] Tvojeg sina, i isprosi mi od Isusa milost poniznosti i ljubavi do bližnjega, do svojih drugova, do svakog druga i do Ravnatelja. To mi fali.

Krunica Miroslava Bulešića

PONIZNOST PRED BOGOM I LJUDIMA

Rim, 18. 11. 1942.

Vježbam se u poniznosti pred Bogom i ljudima; i u ljubavi do Boga i bližnjega. Tvoja milost mi je pomogla, moj Bože, te sam malo napredovao. Okrijepi me još. Majko moja, budi uvijek sa mnom i uza me. Tebi, Bože, po rukama Majke moje, preporučujem svoje roditelje te vapijem neka se uvijek vrši Tvoja sveta volja.

Imao sam kušnju što se tiče svete čistoće. Predobio sam sve. Pomozi mi, Bože, i daj da se ja u takvim trenucima osobito osjetim Tvojim. Tvoj sam, jer si Ti htio da budem Tvoj. Duše Sveti, ljubavi neizmjerena, raširi moje srce, usplamti ga ljubavlju do Boga i u Bogu do bližnjega. Usadi mi duboko vjeru, učvrsti mi ufanje, usavrši u meni ljubav. Tvoj sam, o Bože!

Sinoć sam bio kod P. Alberta de St. Arit [de Saint 'Ariet]: preporučio mi je da upoznam Tebe, o Isuse, u svojem učenju i da se po Tebi uzdignem do Oca nebeskoga. Pomozi mi. Daj da se ja zaljubim ludo u Te, te ne pustim da se u moje srce usadi druga ljubav izvan Tebe. Isuse, daj mi milost da Te vjerno slijedim sa svojim križem.

SVETA CECILIJA – UZOR ČISTOĆE

Rim, 23. 11. 1942.

Blagdan svete Cecilije... Neraspoloženje me obuzelo i melankolija. Ne znam ni sam što se sa mnom događa: sve što više odlučujem da ću se vježbati u nadvladavanju samoga sebe, u doticaju sa svojim drugovima, sve to manje postignem svrhu. Danas pak sam bio srdit sam na se. – Vidim, Gospodine, i tu ruku Tvoju. Hoćeš da radim u tišini i u teškoći. Hoćeš da se potpuno ponizim, što nisam još dostigao. Hoćeš da žrtvujem na Tvojem oltaru svoj egoizam, svoje sebeljublje, i da preuzmem duboko u srce ljubav prema bližnjemu. Križ hoćeš da nosim. Daj da ga ja rado prigrlim i ljubežljivo nosim.

Sveta Cecilija: njezin blagdan govori mi o darivanju, o podlaganju samog sebe volji Božjoj. Ti, Cecilijo, prikazala si se potpuno Bogu te si očuvala neokaljanom svoju čistoću i čvrstu svoju vjeru. To isto molim te, da bih i ja mogao obdržati. To sam te zamolio kad sam gledao u tvoj kip, kad sam išao u tvoju kuću. Očuvaj me čista i vjerna Bogu. – Sveta Marijo, majko moja nebeska, Tvoj sam. Drži me za ruku i vodi me čvrsto da nikad ne zalutam.

SVETI ANDRIJA – UZOR U PRIHVAĆANJU KRIŽA

Rim, 29. 11. 1942.

Sedmica je prošla skoro normalno. Još se nisam nadvladao i izašao iz sebe (Egredere!). U društvu se još, nažalost, ne znam snaći radi svojeg dubokog sebeljublja. Egoizam vlada u meni i zatvara se u meni i ne pusti mi da izlazim. Učenje sam obavio dosta pošteno i okrenuo ga samo na slavu Božju. Hvala Bogu! Moj Bože, daj da nadvladam svoj egoizam, da izađem iz sebe, da zaboravim na sebe, da napustim sebe i da tražim Tebe i bližnjega; i sebe, ali u Tebi. Omekšaj moje srce. Učvrsti moju volju, raširi moje grudi gorućom ljubavlju do Tebe. Daj da ljubim: da tražim ne sebe i svoje, već Tebe i ono što je drugoga. Daj da se ponizujem i žrtvujem što više. Daj mi dobre i odlučne volje. Ne mogu se još sasvim nadvladati u žrtvovanju kod jela. Daj, pomози!

„Hic ure, hic seca!“²³ [Ovdje pali, ovdje sijeci!]; samo daj mi uživati Tvoje kraljevstvo. Kriste, pomози mi! Sveti Andrija te ljubio, Kriste. Ljubio je Tvoj križ, za njim je žudio uvijek i kad ga je vidio za sebe pripravna, uskliknuo

²³ Ovu frazu često navode mnogi autori i pripisuju je sv. Augustinu, ali se ovakva ne nalazi u njegovim djelima. Ima ova misao: S. AUGUSTINUS, *Enarratio in Ps. 37*, sermo II, nr. 20; PL 36, 319: „Ideo [Deus] videtur non exaudire, ut sanet et parcat in sempiternum“ [Stoga, čini se da Bog ne uslišava [sada], da bi ozdravio i oprostio u vječnosti].

je: „Ave Crux, dulcis Crux“ [Zdravo Križu, slatki Križu], daj da na tebi umrem, jer na tebi je umro i Onaj koji me je spasio. Sretna tebe, sv. Andrija, kad si tako razumio Kristov Križ. Isprosi mi od Boga barem malo ljubavi do trpljenja. Tvoj križ neka se usadi u moje srce i neka vlada u njemu i nad njim. Moji uzdasi, moja ljubav neka budu upravljeni Tebi, „Crux beata, Crux fidelis.“ [blaženi Križu, vjerni Križu.]. Kriste, daj mi ljubavi. Daj da postanem lud za trpljenjem i poniženjem. Tvoj sam. – Majko moja, Ti me vodi Isusu, govori Ti za me s Njim, savjetuj me u mojem djelovanju. Usadi mi u srce sinovsku ljubav do Tebe i daj da dodem do toga da Ti se sav posvetim da više ja ne raspolazem sam sobom, nego Ti sa mnom.

Ti si, Majko, vidjela pismo koje sam ja sinoć dobio. Uznemirilo me. Nije istina da sam ja onako govorio o Bettini. Nije moguće! Zar ne? Govorio sam ponešto loše, premda nisam pretjeravao nikad; i možda nisam smio govoriti onako jer od bližnjega moram govoriti samo dobro. Toga što sam govorio i što nisam održao zadanu riječ ja sam se pokajao i pitao Boga oprostjenje. Bog mi je oprostio. Opet se kajem i plačem, da sam bio tako nejak [slabašan]. – Majko! Što da joj odgovorim? Reci mi Ti! Odgovorit ću joj na Tvoj blagdan 8. prosinca kad ću se Tebi formalno posvetiti. Što da joj pišem? Čekam da mi Ti kažeš!

Tvoj sam, Majko! U Tvoje ruke izručujem svega sebe i svoje roditelje.

BOG – IZVOR SVAKOG MIRA

Rim, 2. 12. 1942.

Majko moja, žalostan sam danas. Ti vidiš zašto, jer si i Ti za istu stvar žalosna. Ljudi previše vrijeđaju Boga, Oca, Sina i Duha Svetoga. Mussolini je govorio danas o mržnji prema neprijatelju. Mržnja – po njegovom – mora da se usadi u srce svakog Talijana; da moraju mrziti obdan i obnoć. Bože moj, kamo smo došli! Kako to, Majko, Bog dozvoljava? Ali što pitam? Ono što ne mogu znati! Oče, budi volja Tvoja. – U Hrvatskoj su velika ubojstva. Krv se toči mnogoliko, tijela padaju, brat bratu uskraćuje život! Tko je kriv? Teško je suditi. Ali sam čuo da su Talijani naoružali partizane²⁴ pa ih poslali u Hrvatsku da mogu ubijati Hrvate. Jadni Hrvati, kako ste se pustili zamamiti i prevariti. Zar niste znali da je to fašistički i nacistički sistem: klati Slavene? Trpite sada! Bog hoće da vas kuša. Moj Bože, skрати ove dane. Povrati nam mir, ali prije njega neka se raširi po srcima Duh tvoje ljubavi i prava. Ljudi, od koga čekate spas? Od koga čekate mir? Samo Bog ga može dati, a ne ljudi. Ljudima se Bog služi za svoje ne-

²⁴ „Bulešić je vjerojatno nešto čuo o pokolju hrvatskog stanovništva u predjelima koje je okupirala talijanska vojska, no s talijanskom vojskom nisu surađivali partizani, nego bande četnika, koje su Talijani upotrebljavali u brojnim 'čišćenjima' protiv partizana.“ F. VERAJA, *Miroslav Bulešić, svećenik i mučenik, znakoviti lik moderne povijesti Istre*, Poreč, 2013., str. 22.

izbrisive nacрте. Daj, moj Bože, da dođe brzo onaj dan [mira].

Majko, moli Boga za nas. Neka nam povрати brzo prvi mir. Sveti Otac Papa svijet je posvetio Tvojem Prečistom Srcu, i opet će na 8. prosinca, a Ti si obećala da će doći iza toga mir. Daj da dođe brzo.

Majko, daj da se posvetim velikodušno Tvojem Srcu na dan Tvojeg blagdana (8. prosinca 1942.) te da se više ne računam u ničemu [kao] svoj, već u svemu Tvoj, sav Tvoj! Moli za me. Pomozi mi u učenju. – Gledaj i moje roditelje i braću. Tebi ih preporučujem. Daj mi veliku pobožnost do Tebe, da tako budem uvijek duboko darovan neizmjernom Bogu!

Rim: bazilika svetog Petra

VJEŽBANJE U PONIZNOSTI

Rim, 4. 12. 1942.

Jučer smo imali rekolekciju (ritiro mensile). Pomislio sam, moj Bože, na svoj prošli život. Puno sam opazio mana i ljaga na svojoj duši. Ali, barem mi se čini, da sam po Tvojim svetoj milosti napredovao u poniznosti. Moj Bože, i moja Majko Marijo: koliko sam daleko od savršenstva! Ljubavi imam malo. Isuse, razbij moje srce i nali ga ljubavlju do Boga i do bližnjega, do mojih drugova, do svih duša.

Ponovio sam jutros obećanja, koja sam pred dva mjeseca dao, Isusovu Srcu po Srcu Marijinu. Primi Bože, moja obećanja i blagoslovi i učvrsti ih svojom svetom milosti. Ovaj mjesec hoću da se vježbam u poniznosti i također u ljubavi, jer ako sam u pravom smislu ponizan bit ću i ljubežljiv. Isuse, Tebi živim; Isuse, Tebi umirem; Isuse, Tvoj sam živ i mrtav.²⁵

Majko, danas mi je došlo drugo pismo. Bettina se pokajala za onako sramotno pismo pa me pita oprost. Ja njoj od srca opraštam i hoću da zaboravim na sve. Samo bih želio da bi vidjela da joj nisam odgovorio na pismo koje sam primio prošlog petka, već na pismo koje sam primio na Veliki Petak (god. 1942.). Pomozi joj, Majko, da se po-

²⁵ Usp.: „Doista, ako živimo, Gospodinu živimo, i ako umiremo, Gospodinu umiremo. Živimo li dakle ili umiremo - Gospodinovi smo.“ (Rim 14, 8).

vratiti na pravi put. Govorio sam o tom sa svojim duhovnim ocem: vikao je na me i kazao mi je da sam neoprezno činio kad sam joj počeo pisati; zabranio mi je da joj pišem. Htio bih joj pisati, ali neću, kad mi je on zabranio. Majko, je li dobro tako!? – A ohol sam još! Htio bih joj pisati samo da me ne kudi. Ali što će mi da ona govori i najveće zlo o meni, kada sam ja na miru s Bogom i s Tobom, Majko! Mislim da si je Ti kaznila ipak malo za one zle riječi što mi kaziva. Oprosti joj! Neka bude dobra. Majko, neka se vrši volja Božja. To je za me jedan dio kušnje! Hvala Bogu!

Da nisam naškodilo štogod svojem župniku! Ne daj Bog! Pomozi mu, Bože, u njegovom djelovanju.

Majko, kada idem doma, očuvaj me i gledaj me da ne bih prekršio svoja obećanja. Od Bettine i od Alde²⁶ očuvaj me. Daj da bude moje srce sasvim u Tvojim rukama. U utorak ću Ti se potpuno posvetiti, da budem po Tebi sav Kristov. Majko, daj da Ti budem pravi [dobar]!

Majko, gledaj na moje roditelje. Isprosi im od Boga pokajanje od grijeha i daj da ne bi grijeshili. Očuvaj mojeg brata i moje sestre od svakoga zla. Neka im Bog dade ono što trebaju.

Slatko Srce Isusovo, oprosti grešnicima. Ovaj posjet hoću s tom nakanom učiniti.

Slatko Srce Marijino, budi spasenje moje!

²⁶ Bettina i Alda bile su djevojke koje su, čini se, bacale oko na mladoga đakona, koji se već u subđakonatu (6. rujna 1942.) obvezao na opsluživanje celibata. On se utječe Blaženoj Djevici Mariji da ga očuva čistim na putu prema svećeništvu.

ZAHVALA ZA PONIŽENJE

Rim, 5. 12. 1942.

Majko, prikazujem Ti poniženje koje sam primio večeras. Nisam bio ljubežljiv do bližnjega! – Zato ću izmoliti krunicu prije nego zaspijem!

Poreč – Bazilika: krunjenje Majke Božje

NAJAVA POSVEĆENJA MAJCI BOŽJOJ

Rim, 7. 12. 1942.

Srčanosti, dušo moja, Bog ti daje još kušnja, da budeš pripravnija na djelo na koje te pripravlja. Izbaci iz sebe žalost i tugu: ti si za Boga i za Njega treba da trpiš. Majko moja, sutra ću se sasvim Tebi posvetiti, sav ću se Tebi darovati: dati i izručiti svoju dušu, svoju žalosnu dušu, svoja djela, svoje zasluge, izručiti ću Ti svoje tijelo sa svim osjetilima. Prikazat ću Ti svoja bogatstva, svoje imanje, svoje roditelje, svoje sestre i svojeg brata, svoje rođake, svoju Istru. Sve ću predati u Tvoje ruke. Združen s Tobom, bit ću združen s Kristom, s Bogom. Predat ću Ti svoja poniženja, koja su, hvala Bogu, dosta mnogobrojna; svoja trpljenja, koja su također dosta velika, svoje poteškoće; izručit ću Ti časti, koje bi me mogle nakititi premda nedostojnog. Sav ću postati Tvoj, da budem sav Kristov, Božji. Opraštam već od sada svima koji su me uvrijedili. Od srca pitam Boga pokajanje i oproštenje grijeha. Ali, Majko, Ti moraš mi pomoći. Vodi me uvijek i nadahnjuij me u onome što moram učiniti! Majko, pogledaj me kako sam žalostan! Hvala Bogu!

OSOBNÁ POSVETA MAJCI BOŽJOJ

Rim, 8. 12. 1942.

U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Zdravo Marijo...

Majko moja, evo me ovdje pred Tobom. Razmatram Tvoju dobrotu i Tvoju darežljivost prema meni. Ti si mi puno i puno pomogla u mojem životu. Hvala Ti. Ti si mi dobra i prelijepa Majka. Ti me zazivlješ k Sebi, Ti želiš da ja budem sav Tvoj. Svijet vrijeđa Boga, Ti hoćeš da se zadovolji za sve te uvrede te želiš da se ja postavim potpuno u Tvoju službu, da Ti se sav posvetim. Neću da budem škrt, već širokogrudno i [od] svega srca darujem Ti se sada i zauvijek. Hoću da živim u Tebi, za Tebe, s Tobom, da mogu živjeti tako s Kristom, za Krista, u Kristu Bogu. U Tvoje ruke, Majko, postavljám svoju dušu sa svim njezinim moćima; Tebi darujem sve svoje zasluge, molitve, dobra djela, čistoću, poteškoće, odnose prema drugima. Tebi prikazujem svoje tijelo i svoja sjetila. Neka mi ono pomaže da služim Tebi. U Tvoje ruke predajem sve časti, sva djela bilo tjelesna bilo duševna. Sve: dušu i tijelo zatvori u Svoje Prečisto Srce i očuvaj mene čista i ljubežljiva. Prikazujem Ti svoju zemaljsku majku i svojeg oca: u Tvojim neka budu rukama: spasi ih Ti i gledaj. Darujem Ti također svojeg brata, svoje sestre: očuvaj ih od grijeha i daj da postanu svete i ako je volja Božja Milosrdne sestre;

a moj brat ili svet čovjek ili sveti svećenik ili redovnik. Moja obitelj nije više moja, nego od sada postaje Tvoja. Moje molitve, djela, misli, ljubav, nisu više moje stvari, već sve je Tvoje, Majko. Prikazujem Ti napokon svoja obećanja [dana] na ređenju za subđakona. Prikazujem Ti sve svoje: odijelo, novac – i ovo je Tvoje.

Sav hoću da budem Tvoj. Hoću da se žrtvujem svaki dan za Tebe. Slatko Srce Marijino, [srce] moje Majke, budi spasenje moje. Kad sam dakle sav Tvoj, čuvaj me i brani kao stvar i svojinu svoju. Od sada unaprijed dakle hoću da živim s Tobom, za Tebe, u Tebi!

Tvoj sam. Primi me, Majko! Svaki dan hoću da molim za obraćenje grešnika i po nakani Tvojeg Presvetog Srca. Neka zavlada Tvoje Presveto Srce u srcima svih ljudi: u meni, u mojoj obitelji, u ovom našem Zavodu, u našoj Istri, u cijelom svijetu. Neka se po svem svijetu Tebi pjeva slava. Molit ću po nakani Sv. Oca Pape i cijele Crkve.

Tvoj sam sada i uvijek! Amen!

Bio sam u Svetom Petru i tamo učinio posvetu zajedno sa Svetim Ocem Papom i mnoštvom puka.²⁷ Večeras ću opet u našoj crkvi.

To sam i učinio u svojoj sobi, pred slikom Majke Božje!

²⁷ Drugi svjetski rat je u jeku, borbe se vode na istočnoj bojišnici i sjevernoj Africi, Europske metropole ključaju u mržnji, papa Pio XII. posvećuje svijet Bezgrešnom Srcu Marijinu. Papa pokušava da u svijetu zavlada mir, da se narodi izmire, međutim nitko ne obraća pažnju u tom ratnom metežu na glas Crkve koja poziva na mir. U Istri i Hrvatskoj stanje nije ništa bolje; glas svetih pastira se ne čuje od buke mržnje i nasilja.

POKAJANJE ZA GRIJEHE

Rim, 9. 12. 1942.

Majko, evo me da se pokajem za svoje grijehe, kojima sam uvrijedio predobrog Boga! Napastovan sam bio u čistoći: nisam pristao uz misao; morao sam bolje bježati od prigode! – Majko, prikazujem Ti svoje današnje poniženje: dva puta! Hvala Bogu!

Vlč. Miroslav Bulešić s vlč. Valentinom Cukarićem u Štinjanu

SINOVSKI ODNOS PREMA BLAŽENOJ DJEVICI MARIJI

Rim, 17. 12. 1942.

Nakon toliko dana vraćam se, da zapišem koju misao, koja mi mora služiti za budući moj život.

Ovi su mi dani prošli dosta mirno. Imao sam napasti o čistoći koje sam nadvladao. Erizam je pokušavao oživjeti u meni, ali sam ga dosta nadvladao molitvom i darom svega sebe, koji sam učinio Majci Božjoj. Sve što činim, činim u Majci, s Majkom, kroz Majku moju. Ne puštam ništa za se: ni zasluge, ni molitve, ni nakane, ni djela. Sve sam Njoj izručio.

Pisali su mi neki drugovi, kojima sam odgovorio preporučujući pobožnost Majci Božjoj i čvrstu vjeru.

Primio sam danas pismo od preuzvišenog Biskupa, u kojem mi priopćuje nakanu da će me moći zarediti za Uskrs. Majko, u Tvoje se ruke postavljam. Neka se vrši volja Božja. Pripravan sam na svako trpljenje, uz milost Božju!

Sada ću ići kući. Majko, čuvaj me grijeha. Daj da ja mogu, pače da Bog po meni učini puno dobra mojima doma i svima koje budem mogao privući. Za svoje djelovanje stavljam se u ruke Tvoje i u ruke Antunove [župnikove].

„Osculum enim mutui amoris indicium est, osculum pignus est caritatis“.²⁸ [Poljubac je znak međusobne ljubavi, poljubac je jamstvo odanosti] (sv. Ambrozije).

**Oltarna pala (vlč. Ratimir Beletić, bl. Miroslav Bulešić i bl. Francesco Bonifacio)
u crkvi blaženog Miroslava Bulešića u Valbandonu (autor: Hari Vidović)**

²⁸ SV. AMBROZIJE, *Expositio Evangelii secundum Lucam* [CSEL], 6, 20.

BOŽIĆNI PRAZNICI

Od 18. prosinca 1942. do 19. siječnja 1943.

(Nisam uzeo sa sobom kući bilježnicu, pa nisam mogao ništa zabilježiti, dok sam imao puno materijala).²⁹

Čabrunići: rodna kuća blaženog Miroslava Bulešića

²⁹ Za vrijeme božićnih i novogodišnjih blagdana đakon Miroslav pastoralno je pomagao u svojoj rodnoj župi Svetvinčenat. Ta dragocjena iskustva dobro će mu doći kad kao svećenik dođe na župu.

OSVRT NA BOŽIĆNE BLAGDANE PROVEDENE U ČABRUNIĆIMA

Rim, 20. 1. 1943.

Uz pomoć Majke Marije i u ime Isusovo počinjem ovaj drugi tijek ove školske godine, imajući pred očima jedino slavu Božju i spas duša. Približuje se prebrzo dan kada ću stupiti na oltar Gospodnji. Majko, budi mi u pomoći da se što bolje pripravim za prikazanje neokaljane i nekrvne žrtve.

Gledajući prošle praznike, nažalost moram prepoznati [priznati] da sam se previše rastresao. Bio sam i kušan, osobito u čistoći. Nisam pao, hvala Bogu i Majci Božjoj, ali nisam se svaki put pokazao sasvim jakim. Alda, Alda, koliko me ti mučiš. Tvoje oči su uvijek na meni i tvoji uzdasi dolaze do moje duše koja trpi radi tebe. Da te ne bih bio nikada upoznao! Ne mogu si protumačiti kako može jedna žena toliko uplivati na moju dušu, kako me može ona toliko uznemiravati. Bože moj, Majko moja, da li ću ja moći ustrajati u svojem zvanju. U pomoć Duha se ufam. Majko, budi mi sva pomoć. Daj da bi se Alda kamo oženila!

Imao sam puno posla doma i od doma. Pomagao sam župniku malo u dušobrižništvu. Nisam se čuvao kleveta-

nja,³⁰ makar bilo u malim stvarima. Moj Bože, oprosti mi! Nisam žrtvovao svoje tijelo! Svoje oči. – To sve moram da sada popravim uz Tvoju pomoć, o Bože! Žrtvovanje, poniznost, molitva!

Rev. mo Ordinario Diocesis
Parentino-Polensis

Ego infrascriptus Diaconus Miroslaus
Bulešsi, alumnus Bn. Seminarii Ss. Ambrosii
et Caroli - Romae - adscriptus IV anno cursus
theologici, certa scientia et conscientia humil-
lime postulo a Rev. mo Ordinario diocesis
Parentino-Polensis admissionem ad s. Ordinem
Presbyteratus.

Devotissimas et humillimas, reflexas
gratias Deo, imprimis, Rev. mo Ordinario et
meis Moderatoribus, me profiteor

Romae, 29 Ianuarii 1943

29.1.1943

Devotissime et humillime
gratias Deo, imprimis, Rev. mo Ordinario et
meis Moderatoribus, me profiteor

Adlocutionem Filium in Christo
Miroslaus Bulešsi

/. /

Zamolba Miroslava Bulešića za primanje svetog Reda prezbitera

³⁰ Vjerojatno je posrijedi ogovaranje ili prepričavanje tuđih pogrešaka, ne klevetanje ili izmišljanje tuđih grijeha.

PLAČ MAJKI I DOSTOJANSTVO VOJNIKA

Rim, 24. 1. 1943.

Žalost i bijeda! To je realnost koja vlada danas u svijetu. Majke sabranim očima pripravnima na plač kreću se po ulicama uzdišući. O ljudi! Kako ste okrutni, jer ne znate suosjećati s ovim majkama. Jedna misli na mrtvog sina i toči suze za njim i ne da se utješiti, jer joj se čini nepravedna ona smrt. Nešto više je još mori u dubokoj nutрини srca i neki tihi glas joj govori, varajući je: „Nije opravdana tvoja žalost: tvoj sin možda nije mrtav“. Druga se žali misleći na sina koji je u okrutnom boju. Jadne majke, koliko trpite. Kolike ste sinove izgubile; sada plaćete, a nitko vas neće utješiti. O vi poglavari naroda, koliko imate odgovornost! O vi koji se nazivate gospodarima svijeta, kakav vas sud čeka pred Bogom i pred majkama, ženama, djecom, starcima koji radi vas trpe! Žalost se raširila kao tužna simfonija svijetom i okružuje sva dobra srca. Bože, Ti to dozvoljavaš da nas učiš da je u trpljenju spasenje. Oh da, u trpljenju postajemo slični Tvojem Sinu, i Tebi ugodni.

Jadni vojnici! Gdje je vaše dostojanstvo? Ne opstoji vaša osoba, vaš staleški položaj: vi ste brojka, vi ste jedan dio, vi ste stvar bez imena! Jedna uniforma: i ništa više. Dok vi imate pravo na svoje dostojanstvo, slobodu, ljubav, domaće ognjište, [pravo] da uživajte mir i veselje. A treba ukinuti taj militarizam, taj totalitarizam; i postaviti čovjeka na pravi položaj.

SVEĆENIK MORA LJUBITI SVE LJUDE

Rim, 25. 1. 1943.

Bio sam na „Giornale parlato per Cappellani Militari“ [Usmene novine za vojne kapelane] na Angelicum. Kakav prizor: vojnici s tužnim obrazom, na kojem je bio zapisan znak prošlog trpljenja, muke, gladi, bijede, zapuštanja; gledali su znatiželjno one sobe i očekivali si sigurno riječ utjehe od militarskog [vojnog] kapelana koji je govorio. A među vojnicima bio je i koji oholjak, mlad, gizzdelin, koji nije bio iskusio tijek teškog života, a uživao je ipak svoj rastreseni život po drugima „pezati“ [mjeriti]. Moj Bože, kakav prizor! U duši sam u svima čitao težnju za mirom, za majkom, za ženom, za djecom, za domom, težnju do iskrene i razumljive, duboke i tople ljubavi. Rat se raširio u sva srca te okrutno ih dijeli, žestoko ih para. O srca rascijepana tolikim ranama, kada ćete se zacijeliti! O oči, kada ćete prestati suze lijevati! Dobro je govorio onaj časnik: Vjera je potrebna [na] današnji dan, vjera koja donosi do univerzalnosti, nad kojom vlada Križ, koji je barjak mira i sreće. Moje su se oči zatvorile - govorio [je] – da mi se otvore druge oči, duhovne, koje nadvisuju svojim pogledom sve partikularnosti. „Resurgam!“ [uskrsnut ću] – (natpis koji je vidio na križu svojeg vojnika) je utjeha svim ljudima i učvršćivanje u vjeri, ufanju i ljubavi! – To su riječi dostojne čovjeka, kršćanina!

A kako je govorio onaj kapucin (vojni kapelan): „Patria, bandiera, eroi!“ [Domovina, barjak, heroji]: po tom je lupao! Neću niti da pomislim, ni da napišem u svoj dnevnik njegovih izraza, jer su nedostojni jednog svećenika, koji je katolički apostol Kristove ljubavi. – Dosta bi bilo ipak, barem među svećenicima, da se onako pretjerano govori o ljubavi do domovine. Mi moramo ljubiti sve ljude bez iznimke i zato moramo težiti do one univerzalnosti,³¹ o kojoj je rekao onaj časnik: da je ona „temelj jedinstva, sporazuma i mira!“ – Čuvao [nas] Bog da bi onaj govor štetio mnogim i mnogim dušama, koje trpe i koje žele riječ razumijevanja, sažaljenja, ljubavi i pomoći, a ne riječi ushićenosti, riječ oholosti, ubojstva. – Dobro je kazao onaj čovjek kojega drže da je lud – a ludost se smatra, današnji dan, kad se hrabro reče istina, jer ljudi nisu priučeni na istinu, te im se čini neobična i čudna riječ! – dobro je kazao: „Da bi se Muss[olini] ponizio pred nogama svetog Oca Pape, došlo bi se do mira“... – Istinu treba kazati! Zahvalan sam Ti, nepoznati čovječe, i kličem ti u duhu „Bravo!“ – i želim ti [da postigneš] slobodu koju si danas posvema izgubio.

Moj Bože, pomози [nam] u tolikoj nevolji.

³¹ „Ovakav načelni kršćanski stav o ljubavi prema svim ljudima bez iznimke kao i njegovo zrelo, kritičko reagiranje naspram bilo kakve političke instrumentalizacije svećeničke službe, o kome god da se radilo, karakterizirat će ljudsko i svećeničko djelovanje Miroslava Bulešića cijelog njegovog života. Za njega je, kako je više puta isticao njegov vršnjak papa Ivan Pavao II., umrli i uskršli Krist doista bio središte i smisao cjelokupne ljudske povijesti. Zato je i pohvalio govor onog časnika, a ne onog kapelana.“ V. MILOVAN, *Miroslav Bulešić svjedok Kristov*, str. 42.

VAPAJ NEBESKOJ MAJCI ZA GREŠNO ČOVJEČANSTVO

Rim, 2. 2. 1943.

Svijećnica! Majčin blagdan. Majko, dođi mi u pomoć i čuvaj me uvijek. Daj mi milosti da se više žrtvujem na tijelu, na sjetilima! Daj da sasvim nadvladam svoje nepokoreno tijelo. Daj da trpim na tijelu, da tako zadovoljim barem malo [za] nepravde koje se čine na svijetu, da sudjelujem s poštenima, da isprosimo od Boga milost da skрати ove dane. Majko, kolika ubojstva, koliko krvi, koliko je ljudi nestalo! Kakva barbarstva. Moli se Ti, Majko, Bogu za ovo siromašno i grešno čovječanstvo. Neka Bog milostivo svrne svoj pogled na krv, žalost, trpljenje, suze, muke, ljudi, žena, staraca, nevine djece, i neka reče pred tako žalosnim prizorom: dosta je! Oče, neka se vrši volja Tvoja. Neka dođe kraljevstvo Tvoje. Daj nam mir!

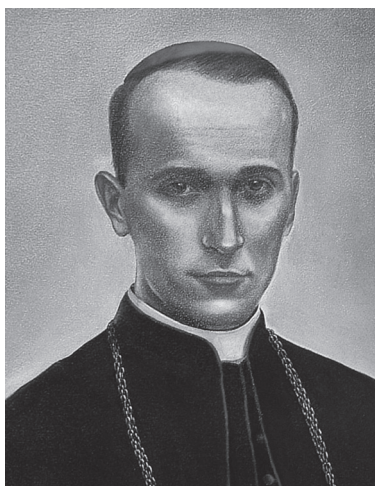
Majko, dani [skorog ređenja] mi se približuju, a ja sam uvijek na istom mjestu.³² Daj mi napredovati u kreposti, da bih pobožno i sabrano molio! Preporučujem Ti svoju majku i oca i sestre i brata. Isprosi mojem ocu zdravlje i neka mu Bog oprostí grijehe. Majko, Majko!

³² Miroslav nije imao kanonsku dob za svećeničko ređenje, navršene 24 godine (kan. 975. *Zakonik kanonskog prava iz 1917.*) Stoga je 29. siječnja 1943. poslao svome biskupu mons. Radossiju zamolbu da se traži od Kongregacije za disciplinu sakramenata oprost od dobi. Dispenza je dobivena 15. veljače 1943. Sad je još trebalo ispuniti kan. 976, § 2 da Miroslav započne drugi semestar četvrte godine studija.

ŽIVJETI S TEŠKOĆAMA

Rim, 3. 2. 1943.

Majko, kako sam žalostan i osamljen. Poteškoća mi je da se ne snalazim u društvu. Ohol sam i pun sumnje. Mislim [kao] da me svi gledaju i sve opažaju. Skrati tu moju oholost i učini me poniznim. Muči me misao da sam učinio dosta duga, a sada ne znam kako ću ga platiti. Majko, pomози mi, Tvoje je sve što sam kupio. Da, Tvoje je! – Žalostim se mišlju na svojeg oca; kako mi je bolestan. Oče, budi volja Tvoja, ipak! A jedna mi majka, koliko mi je mučna [patnica], koliko se mora mučiti. Pomози im. – Tvoj sam, Majko, Tvoj hoću da ostanem! Pomози mi.

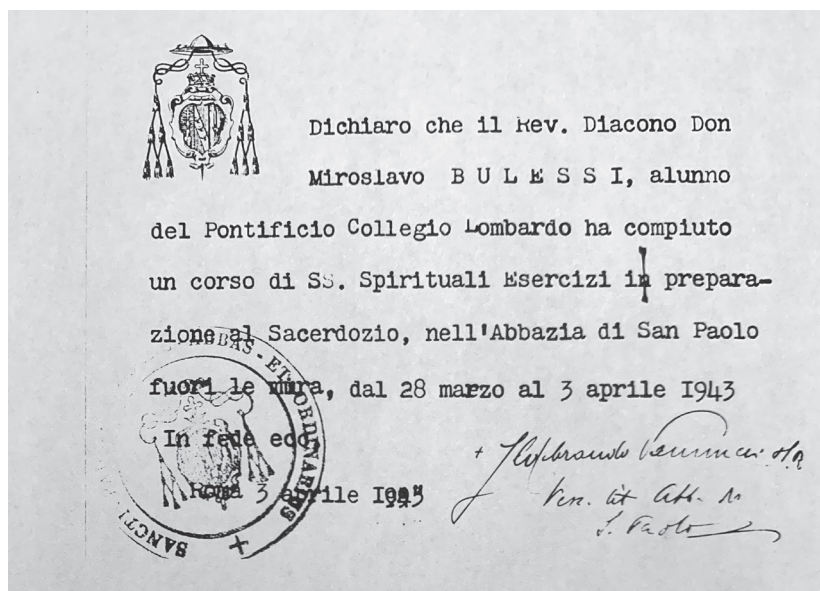

Blaženi Alojzije Stepinac
dobročinitelj Miroslava Bulešića

ZAHVALA MAJCI NEBESKOJ ZA NADVLADANU KUŠNJU

Rim, 4. 2. 1943.

Mjesečno sabranje. Hvala Bogu i Mariji za tu milost! Kako sam slab i lako padnem. Vidio sam na putu ženetinu raskrečenu s dignutim krilom te me je odmah [zahvatila] napast: ali se nisam pustio nadvladati! Ti si mi pomogla, Majko! Neiskren sam još! Majko, puno je pomanjkanja u meni. Pomozi da se popravim i ojačam. Tvoj sam.

Potvrda o obavljenim duhovnim vježbama za svećeničko ređenje

KOMUNIZAM NIJE ISKREN U ONOME ŠTO GOVORI I ČINI

Rim, 5. 2. 1943.

Prvi petak u mjesecu. Primio sam Pričest za sretnu smrt i da zadovoljim za uvrede Presvetom Srcu [Isusovu].³³ Završio sam mjesečno sabranje ponizivši se pred Majkom nebeskom i prepoznavši svoju nestalnost. Odlučio sam napredovati u vježbanju, u poniznosti i požrtvornosti. Majko, pomози mi i preporuči me Srcu Isusovu, da mi dade milost da [mu] uvijek vjerno služim.

Bio sam kod duhovnog oca (P. Delamoye): povjerio sam mu sve. Našao sam se veselim i zadovoljnim poslije: potužio sam mu se za jučerašnji događaj i za svoju oholost koja me još muči. Preporučio mi je da bježim od vanjštine.

Majko, daj mi veliko srce: puno ljubavi i razumijevanja za sve ljude.

Današnji socijalni položaj. Svi se miješaju, svi očekuju. Svi hoće da predlože svoje programe, svoje reforme. Ima ideja liberalnih, ali koje se malo čuju, a ima puno ide-

³³ Bl. Miroslav služit će zadnju sv. misu na oltaru Presvetog Srca Isusova za obraćenje grešnika u župnoj crkvi u Lanišću 24. kolovoza 1947. Oko četvrt sata nakon toga Miroslav je ubijen u župnoj kući, prema izvještaju djelatitelja sv. krizme. Usp. Pismo Jakoba Ukmara od 5. rujna 1954., u: Arhivu postulature Miroslava Bulešića (APMB), kopija.

ja kolektivismu, koncentracije. Tu koncentraciju vidimo i danas u tim prilikama, kako se povećala i kako pripravlja put drugom kolektivismu: komunizmu. Žali Bože, put je otvoren komunizmu! Kapitalizam vlada! Pošlo se uništiti kapitalizam, a još ga se više ojačalo, jer je prešao u ruke vlade koja s njime ravna ljudima. Nije spasa! Ali Bog nas ne zapušta. Ipak onaj komunizam koji nam je bio opisan, mislim, da u stvarnosti nije niti postojao. A da se raširi, ipak neće moći raširiti se pod onim oblikom. Onda kako će se doći do reforme? Tko će nadvladati? Strah me je da neće istina i pravo, jer to je malo poznato, već će opet sila. Nadvladat će onaj sistem koji bude imao više izvanjske sile. A ljudi za to rade. A mi malo [radimo] da naš sistem uspostavimo: sistem privatnog vlasništva. Jer kako će to biti? Tko ima vlast da razdijeli velika privatna vlasništva? Ima vlada jurisdikciju, a nema „dominium altum“ [vrhovno vlasništvo] nad dobrima i ima pravo da ih uređuje na opće dobro. A mi opet ne možemo se služiti vladom, jer to [bi] bila jedna mehanička stvar: dijeliti i otkidati privatno vlasništvo. A do toga se može doći u jednoj vladi u kojoj su ljudi velikih i širokih vidika. Polagano. – Ali ljudi su naučeni na veliku brzinu, hoće da se to odmah uredi. I zato sumnja opet pada na ono što će se moći učiniti, pače sumnja se da će to moći učiniti onaj koji bude imao veće sile.

Za Italiju i Njemačku nema više spasa. Moraju biti u defenzivi sve do konca, jer ih tako sila goni: inače, da je kao u Francuskoj, tj. da ne vlada totalitarizam i tu bi bilo sve palo. Približujemo se dakle kraju, i novo uređenje približuje se. Tko će nadvladati? Koji će sistem biti usta-

novljen u ekonomiji? Kakav oblik će uzeti internacionalno pravo: kakvu formu država: demokraciju, federaciju, konfederaciju, monarhiju? Čekam rješenje prepuštajući Bogu u ruke i Majci Božjoj; moleći se napose za dragu mi Istru, koju neka Bog očuva od prolijevanja krvi.

Miroslav Bulešić s roditeljima i sestrama prigodom Mlade mise

PRIKAZANJE MAJCI NEBESKOJ

Rim, 6. 2. 1943.

Prva subota u mjesecu. Ovaj sam dan na poseban način posvetio Majci Božjoj i Majci mojoj Mariji. Razmatranje sam učinio o Njoj i Njezinoj dobroti. Pričest sam na poseban način darovao Njoj, izmolio sam cijeli Ružar [Kronicu] na njezinu čast, prikazao sam joj koju žrtvicu i sve svoje djelovanje ovoga dana.

Majko, opet Ti se sasvim prikazujem i zaklinjem te za pomoć. Sada više nego ikada prije straši me moj budući apostolat. Da li ću ustrajati? Da li ću se oprezno i dostojanstveno vladati u svojem životu?... Ti mi pomози. U Tvoje se ruke predajem i molim Te da mi isprosiš od Boga milost da mi rasvijetli um i volju da budem dobar otac duša. Pomози mi u pripravi za [svećeničko] ređenje i prvu svetu Misu!

SVAKODNEVNE KUŠNJE

Rim, 8. 2. 1943.

Žalostan sam i nevoljan. Osjećam se zapušten. Majko, vidiš me. Čekam vijesti od doma, od preuzvišenog Biskupa, od Antuna [župnika]. Nitko mi ne piše!³⁴ Danas mi je zakon kršćanske ljubavi težak. Muče me zle požude i pohota za uživanjem. Čudnim mi se čini stalež koga sam preuzeo. U borbi sam. Bog me pusti samoga da vidim da ne valjam ništa bez Njegove pomoći. Majko, izmoli mi od Boga više vjere, ufanja i ljubavi. Tvoj sam, sav sam Tvoj. I ovo maleno trpljenje Tebi darujem. Daj nam mir.

Ja sam se puredio s prav. Biskupom i s Kongregacijom. Dali su mi dispensu u nekih deficiencijama aetate canonice. Bogu sam se da će biti teško to prihvatiti, a nije bilo potrebnih poteškoća. To bi mi bilo izopšten, koji ne zna. Kao da mi nisu dali polje, i duhovne vježbe, koje su odje, učiniti. - Tako da mogu kazati, da sam obavio ona glavna posla. Hvala Bogu!

Ima i drugih malenkosti: probavio, oljeda, sličice. To moram sada, učiniti i da to bi bilo malo, zbog svojih pravi odluka. To mi je oim trije, jer vrijeme tako prolazi.

Iz pisma Miroslava Bulešića župniku Antunu Cukariću, 18. veljače 1943.

³⁴ Miroslav je pisao biskupu radi dispense od kanonske dobi za svećeničko ređenje i još nema odgovora je li ista dobivena od Rima. Također, sa župnikom dogovara detalje oko ređenja i mlade mise. Vrijeme se približava, a Miroslav je bio pedantan, te ga pomalo „lovi panika“ hoće li sve biti spremno.

GOSPI LURDSKOJ POVJERAVA SKORO SVEČENIČKO REĐENJE I MLADU MISU

Rim, 11. 2. 1943.

Prikazanje Majke Božje u Lurdu. Posvetio sam cijeli dan Majci svojoj. Prikazao i posvetio sam joj se ponovno. Stavio sam u Njezine svete ruke svoju pripravu na ređenje i prvu Misu. Za dva mjeseca točno postat ću svećenik. Majko, pomози mi! U Tvojim sam rukama. Daj mi ljubavi do križa i trpljenja, do poniznosti. Tako ću ugoditi Bogu. Duh trpljenja i poniznosti neka me uvijek prati, sada i uvijek u mojem svećeničkom životu. Ja sam još daleko od toga. Još mi je drago uživati, još sam ponosit sâm [sa] sobom i ohol. Pomози mi, Majko. Zavladaј sasvim u mojem srcu. – Daj nam mir. Moli se Bogu da skрати za nas ove dane, ako je Njegova sveta volja! Majko, Tvoj sam.

Spilja Gospe Lurdske

ČEŽNJA ZA SAVRŠENSTVOM

Rim, 16. 2. 1943.

Sve što se više približavam svećeništvu, osjećam da Bog sve više dopušta da budem kušan i dozvoljava đavlu da me napastuje. Još jednom nastavlja se okrutni boj u meni: boj duha protiv tijela. Tijelo hoće da se čuje još u moći. Zle sklonosti još su žive: požuda još u meni radi. Hoćeš da me dobro iskusiš [iskušaš], moj Bože. Još mi se mlade [djevojke] predstavljaju u mašti u svojem obliku pohote. Još mi je teško zaboraviti i odreći se tjelesnih uživanja. – Majko, vidiš u kojoj sam bitci, od koga sam neprijatelja okružen. Tvoja ruka neka pazi nada mnom. Opazio sam već da me Ti čuvaš. Hvala Ti, Majko.

Danas pak se ćutim [osjećam] malo ponižen. Moj duh se veseli, a tijelo trpi. Što [zar] nije pravedno da tako činiš [postupaš] sa mnom, o Bože? Jest. Jer ja moram biti sav za Te, a ako me ne poniziš, onda sam u velikoj pogibli da se odalečim od Tebe. „Bonum mihi quia humiliasti me ut discam mandata tua!“ [Dobro mi je što sam ponižen da bih tvoja naučio pravila! – Ps 118,71]. – To mi je molitva, makar teška, u ovom stanju. Sada me ponizi, sada čini da se žrtvujem, da se tako dobro pripravljam na ređenje. – Majko, Tvoj sam. Predajem Ti svoje roditelje i dragu Istru! Isprosi nam mir.

KUŠNJE PRETHODE MILOSTI

Rim, 26. 2. 1943.

Život mi je uvijek jednak. Poteškoća ima, sumnje i kolebanja također. Bog hoće da me dobro iskuša prije nego mi podijeli milost i znak svećeništva Kristova. Hvala Bogu!

Kolike tuge, kolike nevolje i žalosti na svijetu. Srca su puna trpljenja. Slatko je trpjeti kada se trpi uz Krista. Nije za ništa [uzalud] Isus izabrao trpljenje i smrt: on je znao da bez trpljenja nema spasa, da bez muke nema slave. – Isuse, daj mi s Tobom trpjeti. Darujem Ti svoje trpljenje što sam podnio i što uz Tvoju svetu milost podnosim. Daj mi da postanem svećenik u pravom smislu. Daj da trpim uz žalosne, da ih razumijem, da ih utješim.³⁵ Ne daj da ikada klonem duhom. Moja majko, ja sam nekako kompromitirao svoj apostolat, kada sam dao previše konfidencije [povjerenja] onoj djevojci. Ne daj da me to priječi [u] djelovanju za spas duša. Daj da mi se nikada više nešto takva ne dogodi. Tvoj sam!

Kako mi je ujak dobar sada. Daj da bi bio i kada bude išao doma iz vojništva. Pred nekoliko dana bio sam žalostan radi smrti tete Ulike (+ 7.2.1943.). Milo mi je bilo osobito što je umrla na onaj način. Budi joj milostiv, Bože!

Još šest sedmica pa postajem svećenik. Majko, pomoz mi u pripravljanju. Nije [u] meni savršenstva, u meni je

³⁵ Miroslav će ubrzo, na jesen, kad dođe na prvu župu i nakon rujanskih odluka 1943. u Istri, biti jedina utjeha svom vjerničkom puku i slamka spasa od tri bezbožna sustava koja će se okomiti na čovjeka.

previše mana. Bože, pomози! Daj da se uvijek sjetim „conditionis meae!“ [svojeg položaja]. Daj mi vjere u moje svećeništvo! Moj Bože! Majko moja, ne zapusti me nikada. Ne daj da ja izgubim svoju čistoću. Daj mi pomoć da budem uvijek poslušan.

**Motovunski Novaki, 16. srpnja 1935., sjede s lijeva na desno:
Antun Cukarić, Ivan Pavić i Valentin Cukarić; stoje s lijeva na desno:
Miroslav Bulešić, Vinko Pereša, Miloš Velikanje i Josip Cukarić**

LJUBAV POVRH SVEGA

Rim, 7. 3. 1943.

Blagdan Svetog Tome [Akvinskog]. Pomolio sam mu se i zamolio ga sa Svetom Majkom Crkvom „da mi Bog po njegovom zagovoru dade razumjeti ono što je on napisao i slijediti ono što je učinio“: Bili smo u „Santa Maria sopra Minerva“.

Bio sam dosta potučen [dotučen] i ponižen. Prikazao sam svoja poniženja Majci Božjoj.

Dani mi tako prolaze, a da ja ne stavljam [ulažem] sve svoje moći da se žrtvujem. U blagovaonici činim na svakome jelu koju malenu žrtvu, ali vidim da nije dosta. Tijelo mi se još protivi i [to] jako. Borbu još moćnu vodi protiv duha, a duša trpi i osjeća posljedice: maleni grijesi. Majko moja, daj da prezrem samog sebe, da budem sasvim Tvoj. Još ljubim samog sebe, još gledam na vanjštinu. To me veseli da me Bog odmah kazni za moju oholost ili težnjom za vanjštinom: ako u jutro počnem za tim težiti, onda (je stalno da) kroz dan odbijem poniženja. Nemam još srce otvoreno do svih. Sveti Pavao me opominje u današnjoj poslanici, da nije ništa i sve njegovo da ne vrijedi ništa ako nema ljubavi, i da se uzaludno muči, uzaludno propovijeda ako mu fali ljubavi i ako to ne čini s velikom ljubavi [usp. 1 Kor 13,1-13]. Ljubav mi je potrebna, nužna. Daj da ljubim Boga, Majko moja, svim srcem svojim

i svom dušom svojom, a bližnjega svoga kao samog sebe. Pomozi mi, Majko. Još mjesec dana, malo više, pa postajem svećenik. Daj da postanem pravi [dobri] i vjerni svećenik. Majko, Tvoj sam!

84.
10/3.13.

Još malo dana za sam svećenik. Smislijuću se sam u selu, jer mi je to čini nemoguće i neizvodljivo. Moj Bže, kako si dobar za mnom, koliko me voliš! U trgovinu sam pukaao. Nemam sam i neustopljivo nikad ipak otkon i gledam na ovaj dan. Majko moja! Kako je predo-
bar Bog za me! Pravio me je u svećenike, premda nisam ja dostojan. On me hoće da se. Daj da se potpuno Njemu prikažem! Majko pomisi mi u pite-
vanju samog sebe, u odricanju svega sebe, da slava Božja i spas duša! Daj da moj život bude samo da to i tako neka opstoji. Ljubavju daj da pre radim o Majko moja!

Idem est in uxoribus facere et expe-
nare in piscibus faciendo.

Rukopis iz Duhovnog dnevnika

ZAHVALA BOGU ZA SVEĆENIČKI POZIV

Rim, 15. 3. 1943.

Još malo dana pa sam svećenik. Smućujem se sam u sebi, jer mi se to čini nemoguće i nevjerojatno. Moj Bože, kako si dobar sa mnom, koliko me voliš! U Tvojim sam rukama. Nemiran sam i nestrpljivo nekako ipak čekam i gledam na onaj dan. Majko moja! Kako je predobar Bog za me! Pozvao me je u svećenike, premda nisam ja dostojan. On me hoće za se. Daj da se potpuno Njemu prikažem! Majko, pomози mi u žrtvovanju samog sebe, u odricanju svega sebe, za slavu Božju i spas duša! Daj da moj život bude samo za to i zato neka postoji. Ljubavlju daj da sve radim, o Majko moja!

„Idem est in moralibus facere et exponere se periculo faciendi.“³⁶ [U moralnim stvarima isto je: činiti i izložiti se opasnosti da to učinimo].

³⁶ Zapisao je ovu rečenicu naknadno olovkom.

DUHOVNE VJEŽBE ZA PREZBITERAT

**(28. ožujka – 4. travnja 1943.;
kod Bazilike sv. Pavla u Rimu,
moderator duhovnih vježbi P. Albert de Saint 'Ariet)**

BOGU SLUŽITI U PONIZNOSTI

Došao sam ovamo da nađem svjetlosti, naputka: da se mogu što bolje upoznati, promotriti u svoju nutrinu, odlučiti, popraviti se. To su najglavnije duhovne vježbe za me. Postat ću skoro svećenik. Moj Bože, koliko mana u meni! Majko moja, isprosi mi od Boga milost da mi rasvijetli razum, očvrsti volju, da mogu ih dobro sprovesti i da odluke, koje ću iz njih učiniti budu mi vodiljama kroz cijeli moj život. Prije smrt nego grijeh i nevjernost.³⁷ Svi sveti i svetice Božje, sveti zaštitnici moji, pratite me vašim zagovorom.

Prošla su već dva dana odkada sam ovdje. Puno sam imao materijala da razmotrim. Počeo sam u razmatranju o poniznosti – biti na pravom mjestu pred Bogom. Prepoznati uvijek Njegovo apsolutno vlasništvo u svakoj stvari; svaku vrlinu bilo fizičku bilo moralnu pripisati Njemu i biti uvjeren da što više imam talenata, to više morat ću Bogu vratiti i donesti plodove. Poniznost u drugim riječima, jest konformacija [suoblič enje] s Kristom, jer Krist je stavio na pravi položaj narav čovječansku u njezinom dodiru s Bogom. – Protivna poniznosti jest oholost: koja se sastoji u tome da se pripiše sebi ono što je Božje, njome se hoće postati Bog: „eritis sicut dii“ [bit ćete kao bogovi –

³⁷ „Svoj će zemaljski život samo četiri godine kasnije, čvrsto i predano držeći se ove zavjetne odluke, svjedočki završiti kao tajnik Svećeničkog zbora, koji će nositi ime upravo sveti Pavao.“ V. MILOVAN, *Isto*, str. 43.

Post 3,5]. To Bog ne može podnositi; oholost se baš točno protivi jednosti Božjoj. On je jedini „ens a se“ [Biće od sebe], dok je čovjek „ens per se“ [biće po sebi],³⁸ a htio bi biti i teži „per“ svojoj oholosti „ens a se“.

**Lanišće: Bista blaženog Miroslava Bulešića ispred župne crkve
(autor: Tomislav Kršnjavi)**

³⁸ Kao što je Miro rekao da je Bog biće od sebe, tako sigurno želi reći da je čovjek biće po Bogu, po Njemu, „ens per Eum“, a ne „per se“, po sebi.

BOGU SLUŽITI ČISTIM SRCEM

Čistoća: „Non omnes capiunt verbum istud sed quibus datum est.“ [Svi ne razumiju ove riječi, nego oni kojima je to dano. – Mt 19,11]. Zašto čistoća? Kad je tako teška? Što ne bih mogao biti dobar svećenik, a i dobar otac? Zašto Crkva zahtijeva da njezini službenici budu čisti?

Duše Sveti, rasvijetli mi pamet, učvrsti volju da dobro razmotrim ovu kvestiju [pitanje] i da je učinim temeljitom cijelog svojeg života. Majko moja, pomози mi!

Da Bogu služim, treba da imam srce čisto. Zašto hoću Bogu služiti? Jer znam i vjerujem da me on ljubi, „ab aeterno“ [od vječnosti] kad me je stvorio, kad mi je stavio klicu svećeničkog zvanja u srce. „Propter nimiam charitatem Dei erga me, me subiero Deo.“ [Zbog velike Božje ljubavi prema meni, ja ću se pokoriti Bogu – usp. Ef 2,4]. „Beati mundo corde quoniam ipsi Deum videbunt.“ [Blago čistima srcem, oni će Boga gledati. - Mt 5,8].

Srce je čisto, ako je ono slobodno, a slobodno je ako je nezaposjednuto, prozirno kao kristal...

To pretpostavlja da je oslobođeno od niskih afekata, onih nižih, i prihvaćeno Ljubavlju prema Dobru, kao što se duh posvećuje u potrazi za Istinom. Nakon grijeha, čistoća uključuje askezu vanjskih i unutarnjih osjetila, disciplinu razuma i srca. Jedinstvo u jednakosti. To

je krjepost jakih, koja ispunjava božansku zapovijed: Podložite zemlju i gospodarite... (Usp. Post 1,28).

„Habemus autem thesaurum istum in vasis fictilibus: ut sublimitas sit virtutis Dei, et non ex nobis. (II Cor IV,7)“ [To blago imamo u glinenim posudama da ona snaga bude očito Božja, a ne od nas [2 Kor 4,7].

Spomen – sličica ređenja i Mlade mise

OTKUPLJENI KRISTOVOM KRVlju

Kako se tumači fiziološki čistoća?

Imamo dvije vrste krvi: crvenu koja cirkulira po cijelome tijelu, da donese svakom i najmanjem organu hranu i zrak; i bijelu, koja je „bit“ krvi, koja u našem tijelu, pače samo u jednom malom dijelu našeg tijela cirkulira. Ova krv ima „dvostruku funkciju“, kaže P. Albert: „održavati i širiti život; sredstvo grijeha puti... Antinomija djelu Života i Smrti podržavana funkcijom krvi.

Zašto toliko krvi na mucu Isusovoj – Isus je prolio svu svoju krv – a zašto toliko ekonomiziranja u krvi svećenika?

Odgovor je isti: *Propter nimiam charitatem. Ama et fac quod vis. Non omnes capiunt istud.* [Zbog velike ljubavi. Ljubi i radi što hoćeš. Ne razumiju svi ovo].

Prvi Adam sluša glas zemlje, vjeruje svom razumu i odmah podliježe napasti. „I upoznaju da su goli“ [Post 3,7]. Na Kalvariji drugi Adam sluša zapovijed Očevu, prolijeva svu svoju krv te prinosi svu svoju žrtvu paljenicu, kad je zadnja kapljica krvi pala na zemlju. „U ruke tvoje predajem duh svoj“ [Lk 23,46]. Gospodin je „rasuo“ svu svoju krv kako bi okajao nebrojena rasipanja požude, sve prevare, sve napade na ovu plemenitu prokreativnu funkciju, na ovu zastrašujuću rasipnost životnih načela u korist strasti. Bog je rekao: „Plodite se, i množite“ [Post 1,28], ali zmija je odgovorila: „Razlučivat ćete dobro i zlo“ [Post 3,5]. Sada, od jednog dje-

la dobra, čovjek je učinio djelo smrti, koristeći sredstvo kao cilj, narušavajući prirodu. Evo glavnog motora neizmjerne velikodušnosti otkupiteljske žrtve!

Drugim riječima: živoy krvi prvog Adama (i upoznaje da su goli), Drugi [Adam] suprotstavlja djevičansku krv. Prvoj pobuni krvi, Krist suprotstavlja posljednju kapljicu svoje krvi kao vrhovni čin dara njegovog bezgrešnog života. Dok se prve niske radosti bude, Sin Božji kaže: „Svršeno je“ [Iv 19,30]. Dug životinjske krvi (starozavjetnih žrtava) je isplaćen žrtvom božanske krvi. Na užasavajuće rasipanje plemenite funkcije krvi od strane čovječanstva, On odgovara rasipnošću otkupiteljske krvi.

Svetvinčenat, 26. travnja 1943.: zajednička fotografija nakon Mlade mise

TKO JE SVEĆENIK?

Evandjelje: pusti sve pa ćeš biti moj učenik! – Svećenik je:

1. Javna osoba, neovisan, slobodan. Određena služba neusporediva sa ženom i djecom.

2. Posvećeni kalež. Dakle, osim bilo kojeg profanog korištenja. Ali sve je posvećeno: ruke, usne, neposredan kontakt fizičkog tijela Kristova.

3. Posrednik između neba i zemlje. Molitelj ruku, očiju, srca, duše uzdignutih prema Bogu „ut offerat dona pro peccatis“ [da prinosi darove - žrtve za grijeh].

4. Svećeništvo ustanovljeno za žrtvu, da započne krvavo svećeništvo. Borbeni svećenički apostolat (propovijedati Isusa i to Isusa raspetog) uključuje usklađenost službenika s Učiteljem i propovijedanje s primjerom. Međutim, ja ne mogu proliti svoju krv, počelo života. Ali trebam ekonomizirati, sačuvati, žrtvovati krv naraštaja... ad maiorem Dei gloriam et salvandas animas [na veću slavu Božju i spasenje duša].

Posvetiti se službi isključivo iz duhovne ljubavi i za spas duša, moj vegetativni i osjećajni život trebaju šutjeti u korist života u duhu.

POTREBA VJERE, UFANJA I LJUBAVI

Vjera je početak svega: po vjeri moramo gledati sve stvari; po vjeri moramo sve suditi, u ufanju moramo uživati, jer je stalno da će mi Bog pomoći i dati ono što je obećao. U ljubavi mora mi biti naslada: s ljubavlju sa svima postupati. U svakoj osobi moram vidjeti Krista. Velika je Kristova ljubav za sve. „Transiit benefaciendo, et sanando omnes.“ [Prošao je čineći dobro i ozdravljajući sve. – Dj 10,38]. To neka bude i moje djelo. Svima pomoći, „sve za sve“ radi Boga i spasa duša, bez ikakvog interesa. Tražiti moram samo Boga u svima: vjeru, ufanje i ljubav moram da propovijedam primjerom i riječju.

Živjeti u prisutnosti Božjoj. Živjeti svoju svetu Misu, spomenuti se svojeg dostojanstva!

U ispovijedi: tražiti spas duša. Biti oružje u rukama Božjim. Nikad ne pustiti se u znatiželjnost...

Imati na umu ono što postajem.

Svršetak: potreba vjere, ufanja i ljubavi.

U ljubavi tražiti duše.

Tražiti slavu Božju i spas duša.

Ne tražiti utjehe osim u Bogu.

Dobro služiti svoju svetu Misu. – Spominjući se što je: postajem ministar [služitelj], da žrtvujem Bogu Nje-

govog Sina: dobro se pripraviti, pomnjivo misiti, dobro se zahvaliti.

U ispovijedi: biti otac, liječnik, prijatelj.

Čistoću držati! Čistoću duše i tijela imati u prvom redu!

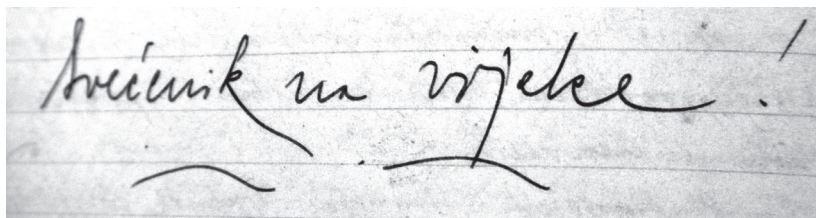

Mladomisnik Miroslav Bulešić

PRIKAZANJE BOGU UOČI REĐENJA

Čabrunići, 11. 4. 1943.

Svećeničko ređenje. Još mi fali malo sati kada ću postati svećenik. Moj Bože, sav Ti se prikazujem, sav Ti se darujem: sav hoću da sam Tvoj sada i uvijek. Tebi hoću da vjerno služim. Slava Tvoja i spas duša! Poniznost, požrtvovnost! Prikazat ću se sav za spas i mir našeg naroda! Misu ću prikazati za se: u zahvalu i oproštenje grijeha i da isprosim jaku volju u poslušnosti Bogu! Prikazat ću je i za roditelje: za zdravlje svojeg milog oca, za moju predragu majku i sestre i brata. Spomenut ću se također svojih dobročinitelja, prijatelja, svih onih koji su mi se preporučili u molitvi.

Rukopis iz Duhovnog dnevnika

OSVRT NA SVEČENIČKO REĐENJE

Rim, 23. 5. 1943.

Nakon puno vremena imam mogućnost da te opet uzmem u svoje ruke, draga pisanko, da na tebi zabilježim neke misli, koje mi dušu napajaju veseljem.³⁹

Svećenik sam! Zahvalan Bogu sjećam se onog trenutka kada su mi bile položene ruke na glavu te je moju dušu napunio svojom milošću Duh Sveti. Ganutim sam očima i srcem primao taj veliki dar Božji i bio sam veseo: Bog mi je dao tu milost, da sam se za Njegovu čast, za Njegovu ljubav žrtvovao te da sam se postavio u Njegove ruke da nastavljam djelo otkupljenja. Moj Bože, kako si me volio i kako me voliš! Htio si da budem posve Tvoj. Strašio sam se ipak poteškoća. Preuzvišeni biskup me je ohrabrio svojim riječima, svojom očinskom besjedom: - "Idi naprijed hrabro! Ne straši se poteškoća! Imaš sredstva da ih možeš nadjačati: Svetu Misu i Brevir [Časoslov]. - Budi poslušan i ponizan, daj se sasvim Bogu i moći ćeš biti i čist i moći ćeš biti vjerni sluga Božji!" - Željno se vraćam svojom mišlju na onaj dan, na onu radost moju, moje drage majke i milog oca i braće, a i svih drugih koji su me molitvom pratili do oltara. Počeo je za me novi život: svećenički život. Oćutio sam u sebi nešto

³⁹ Nakon svećeničkog ređenja 11. travnja 1943. i Mlade Mise koju je svečano proslavio u rodnoj župi 26. travnja, vraća se u Rim na studij i opisuje na koji je način duhovno proživio milosne trenutke tih dana.

izvanredno kada sam u ganuću i [sa] strahopoštovanjem izgovorio riječi Svete Mise, kada sam progovorio besjede žrtvovanja: "Ovo je Tijelo moje, Ovo je Krv moja!" - Smućujem se! Onda sam oćutio da nisam ni sam više svoj, onda sam osjetio da moje ruke nisu više moje, već da su Bogu darovane; onda sam opazio da moja usta nisu [više] usta moja, već Onoga u čije sam Tijelo pretvorio kruh i u čiju sam Krv pretvorio vino. - Moja majka i otac i braća plakali su; a i mogli su: sin im je umirao, sam je prestajao biti njihova svojina i počeo biti svojina Božja. Biskup me je u ganuću primao, vidljivo mjesto Boga i cjelivao me je cjelovom mira u Gospodinu, veseleći se što mu je Bog dao pomoćnika u vinogradu Gospodnjem.

Malo kronike: Drugi dan (12. travnja) misio sam privatno u Juršićima: u crkvi gdje sam se rodio u Gospodinu [krstio]. O blažena voda koja me je oprala, blažene ruke svećenika⁴⁰ koje su me polile životvornom vodom. Bili su prisutni: majka i Zora [sestra], Pavić, Brumnić, Cukarić Valentin, Vinko, ... Josip C[ukarić].⁴¹

- Dne 13. travnja išao sam u Premanturu. Bio sam do 15. travnja. Na 18. travnja (Uličnica) ispovijedao sam dje-

⁴⁰ Krstio ga je kapelan kapelanije Juršići Josip Velikanje kojeg je porečki i pulski biskup Juraj Dobrila 15. svibnja 1875. imenovao kapelanom ove zapuštene kapelanije. Nakon 1918. našao se na udaru talijanskih vlasti na čije je inzistiranje umirovljen 1921. godine i vraćen u rodno mjesto Idriju gdje je umro 29. listopada 1921. godine.

⁴¹ Nazočni svećenici bili su: Ivan Pavić, Zvonimir Brumnić, Valentin Cukarić, Vinko Pereša te bogoslovi: Josip Cukarić i Miloš Velikanje. Usp. M. BARTOLIĆ, *Miroslav Bulešić, sluga Božji*, III. izdanje, Pazin 2000., str. 39.-40.

vojke u Svetvinčentu; u večer išao sam u Tinjan: čim sam došao tamo, zatvorio sam se u ispovjedaonicu! Bio sam do Uskrsa popodne. U večer sam došao doma praćen od velečasnog Brumnića, propovjednika. Sve se je pripravljalo, kitilo, plelo vijence. Malo i veliko, staro i mlado sve je radilo.⁴² Hvala vam, dragi Čabrunci; Bog vam široko naplatio [nagradio] i blagoslovio vas.

U jutro 26. travnja, u 9 sati krenuli smo pješke, procesionalno u Svetvinčenat pjevajući hr[vatski] i tal[ijanski] i moleći. Fino je uspjelo: ljudi i žene, djeca su me čekala u dvorištu kad sam izišao iz kuće! Te propovjednik reče narodu: „Sada kreće mlada nevjesta... sada [na]pušta svoj dom, svoju majku i svojega oca i ide na put da Bogu žrtvuje žrtvu nekrvnu i samog sebe.“ – Djevojčica me je pozdravila pjesmicom i čestitkama!

Došli smo velikom procesijom do Svetvinčenta. Na početku mjesta čekale su me oblasti [lokalne vlasti]. Naroda je bilo nebrojeno. Djevojčica me pozdravila i darovala mi križ u ime cijelog mjesta. – Na vratima crkve čekali su me dječak i djevojčica da mi dadu klas pšenice i kalež, moleći mi se da se svih njih sjetim kada budem na oltaru žrtvovao! – Govor je bio krasan: Svećenik je za Boga, za vas. Iz[među] vas [je] uzet, za vas [je] postavljen, da se za vas žrtvuje! [usp. Heb 5,1].

⁴² „Za ukras kuća i ulica za tu prigodu predstavnici vlasti iz Vodnjana ponudili su snop papirnatih talijanskih zastavica. Mladomisnik se zahvalio i uljudno ih odbio. Znancima je kasnije protumačio: „Mene je hrvatska majka rodila.““ M. BARTOLIĆ, *Miroslav Bulešić, sluga Božji*, II. izdanje, Pazin, 1990., str. 35.

Na objedu su bili razni govori od pozvanih.⁴³ Zahvalio sam se i u velikom ganuću, osobito kada sam spomenuo svoju majku i oca i braću. Kad sam se dosjetio njihovih žrtava, suze su oblile lice i nisam mogao više da progovorim. Moje suze neka im govore o mojoj sinovskoj velikoj zahvalnosti.

Sve je bilo lijepo, sve utješljivo! Hvala Tebi, o Bože, i Tebi, Majko moja nebeska. Ti si bila stalno vesela kada si me vidjela na oltaru svojeg Sina...

Iza toga i u tome ipak bilo je i žalosti. Neću da to sakrivam, o Bože! Trpio sam radi oca. Ali, veseo sam sada što sam trpio.

Nakon toga i druge poteškoće. Činilo mi se da se moja duša, a i da sam se ja sav preobrazio, da neće više

⁴³ Svečani ručak je bio u župnoj kući u Svetvinčentu. Večera je, međutim, za rodbinu i prijatelje bila u rodnoj kući mladomisnika u Čabrunićima. Čestitku je kod večere, uz ostale, mladomisniku uputio njegov rođak Antun Milovan, otac poslije trojice svećenika Milovana, istarski narodnjak, koji će poslije biti ubijen od komunista kao i većina narodnjaka. U čestitci između ostalog je rekao: "Budući da je današnji naraštaj u svojoj vrtoglavosti tako duboko pao i nema volje ni moći da se sam opet podigne, jer daleko od Božjih zakona sve više luta i traži spas ondje gdje ga ne može naći, izabrao je nebeski Otac i tebe da poput milosrdnog samaritanca liječiš, uzdižeš, učiš i dijeliš Kruh života. Kažeš pravi put zalutalima. Koriš i miluješ, da budeš otac i majka siročadi. A mi smo svi uboge sirote, ako nemamo onih koji nas uče, savjetuju, tješe Bog dragi nam te poslao u zgodan čas, jer ako je ikad svijet trebao zdrave nauke, a to je posebno pak danas, kada bijesni žestok vjhor i crna oblačina te nastoji da uništi sve što je sveto i pošteno ..." Govornik je u nastavku zaželio razne Božje blagoslove istaknuvši ovaj: "Neka Bog blagoslovi, poživi i učvrsti našu, nažalost, toliko izmučenu domovinu, da bi konačno prosvijetlilo i na nas sunce slobode i vremenitog blagostanja za kojim toliko čeznemo. Ali nas u isto vrijeme obuzima velika nada i stalni smo da je naš spas dosta blizu. Makar nas to muke i suza stajalo - doći će i mora da dođe." Svoj je govor i zdravicu završio poklicima: "Živio Krist Kralj. Živila naša sveta vjera. Živjeli naši svećenici. Živili naši bogoslovi i sjemeništarc. Živila naša domovina! Još jednom - živio naš Mladomisnik." Pismo se nalazi u obiteljskoj pismohrani kod biskupa Ivana Milovana.

moja narav dolivati: a evo, opet puno poteškoća i velikih poteškoća. Dođe mi napast da ne vjerujem u Tvoju pomoć, moj Bože! Ali kako se nađem utučen. Daj mi puno vjere, moj Bože. Moja čistoća koji puta je u pogibli! Majko moja, Tebi izručujem taj dragulj, da mi ga Ti uvijek očuvaš.

Okusio sam ipak slast duhovnog očinstva. Približio sam duše, čuo sam ih, utješio ih po Tvojoj svetoj milosti! Daj mi, Bože, puno ljubavi do svih duša. Daj da ne živim nego li za Te i za njih u velikoj ljubavi. Preporučujem Ti osobito jednu dušu, za koju sam žalostan, jer se bojim da će se pogubiti [izgubiti]. Očuvaj me, Bože, od svakog grijeha u ispovijedi, daj da ne tražim ništa izvan zdravlja duše! Odstrani od mene svaku znatiželjnost!

Tim kratkim mislima, tim molitvama zaključujem ovaj dio svojeg života. – O sveto Tijelo Isusovo, budi mi u pomoći i budi mi jakost. Sveta Krvi Isusova, operi me od svake ljage, neka se moja krv pretvori u Nju i neka tako teče po svim žilama za Boga i bližnjega!

Danas imamo blagdan, mi mladomisnici, ovdje u „Lombardu“.⁴⁴

⁴⁴ Pontificio Seminario Lombardo dei Ss. Ambrogio e Carlo – Papinsko lombardijsko sjemenište sv. Ambrozija i Karla Boromejskoga u Rimu ustanovljeno je 1863. U njemu je vlč. Miroslav boravio 1940.-1943. pohađajući filozofsko-teološki studij na Teološkom fakultetu Papinskoga sveučilišta Gregorijane.

UZAŠAŠĆE!

Rim, 3. 6. 1943.

Blagdan veselja i radosti. Vrhovni Svećenik uzašao je na nebo i on sjedi s desna Ocu da vrši svoju svećeničku zadaću. Isuse Svećeniče, daj da budu moje misli, moja djela, moje želje s Tvojima združeni. Daj da budem svećenik, pravi svećenik, kakav me Ti hoćeš. Daj da odgovorim uvijek Tvojim svetoj milosti. Budi mi uzorom tj. daj da Te ja oponašam [nasljedujem] u svojem svećeničkom radu. Tvoj sam, Tvoj hoću da budem. Daj da moje misli budu na nebu. Ukroti moje bijesno tijelo. Isuse, Tvoj sam svećenik. Majko, Tvoj sam.

Mladomislav Miroslav ispred rodne kuće u Čabrunićima, 26. travnja 1943.

DUHOVNA OBNOVA O DUHOVIMA

Rim, 12. 6. 1943.

Majko, u Tvoje se ruke predajem i preporučujem se Tebi. Ti znaš moje velike potrebe, Ti poznaš moju nejaku volju. Ti vidiš moje mane: moje sebeljublje, moje oholosti! Svu skrši u meni tu slabu [zlu] travu i posadi u moje srce ljubav živu, djelujuću, osnovanu na vjeri i u ufanju. Isprosi mi te milosti od Duha Svetoga. Neka se on nastani u meni i on neka vlada nada mnom. On neka mi pomogne u spoznaji samog sebe i neka popravi i izravna u meni ono što je krivo!

Promotrio sam svoj duh. Koliko sebeljublja, oholosti. To je ono što još uvijek ispunjava moju dušu. Duše Sveti, dođi i skrši tu moju oholost. Moje sebeljublje neka postane ljubav prema bližnjemu, a napose prema Bogu. Daj da ljubim Boga i duše kako ljubim sebe. Daj, udijeli mojoj duši poniznost, duh požrtvornosti, duh prave vjere, ufanja i ljubavi. Daj da postanem „ništa“ u Tvojim rukama, i daj da živim u živoj vjeri u mistično Tijelo Kristovo.⁴⁵

Odluka: dobro služiti svetu Misu i svaki put pitati [od] Boga poniznost, vjeru, ufanje, ljubav i požrtvornost. Živjeti svoju Misu.

⁴⁵ U jeku Drugog svjetskog rata, 1943. godine, Papa Pio XII. objavljuje encikliku „Mystici Corporis Christi“, u kojoj prikazuje Crkvu kao mistično Tijelo Kristovo.

U Tvoje ruke, Majko, postavljam ovu odluku. Duh Sveti neka je blagoslovi i usadi u moje srce i neka mi bude uvijek živa i djelujuća.

Dođi, Duše Presveti i napuni moje i naša srca zrakom svoje milosti. Dođi Utješitelju, slatki goste duše. “Lava quod est sordidum (u meni), riga quod est saucium, flecte quod est devium!”⁴⁶ [Speri što je nečisto, zalij što je ranjeno, savij što je ukrivo!] Dođi, dođi, dođi u sve duše! U dušu mojih roditelja, braće, rođaka, poznanika, svih ljudi. Napuni sva srca! Sutra ću prikazati svetu Misu u crkvi „Madonna del Divino Amore“⁴⁷ da se Bogu zahvalim što me je pozvao u svećenike, što mi je dao toliku milost; za svoje roditelje i braću. Za svoje mrtve.

Dođi Duše Presveti. Očisti moje srce. Daj da Ti po meni možeš puno i puno duša ispuniti svojom milošću i sve utješiti. Tvoj sam. Ti raspolaži sa mnom!

⁴⁶ Don Miro piše po sjećanju, a riječi iz himna *Veni Sancte Spiritus* glase:

Latinski

Lava quod est sordidum,
riga quod est aridum,
sana quod est saucium.
Flecte quod est rigidum,
fove quod est frigidum,
rege quod est devium.

Doslovno

Peri što je prljavo,
zalij što je nevodno,
liječi što je ranjeno.
Savij što je prekruto,
zagrij što je ledeno,
ravnaj što je nakrivo.

Prepjevano:

Nečiste nas umivaj,
suha srca zalivaj,
vidaj rane ranjenim.
Mekšaj čudi kamene,
zagrij grudi ledene,
ne daj nama putem zlim.

⁴⁷ Poznato rimsko marijansko svetište – crkva iz 1745. „Gospa Božje ljubavi“.

ISPIT SAVJESTI

Čabrunići, 13. 8. 1943.

Vraćam se nakon toliko vremena k tebi, moja pisan-ko, da ti povjerim svoja čuvstva! Hoću da se u prisutnosti Božjoj i Majke moje Nebeske malo ispitam, malo promotrim, popravim i odlučim za buduće.

Ono što si moram predbaciti jest: neprestana rastresenost! Nisam se mogao sabrati nijednom do sada.⁴⁸ S rastresenošću opažam mlakost vršenja svojih staleških dužnosti, hladnoću u doticaju s vjernicima! Došao sam s tom nakanom i težnjom da približim što više duše, da ih k Bogu uputim. A sada, na žalost i sramotu svoju, otpuštam [zapuštam] tu svoju dužnost. Lijen sam i nemaran! Bože, oprosti mi te grijehе, kojima sam Te uvrijedio i oživi u mojem srcu vatru ljubavi do Tebe i do duša. Izabrao si me toru [stadu] svakome: da spašavam duše! Daj dakle da se ne štedim, već da se požrtvovno vladam i brinem za sve. Možda je moja najveća poteškoća i mana predobiti [nadvladati] oholost. Tih dana jako me muči napast u toj stvari. Teško mi se je poniziti, teško mi je pristati na druge zahtjeve i želje. Čujem [osjećam] u sebi taj boj: između duše i tijela koje bi htjelo nadvladati; i slabo se snalazim. Poredan [zločest] sam! Majko moja, Ti koja si bila ponizna kroz cijeli svoj život, nauči me

⁴⁸ Nije imao prigode za jednu duhovnu obnovu.

poniznosti: daj mi tu milost, da živim skrito [skrovito] u molitvi i požrtvornosti; daj da ne težim za tim da se pokažem, da nadvisujem druge. U skritosti [skrovitosti] i u poslušnosti daj mi živjeti i tako daj da tražim duše. Nauči me to i usadi mi takvo mišljenje i udijeli [mi] od Boga takvu volju. Moram biti uvjeren kako je uzaludno da se ja mučim ako Bog ne blagoslovi. I Bog ne blagoslovi gdje nema poniznosti.

Lako mi je i ugodno kritiziranje bližnjega. Previše lakomišljeno se upuštam u to. Majko, nauči me šutjeti i o svakom dobro govoriti, imajući veliko poštovanje do svih bez razlike, i misleći da svatko ima svoje vrline koje moram uzdignuti i pohvaliti. Tako ću moći živjeti u miru sa svima i moći ću od svih čuti dobar glas za mnom [iza sebe].

Sveti Ivan od Križa: „Na koncu svega, mi smo stvoreni radi ljubavi... Cilj duhovnog života jest sjedinjenje duše s Bogom. Sjedinjenje po sličnosti u ljubavi. To se ostvari kada dvije volje – volja duše i volja Božja – postanu suglasne, kada kod jedne ne ostane ništa što bi se odupiralo drugoj.“

Baderna: župna crkva Rođenja Blažene Djevice Marije

II.

ŽUPA BADERNA

od 26. rujna 1943. do 13. listopada 1945.

Brže nego li započnem redoviti dnevnik moram se
poneti natrag u vremenu do dana, kada sam stigao
u župu Baderna kao njezin upravitelj. Bilo je 26 sept. 1943
kad sam prvi put misio u ovome mjestu. Nastao sam se
u drugoj polovici oktobra iste godine.

Žalost je bilo ono doba: Italija je bila (9.9.43)
kapitulirala. Monumentalni opak veselje! Nakon dvadestpet go-
dina Istra se je digla u nadi da će se osloboditi. Stao i
mlada se je uhitilo. Partizani, kojih je bilo vrlo malo, sta-
nili su se na koru. Mladi se trajalo. Ljudi su bili odmah
mobilizirani, valali na svojoj općini, neki s oružjem, neki
bez njega. Početkom oktobra počle su prodirati njemačke
kolone u Istru. I pada žalost, jer je ta ofenziva fokusirala
primo puniti, paleći sela... - Badeljani, i oni, kao i drugi, puniti
su se podijeli pod komandom Njemačke iz Poreča išli gore, da će preći
fronice. Našli su, nažalost, na kolone njemačke i na čvrti,
gdje su nekog zaplitali, nekog pak su izbjegli ondje puniti, a
nešto su je u blizini prje kucali. - Ova žalost bila je polenta crnom
bojom žalosti.

U takvim časovima bio sam rođen da upravljam
ovom župom, jer je moj biskupnik, Jon Biserio Filipi, rodom
Tolijan, bio potjeran od Partizana u bijegu sa Poreča. Biskupom.

Od oktobra 43. pa do travnja 45 moralo se na
nagonistivale njemačke. Ofenzive njemačke četo su se pojači-
vale, a u njima smrt i paleći. Tako već u novembru 43. u
jednoj ofenzivi (ili partellamento) pada jedan moj župljanin iz Istre.
Ušli su se fašisti koji su držali garnizon u Badernu. Toga dana
su pri ljudi od sela stigli do dočeka ovamo i tu su se pogrele
smrti. - Početkom druge godine dovoze iz Lantica pet župljana
koji su bili ušli od Njemačke u oktobarskoj ofenzivi. 16.7. julyja
1944 kod Rakovei polito je od Njemačke 11 partizana. - Oni su
bili iz drugih pojedinih župa. Inačkom godinu 1944 opet uselila:
gljivak i zatvorci. U Rakovei malom stanovali, odvedu bula
oni Caratana - Rakovei (dobro i probio stari od 75 god.) u zatvor
zatim u Njemačku. - U januaru 1945 je ušli Jon Rakovei
biskupnik bbl. N.O.O. na Istru, i još dvojica župljana.

SPREMNOST NA MUČENIŠTVO

Baderna, 22. 3. 1944.

Bože moj, što se tu događa.⁴⁹ Kako je velika Tvoja pravica [pravednost], a neizmjereno Tvoje milosrđe. Vidiš moju zapuštenu župu. Neka ne dođe na nju Tvoja prestroga, a i za nju zaslužena, kazna. Smiluj se na jadnu dječicu, na majke. Pogledaj i dobru volju tolikih. Rasvijetli razum mojih župljana i učvrsti volju da napreduju putem pravednosti, poštenja i slobode.

A mene, moj Bože, ako je Tvoja volja prištedi da budem u Tvojim rukama oruđe da se širi Tvoja ljubav i nauk. Ako me hoćeš k sebi, evo me pripravna. Svoj život Ti sasvim darujem za svoje stado. Uz Tvoju milost i ako me Ti učiniš dostojnim, ne bojim se mučeništva, već ga žudim. Neka bude Tvoja volja.⁵⁰

Daj da ne smalakšem nipošto. Daj da ne skrenem krivim putem. Daj mi srčanost da Tebe naviještam tužnom

⁴⁹ Teško je stanje na Poreštini i široj okolici. Opasnosti prijete od fašista, nacista i partizana. Najteže je stanje po selima. Opasnost dolazi sa svih strana. Župnik Bulešić nastoji pomoći svojim župljanima. Mnoge je uz posredovanje biskupa Radossija iz Poreča spasio od deportacija u logore i smrti. Župljani slamku spasa u svojim nevoljama vide u župniku što nije odgovaralo boljševicima te mu prijete smrću. Priredi-vaču ovog dnevnika osobno je posvjedočio, kako se vole nazivati“ „borac“ B. Š. da su planirali ubiti vlč. Bulešića, ali bojali su se reakcije naroda.

⁵⁰ Ovaj dio teksta se nalazi na nadgrobnoj ploči, na ulazu s desne strane, u župnoj crkvi u Svetvinčentu. Ovdje su bili pohranjeni zemni ostaci bl. Miroslava od 10. travnja 2003. do 18. listopada 2014.

mi i trpećem narodu. Tvoja volja neka bude moja, uz svaku žrtvu. I ako sam štogod zanemario u vršenju svojih dužnosti, oprosti mi i nek mi oproste ljudi do kojih možda nisam gajio veliku ljubav. Moje velike mane zadržavaju me u vršenju svojih dužnosti. Bože, oprosti mi!

Svima opraštam, ako imam štogod da oprostim. Želim da se moje sve sačuva za majku koja neka pomogne siromahe u toliko [koliko] joj je moguće, da tako izvrši moju želju i zahtjeve u onakvoj mjeri u kakvoj može tako da razdijeli siromasima vrijednost od 4000 £ (četiri tisuće) sadašnje vrijednosti talijanskog novca (bilo u čemu), te da se tako nasljeđuje [nastavlja] u pomaganju mojih jadnih i dragih siromaha.

Dug koji je sačinjen sa 2000 £ (dvije tisuće) lira neka se plati.

To je sve moje materijalno imanje. Ništa neću za se. Od svega se od sada odričem. Ostajem sam s Tobom, o Bože, pripravan da vršim uvijek samo i jedino Tvoju svetu volju.

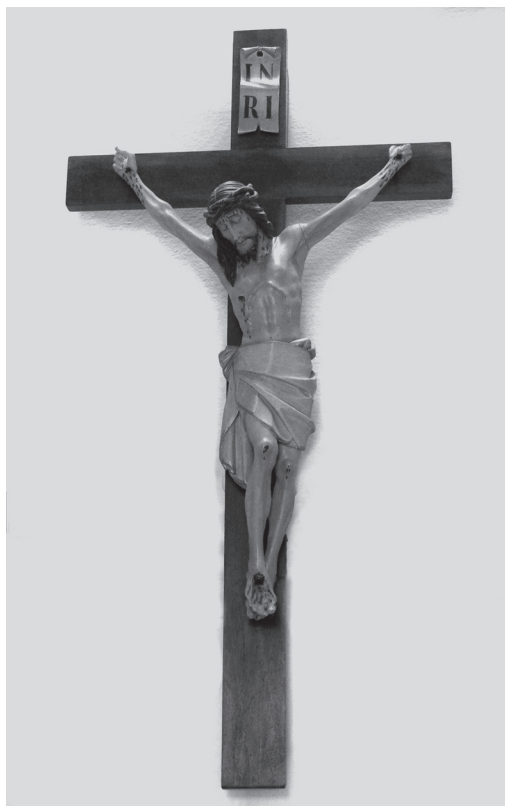
Ako bi to morao biti moj zadnji spis [zapis]: svima pitam oproštenje i svima opraštam. Želim umrijeti samo za slavu Božju i spasenje duše svoje i svojih vjernika. Blagoslovi, Bože, sve svoje ovčice koje si mi nedostojnom izručio i daj da zavlada između njih dobrota, sloga, bratska ljubav zasnovana na temelju Boga.

S Bogom svi. Blagoslovio vas sve Bog Otac, Sin i Duh Sveti.

Mojoj majci i braći posebna zahvala i poseban zagovor pred Bogom.

Oče, neka se vrši volja Tvoja. Sveta Marijo, majko moja, pomози mi u ovim teškim časovima. Ja sam u Tvojim rukama. Znam da me nećeš odbiti. Ti me čuvaj i ravnaj.

Sveti Josipe, usliši me i zagovaraj za me i za moje župe.

Raspelo iz Pazinskog sjemeništa

SVEĆENIK – SVIMA SVE

Baderna, 27.4.1944.

Sveti Petar Kanizije (iz Časoslova...)

[Dolikuje da u Crkvi bude takav pastir koji će – kako [sveti] Pavao [kaže] – biti svima sve, da u njemu bolesnik nađe liječenje, žalosni nađe veselje, očajnik pouzdanje, neiskusni pouku, sumnjalac savjet, pokajnik oproštenje i utjehu, i napokon svatko što mu je potrebno za spasenje.]⁵¹

⁵¹ Mjesec dana kasnije, 27. svibnja 1944., u pismu vlč. Ivanu Paviću opisuje stanje u kojem se nalazi on i susjedni župnici: „...Ovdje životarimo, ako gledamo na život s naravnog i individualnog stanja. Visimo na koncu i nad jamom svi. Gore kod vlč. Zvonka [Brumnića u Tinjanu], vlč. Polde [Jurce u Trvižu] i drugih položaj je još gori. - Mene su bili zastrašili i osudili me ovi naši [partizani], poslije su se ispričali. Dokle smo smo. To je glavno da vršimo svoju dužnost i da ne izgubimo glavu za koju bedastoću zemaljsku, već za važnu stvar nebesku. - Spasenje čovječanstva možda ovisi o nama. Između žalosnog, tužnog, krvlju natopljenog naroda mi moramo biti dobri Samaritanci, koji tješimo, liječimo, pridižemo, zavijemo svaku ranu u bijeli oмот ljubavi, jer mržnja uzrokuje krvarenje a ljubav zacjeljuje rane. Ljubavi, ljubavi treba danas u nama, da je možemo širiti riječju a osobito djelom. Na svršetku sam. Imate pravo da treba moliti Srce Isusovo i Marijino. Molimo i radimo. Hvala Bogu da imamo toliko posla.“ Izvornik u: APBM; CP II, str. 72.

ČINITI POKORU ZA SVOJE ŽUPLJANE

Baderna, 4. 7. 1944.

Vidim žalostan prizor, koji mi pruža moja župa Baderna. Ljudi su mi daleko od kršćanskog života. Ja ne znam što činiti. Opominjao sam svoje župljane, molio se za njih, a još možda nisam se žrtvovao i činio koje djelo pokore za njih. Jer moliti je dobro, a trpjeti je najbolje. Ta i Ti si, Isuse, jedino po trpljenju otkupio čovječanstvo. Zato od jučer započevši hoću svaki dan nešto Bogu prikazati, preko ruku moje Nebeske Majke za moje župljane. Znam da ništa ne vrijedim, da sam nesposoban za ovaj dušobrižnički rad. Ali vršim Tvoju volju, Bože! Daj mi krepost i jakost.

Nekako rastrešen sam ovih dana. Samoljublje, samodopadnost se je oživjela u meni na veliku moju duhovnu štetu. Ništa nisam i ničim se ne smijem uzoholiti.

Omnia possum in Te, Domine! [Sve mogu u Tebi, Gospodine! - usp. Fil 4,13].

Proživio sam ovih dana svoju radost, koju sam gajio u sebi, kad sam bio ređen za svećenika, jer sam se pridružio radosti i veselju mladosnika.

Daj mi, Bože, da ostajem uvijek na svojem mjestu [ispravan svećenik].

NEPRIJATELJSKI NAPADI SVE ŽEŠĆI

Baderna, 24. 10. 1944.

Malo mi je vremena i tako tek malo se mogu sakupiti [sabrati] da mogu štogod napisati.

Jutros sam razmatrao riječi koje su zabilježene na grobu „Vive moriturus!“ Živi, ali tako da se uvijek dosjetiš da će te nestati. Ali kako se lako zaboravi na tu istinu! – Vive moriturus!⁵²

Od mojih župljana nekoji su još daleko od pravog puta. Moj Bože, ja sam Tvoje oruđe. Ti me što više iskorišti za svoju slavu i spasenje duše. Daj da ja umirem dan za danom sam sebi, da uzmognem Tebi živjeti.

Neprijatelji navaljuju na me.⁵³ Hvala Tebi, Bože! Ja se hoću držati Tebe i Tvojih zapovijedi. Činit ću svoju dužnost. Pomozi mi! Ravnaj Ti sa mnom. Majko moja, budi mi u pomoći!

⁵² Cjelovita latinska izreka glasi: „Disce quasi semper victurus, vive quasi cras moriturus“ (Uči kao da ćeš uvijek živjeti, a živi kao da ćeš sutra umrijeti).

⁵³ Komunistička propaganda protiv Crkve, te pojedinih svećenika, a u Baderni protiv vlč. Bulešića, biva sve snažnija. Žele narod odvojiti od Crkve, ali ne uspijevaju, pa se služe svim metodama: od zastrašivanja do likvidacija. Istarski narod se našao na udaru triju ideologija: fašizma, nacizma i komunizma. Teško je razumjeti i prihvatiti ovakav stav komunističke ideologije prema onima koji su u Istri sačuvali hrvatski identitet koji je dobio svoj zamah na crkvenoj i društvenoj razini s biskupom Jurjem Dobrilom.

Riznica svetog Franje Saleškog (iz Revije „Svećenička zajednica“, br. 7.8 – god. 1918.).

Beskoristan je posao ispitivati život drugih, izuzev slučaj, da moraš drugima upravljati ili brinuti se za druge.

Bog ne mjeri naše savršenstvo po mnogim stvarima koje činimo za njega, nego po načinu kojim ih obavljamo.

Što se budemo bolje i savršenije u Boga pouzdali, tim će se i On bolje za nas brinuti.

Vjerujte mi da trapljenje očiju, ušiju i jezika više vrijedi nego li nositi kostrijet.

Prije nego li prosudite vašeg brata stavite se u njegovu kožu, i tad će vaš sud biti dobar i pravedan.

Znaci mučeništva na talaru koji je na sebi imao Miroslav Bulešić u Lanišću, 24. kolovoza 1947. godine i okrvavljeni jastuk

DRUGA GODIŠNJICA SVEĆENIČKOG REĐENJA

Baderna, 11. 4. 1945.

[Misa za sebe]. Na njoj sam obnovio svoje zavjete, koje sam Bogu prikazao danas [pred] dvije godine.⁵⁴ – Bože moj, puno više ljubavi (makar sentimentalne) gajio sam do Tebe. Danas, kada radim za spas duša, možda koji put fali mi prave ljubavi. Bogu na slavu neka bude moj život i na spasenje mojih župljana. Hoću da proslijedim u svagdanjoj žrtvi za svoje stado. Bože, obrati srca i pameti župljana mojih, da oni Tebe spoznaju, slušaju i ljube. Koliko događaja, povoljnih i nepovoljnih, u tim dvjema go-

Miroslav Bulešić s prvopričesnicima

⁵⁴ Vlč. Miroslav na godišnjicu svog ređenja slavi misu za sebe te obnavlja svećenička obećanja.

dinama svećeništva! Od prije Božića protivnici⁵⁵ su se digli protiv mene, smatrajući moje djelovanje u apostolatu kao neku politiku. A ja sam činio samo svoju dužnost: učio sam djecu kršćanski nauk, sve sam pozivao na kršćanski život, na svetu misu, na svete sakramente. S djecom sam napredovao puno u nauku katekizma; učinio sam da djecu malo oživim i predstavu za 'pust'. Sve to nije bilo po volji protivnika. Ništa za to. Ja sam učinio koliko sam mogao iz ljubavi za ovaj jadni mi narod. Moj Bože, opet Ti prikazujem svoj život! Neka bude Tvoja volja.

⁵⁵ Bulešić taksativno bilježi što su mu komunisti stavljali na teret:
 „Prigovarali su mi da sam se izrazio pred djevojkama župskog zbora protiv partizana...
 Da činim fašističku školu... Podučavanje kršćanskog nauka, to je fašistička škola...
 Da sam u službi Nijemaca... Sami odbornici me molili da se zauzmem. Same partizane oslobodio po molbama i po dokazu nevinosti... Rahovci znadu što sam ja preko Biskupa za njih učinio. Isto tako znadu i Smolici. To isto znadu Rupeni i Baderna. Je li bolje da su ljudi doma ili u zarobljeništvu ili na prisilnom radu? Je li bolje da se za njih tko zauzme ili je bolje da su ljudi prepušteni milosti i nemilosti neprijatelja?
 Branili su mi osnovati Djevojačko društvo. To nije nikakva nova ustanova, već samo obnova stare... „Nikakva organizacija se ne dozvoljava osim naših (komunističkih) USAOH, SKOJ.”
 Branili su djevojkama da dolaze na svete Sakramente. U Svetom Ivanu, u selu Rahovci, koje su i poslušale, jer su se tako hvalile. Brane još i sada ne samo djevojkama već i drugima. Izruguju se onima koji dolaze na svetu Misu, ... u selu Štifanići, Bonaci, Banki...
 Brane djeci da dolaze na kršćanski nauk. „Ako djecu šalješ ti si protivan pokretu.”
 U Svetom Lovreču zabranili su djevojkama da dolaze pjevati u crkvu. Straše ih da će ih ošišati.
 Tako su prestrašili ljude da im vele da ako idu na Misu i k svećeniku znak je da drže s popom i zato da su protiv pokreta. „Kad dođe sloboda - takva su naređenja bila dana odbornicima - onda najprije ubiti popove i one koji drže gore vjeru...”
 Na sastanku 19.3.1945. „Nemojte slušati popa iz Baderne, jer vas on odvraća od vjere... Tako i onaj iz Žminja i onaj iz Tinjana. Pop bi mora samo mašiti i niš drugo... Ne vaditi dicu... Neka popi predikaju samo ono ča je od Boga i Majke Božje, a ne drugo... Sastanke za djevojke imamo mi a ne popi...” M. BARTOLIĆ, Isto, str. 51.-52.
 Usp. fotokopija u: APMB, CP II, str. 63.

ZAHVALA ZA 25 GODINA ŽIVOTA

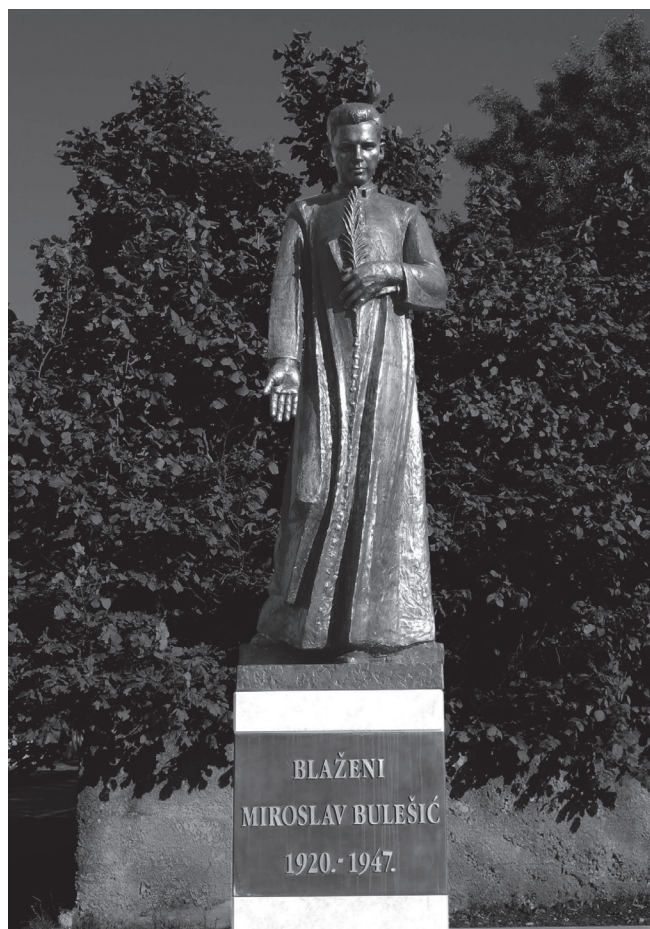
Baderna, 13. 5. 1945.

Svršavam danas 25 godina. Smućujem se sam u sebi, kad pomislim na premnoge milosti, što si mi Ti, o Bože, kroz te godine podijelio: kad si me dao na svijet, kad [si] mi podijelio svoj život u svetom krštenju, obnovio ga i povećao ga u svetoj ispovijedi i pričesti, kad si me pozvao za svoga svećenika. Sve si mi dao. Što mogu kazati da je moje? Ništa, osim grijeha. Ah, da, nažalost, puno sam Te puta zapustio, uvrijedio. Oprosti mi! Puno sam puta zanemario svoje dužnosti. Nisam revno radio na polju apostolata: puno puta sam bio kratke pameti da sam sebi pripisao uspjehe, puno puta sam zapustio molitvu. Deus incrementum dat. [Bog daje da nešto raste – 1 Kor 3,6].

Hvala Ti, Bože, na dobročinstvima, oprosti mi grijeh-e, daj mi jakost i ustrajnost u milosti Tvojoj.

Proživljavamo dane pune tuge i žalosti. Svi su jako potišteni. Ljudi svi odvedeni, obitelji žalosne, mladež nepametna. Bože moj, kako je teško ravnat se u dušobrižništvu. Pomozi mi. – Prikazat ću svetu Misu za se, da Ti se zahvalim na svemu, da Ti zadovoljim za grijeh-e, da Te molim da mi podijeliš svoje milosti da mogu u dobroti odgajati i spašavati duše, da se ja mogu očuvati uvijek od smrtnog grijeha.

Isuse, Veliki Svećeniče, daj da po Tvojim milosti budem uvijek dostojan da Ti služim. Majko, Tebi se predajem! - Sveti Roberte,⁵⁶ moli za me. –

Svetvinčenat: kip blaženog Miroslava Bulešića (autor: Anto Jurkić)

⁵⁶ Papa Pio XI. proglasio je Roberta Bellarmina blaženim 13. svibnja 1923. Možda vlač. Miroslav zato zaziva svetog Roberta na dan 13. svibnja kada on piše ove riječi, 1945. godine.

MOLITVA ZA ŽUPLJANE

Baderna, 30. 5. 1945.

Pustoš i žalost!⁵⁷ Ljudi se odalečuju od Boga. Ne opažam oduševljenje danas za sutrašnji blagdan Tijelova. Ljudi vole zabave, plesove. Zanimaraju svoje kršćanske dužnosti. Mladež traži samo naslade, kršeći Božje zapovijedi. - Oče, neka bude volja Tvoja. Kriste, Kruše živi, Ti vladaj svojim zakonima poštenja, pravice, ljubavi, bratske sloge.

Tužili su me da sam prestrog. Nisam. Želim da moji župljani Tebi, Bože, služe u svakoj stvari. Zafrcavali se drugi sa mnom. Neka bude Tebi, Bože, na čast. Drugi me mrzili, imali volju i želju da me smaknu. U Tvojim sam rukama. Ako Ti, Bože, dozvoliš, mi ćemo prestati. Neka bude volja Tvoja. Daj mi jakost da ustrajem. Ako hoćeš moj život, ne štedi me!

Ljudi hoće novotarije. Dosadila im je “stara vjera”. Hoće novu! Fac ut videant [Učini da progledaju].

⁵⁷ Stanje je sve teže u Istri, komunističke vlasti javno se na skupovima i medijima žele obračunati s Crkvom i svećenstvom. Biskup Radossi pokušava naći neki dijalog s novim vlastima te 28. travnja 1945., broj: 224/1945, imenuje vlč. Miroslava da u njegovo ime razgovara s vlastima o vjerskim stvarima i odnosu prema svećenicima. Također, biskup ovlašćuje vlč. Miroslava da može dijeliti svete sakramente vojsci koja se nalazi u Istri, kao vojni kapelan. M. BARTOLIĆ, *Miroslav Bulešić – Sluga Božji*, III. izdanje, str. 76.

Ja sam ipak još pun sam sebe. To me priječi puno u apostolatu. Daj mi milost da se sasvim prezrem, da budem prazan sebe, da se napunim Tebe.

Kriste, koji ćeš sutra proći po našim ulicama, blagoslovi župljane, koje si mi povjerio, takni ih pri srcu, brani ih od zla, od lutanja po krivim putovima. Daj im pošteno življenje. Daj da se oni približe Tebi, da Tebe prime u svetim sakramentima.

Bože moj, koliko ljubavi mora imati jedna majka do svojeg sina! Vidio sam ovih dana žalosnu majku za svojim sinom, jedinim sinom. Ti, Bože, znaš što radiš!

Vič. Miroslav Bulešić s prvopričesnicima

BOG NE VOLI ZLO

Baderna, 12. 6. 1945.

„Jer je obadvoje jednako mrsko Bogu: bezbožnik i bezbožno djelo njegovo“ (Mudrost 14,9).⁵⁸

26. 6. 1945.
Bili smo mi iz obitelji u Tinjenu na konferenciji. Za-
ključili smo jednoglasno da se ne ćemo miješati u politiku, ni
da ćemo ostati u protektoratu: općenitostu pada za narod, ne
koji vjeruje, koji nam vjeruje, i koji ćemo vjerovati. Miris pami u Muntifi
za kišu.
27. 6. 1945.
Izgledalo jutro da će kiša. Razvednulo se je. Pojeto, pami
holenike u Zlatun. - U župi imaju četiri bolenika. - Dvomi se
u vojnoj upravi ovi zemalja. Teško je primati.

Iz župne kronike Baderna

⁵⁸ U mjesecu svibnju partizanske jedinice zauzele su istarske gradove te se počelo s formiranjem nove vlasti u tim sredinama. Ratno djelovanje nosilo je sa sobom i žrtve. Miroslav ima nezahvalnu službu u tom vremenu, njegov biskup mons. Raffaele Radossi imenovao ga je vojnim kapelanom te on sad kao katolički svećenik mora, pozvan je po službi, svakom tko zatraži svete sakramente podijeliti. Ne smije se gledati čovjeka kao grešnika, niti prema njemu postupati kao grešniku, već kao prema djetetu Božjem. Grijeh osuditi, ali nikad čovjeka. Tako vlč. Miroslav nastoji i djelovati, što je ponekad bilo teško razumjeti njegovim protivnicima. Crkva je poslana i „neprijateljima“ navijestiti Radosnu vijest evanđelja. Miroslav sve do mjeseca rujna ne bilježi u svoj duhovni dnevnik, ali uredno vodi Kroniku župe Baderna.

POTREBA ZA SVETIM MISIJAMA NAKON RATA

Baderna, 1. 9. 1945.

Puno smo zla pregazili. Bog će nam biti uvijek u pomoći.

Glavna briga misije⁵⁹ koje kanim držati mjeseca studenog i sjemeništarcu.

Bože, pomози!

Morio sam jutros da nam Bog dade potrebnu kišu.
Malo je bilo ljudi, da primi taj veliki i misli dar od Boga. Bog se
smilovao i pomogao.
Ljudi se odaljeuju od Boga, to ih je veće zlo
okrivljuje. Kada će se ljudi vratiti k Ocu? Možda smo mi
oni, koji malo radimo, prirodno radimo?

Iz župne kronike Baderna

⁵⁹ Rat je učinio mnogo zla i nakon njegovog završetka bilo je potrebno da se kod ljudi dogodi izmirenje s Bogom i međusobno. Najprikladniji način su bile pučke misije. Vlač. Miroslav počinje župu pripremati za ovaj duhovni događaj te poziva ljude na molitvu za uspjeh misija koje planira. Tijekom misija želi navijestiti Božju riječ koja je jedina kadra na ispravan način probuditi savjest kod ljudi. Misije su prigoda da se čovjek vrati na pravi put, na put evanđelja, koji je put pomirenja čovjeka. Misije su trebale donijeti duhovni preporod župe Baderna te one ljude koji su se bili udaljili od Crkve i vjerske prakse ponovno učiniti dionicima sakramentalnog života.

Kanfanar: župna crkva svetog Silvestra

III.

ŽUPA KANFANAR

od 14. listopada 1945. do 12. veljače 1947.

Ovaj križ je blaženi Miroslav Bulešić nosio u pokorničkoj procesiji za vrijeme pučkih misija u Baratu - župa Kanfanar, 6. travnja 1946. godine

PRIPRAVA NA MISIJE

Kanfanar, 24. 6. 1946.

Nakon toliko mjeseci vraćam se tebi, moja knjigo, da tebi povjerim svoje jade i poteškoće, a i radosti.

Samo malo kronike. Dne 14. 10. 1945. prispio sam u novu župu Kanfanar. – Odijeliti sam se morao od svojih dobrih župljana s kojima sam prošao najteža vremena svojeg svećeničkog života. – Došao sam pak u ogromnu i zapuštenu župu.

Prva mi je skrb bila pripremiti svete misije. I svete misije održale su se od 30. ožujka do 7. travnja 1946. Uspjeh je bio velik. Hvala Bogu.⁶⁰

Nastao mi je problem za poučavanje djece u kršćanskom nauku. Odrasla su djeca (16 godina imaju nekoja), a nisu još primila prvu svetu Pričest. Polazim sve škole sada. Djeca su u većem dijelu pripravljeni! Hvala dragom Bogu!

Nadošle su mi poteškoće od strane pokvarenjaka. Protestirao sam oštro protiv haranja pokvarenosti!

Nekoji su bili pogođeni pa su se uzbunili. A ja sam svima pokvarenima doviknuo: „Non licet!“ [Nije dopušteno!]

⁶⁰ Misije su vodili svećenici Tomo Banko i Vladislav Premate. Na završetku misija skupilo se oko 2000 ljudi. Miroslav je i sam duboko proživljavao ove misije sa svojim župljanima, te je u filijalnoj crkvi u Baratu tijekom procesije nosio drveni križ koji se danas čuva u župnoj dvorani u Svetvinčentu.

Opomenuo sam često mladiće i djevojke nek štuju pošte-
nje, neka ga cijene. Bože moj, kako su mladići, a i djevojke,
pokvareni!!

Bog je svemoguć! „Omnia possum in eo qui me con-
fortat!“ [Sve mogu u Onome koji me jača! - Fil 4,13].

Obavijest:

1. U demitratikom svjetlu, u kojem je zapovijestima onkome
pravašna ploda, onka ploda, miše izvode na svoju stranu
i još govori: o napadajima što se na njega čine. Još me
kada čujem plonima pravašnu stranu u kojem je zapovijestima
ploda vjeroprijatelj, miše onaj koji je. Stiče vjere
i propovijedi, kada "bilo od koje strane, ili govornom, ili
iznaglavijem, odati se bude od toga da bi se po
svjetlu onaj od kojega izvoru boje vjere - krivice
dvašni." -

Namirilo je u udjelju na onaj stran: napora - čupca-
na kanfvanarog popa: - a popa namirilo je udjelju...
ne plavajte popa! - Pustite namirilo da pusti, pti. To
pravilno, stiče, neje li? Je li tako da, popa namir-
lo je udjelju! -

Nadaje čujem, da je nastala brana protiv mene u
kanfvanar! Uroko tome - kako me informiraju - što
bi moje propovijedi, u kojima sam ja istaknuo ukr-
djevku i ukr - mladića! Brama se moje to pravilo, pa
da je na krivice! -

Ukoliko toga dne 10. 1. dobio sam na dan preko pte
i h. Kanfvanar 1946. god., da kojim je namirilo
na dan pte i pte, a pte, gdje me pte, kao
to je na onaj stran, Nadbiskup Episkop Kad, sam
vidio pte na dan dobio sam obavijest: taj koji me
šlje čititi mi da bi i mene na dan pte pte kao
pote. Dne 15. 1. dobio sam Vjenu, gdje se pte
po o dogovoru Nadbiskupa, i Napred, gdje je
govori o medicini i pte, koje se pte i
pote. Ja sam pte na dan pte i pte
ili me je na dan pte pte - koje uroko na mi
nio - ili. 16. ... (i na dan pte) - a pte je bilo
na dan pte.

Rukopis iz Napovijedi župe Kanfanar

ŽELJA ZA NASTAVKOM STUDIJA U RIMU

Kanfanar, 25. 6. 1946.

Danas sam misio u Baratu. Jadna kapelanija! Kako mi je zapuštena! Indiferentizam veliki vlada ondje. Majko Božja, pomози! Bože, daj mi više ljubavi do svih ljudi! Uistinu, čini mi se da ih jako ne volim. Možda je ovo moje pomanjkanje uzrok njihovoga nemara!

Jučer sam posjetio preuzvišenog Biskupa. Tražio sam dozvolu za [odlazak] na nauke. Izgleda da ću moći. Oh, kako je za me veselje poći na nauke; nastaviti u svojoj formaciji. – Bože, pomози!

Mlada misa vlč. Antuna Perkovića iz Štokovci, u Svetvinčentu 13. 10. 1946.
s lijeva: vlč. Miroslav Bulešić, vlč. Antun Cukarić, vlč. Josip Cukarić

Pazin: Biskupijsko sjemenište

IV.

PODRAVNATELJ PAZINSKOG SJEMENIŠTA

od 28. listopada 1946. do 24. kolovoza 1947.

**Miroslav Bulešić, sjedi prvi s desne strane, s poglavarima, profesorima
i učenicima Pazinskog sjemeništa u šk. god. 1946./47.**

NA NOVOJ SLUŽBI U PAZINU

Pazin, 21. 1. 1947.

Iza puno mjeseci, iza premnogih događaja u svojem svagdanjem životu, evo me opet na pisanju svojeg jadnog dnevnika.

Kolike promjene, kolike poteškoće! Božja me je Providnost dovela u Sjemenište, da radim u formiranju sjemeništara. Nisam sposoban! Bože, pomози. U velike me muči opet župa [Kanfana]. Odgovornost je na meni. Bože, nemoj dozvoliti da propadne. Bože moj, Ti vidiš sve moje tuge, stiske [tjeskobe]. Kolike su i kakve. Još me neprestano muče moje duboko ukorijenjene mane. Nešto, čini mi se da sam se popravio. Pristupačniji sam. Prije sam, ipak, izgleda meni samom, bio požrtvovniji. Postao sam lijen, površan u ispunjavanju svojih dužnosti; rastrešen sam u molitvama, katkada raspuštam [propuštam] razmatranje, ispitivanje savjesti. Toliko toga!

Majko, pomози svojem služi!

MOLITVA ZA USTRAJNOST U SVEĆENIČKOJ SLUŽBI

Pazin, 22. 1. 1947.

Koliko sam stvari čuo o svećenicima! Bože, čuvaj me! Daj da održim svoje obećanje! Majko moja nebeska, drži me uza se! Usadi mi još veću ljubav k čistoći!

Još me uvijek smetaju napasti: protiv čistoće; još sam uvijek zaljubljen, bar donekle, u zemaljske stvari!

Oholost me još mori!

Bože, ne pusti me!

Pomozi svećenicima! Daj da Ti budu vjerni!

Hoću, da obavljam dobro svaki dan razmatranje, da pobožno molim brevir [časoslov], da pažljivo služim svetu Misu! Tako ću moći ustrajati.

Potrebno je usaditi i mlađim đacima ljubav do uzvišenih stvari!⁶¹

Upuštam se rado u kritiziranje drugih⁶². Bože, ponizi mene!

⁶¹ Miroslav je odgoju sjemeništara pristupio s onim idejama koje je sam živio kao sjemeništara, a poslije kao bogoslov. Bio je zahtjevan ne samo prema drugima, nego prvotno prema sebi.

⁶² Miroslav nije volio kritiziranja, ogovaranja, te si često prigovarao kad bi pao u takvu napast.

SVJESTAN VLASTITIH MANA

Pazin, 24. 1. 1947.

Ovidije: „Nitimur in vetitum semper, cupimusque negata“.⁶³ (Srljamo uvijek u zabranjeno i žudimo što nam se krati). – „Aliudque cupido, mens aliud suadet; video meliora proboque, deteriora sequor“.⁶⁴ (Jedno mi svjetuje želja, a drugo razum; vidim što je bolje i odobravam, a idem za onim što je gore).

Rim 7,14[-15, 22-23]: „Ja sam tjelesan, prodan u ropstvo grijeha... Ne činim ono, što hoću, nego činim ono što mrzim. Htjeti imam u sebi, ali učiniti dobro ne nalazim, jer dobro, što hoću, ne činim, nego zlo, što neću, ono činim... Imam radost u zakonu Božjem po unutrašnjem čovjeku; ali vidim drugi zakon u udima svojim, koji se suprotstavlja zakonu uma mojega i zarobljava me zakonom grijeha koji je u udima mojima.“

Bože moj, kako su istinite te riječi za me! Udijeli mi čvrstu volju!

⁶³ P. OVIDIJE, *Amores* [Ljubavi], III, 4,17.

⁶⁴ P. OVIDIJE, *Metamorphoses* [Preobličenja] VII, 19.20.

OPROŠTAJNI GOVOR NA ODLASKU IZ ŽUPE KANFANAR

(23. veljače 1947.)

Pazin, 1. 3. 1947.

Prošlo je već sedmica dana da sam se uspio oprostiti od svoje župe. Dne 12.2.1947. primio sam dekret za Pazin. Fiat voluntas Dei. [Neka bude Božja volja]. Teško mi je napustiti ljude bez svećenika.

„Ratar, kad doore, kupi svoje stvari, čisti svoj ‘vrganj’ [plug] i sprema se za odlazak; ali i sjedne na kraj one lihe [lijehe] i umoran diže svoje oči i gleda po onoj uređenoj njivi i misli, zadovoljan sam sobom što je uradio, koliko se mučio, koliko vikao. Zatim se diže pa, podajući hvalu Bogu, ode. I ja poput tog ratara sjeo [sijao] sam na jedan maleni dio vaše njive, vaše župe, pa umoran, ali zadovoljan, gledao sam u duhu unatrag te sam promatrao kakva je bila ta vaša župa, i vidao sam prve brazde, sam zaora, kad sam onog 14. listopada 1945. godine po prvi put za vas misio, držao vam govor u kojem sam vam očitovao svoj program rada. Sjećam se kad sam odmah na početku duboko pritisnuo ‘vrganj’, kad sam htio da se iz korijenja iščupa ona klica pokvarenosti, što sam opazio u vama svima, a naročito u mladeži [i muškoj i ženskoj]. A i vi ćete se sjećati [na] moje govore o tome od 8. 12. 1945. i 15. 12. 1945. – Veselo gledam i sjećam se na one zornice

1945., na onu polnočku Božića 1945., kad ste se gomilali na svetim sakram[entima], te u onih lijepih Božićnih blagdana. – Zatim, što unaprijed, opazao [sam] potrebu radikalnog preporođenja, da se tako uništi u vama grijeh, zle navike, te sam počeo svim silama propovijedati potrebu misija. I vi ste se uvjerali o toj potrebi, te odazvali na propovijedi. Još vas vidim, kako ste se u dugim vrstama nizali i sakupljali u kuću sviju, u crkvu, da se ondje poučite i formulirate dobre odluke, za budući svoj život. Tko će zaboraviti na onu zaključnu procesiju? Tko vas je mogao izbrojiti, tko je mogao promotriti vaše unutarne stanje? Samo Bog. Tko će zaboraviti uskrsne blagdane 1946. koji su bili za vas doista uskrsnuće na bolji i kršćanski život! A za mjesec svibanj, što da kažem?! Žive kite mirisavih ruža, okupili [skupili] ste [se] i jutrom i večerom oko oltara Majke Božje, vezani uz Nju i međusobno koncem svete krunice, te prosili od Majke sviju, na se i na svoje, rosu milosti Božjih. A jeste li zaboravili na onu procesiju zadnji dan mjeseca svibnja? Onu..., one molitve, ono pjevanje? – Još mi je pred očima onaj krasni oltar Presvetog Srca! Još čujem vaše uzdahe k tom Presvetom Srcu!

Između tolikog posla, najteži a i najuzvišeniji [posao] bilo je odgajanje djece. Njih sam našao napola divlje [nepoučene]. Znali su nešto o molitvi i tu velika hvala požrtvovnom radu vlč. gospodina Cukarića, bivšeg i sadašnjeg upravitelja vaše župe. Postali smo prijatelji odmah u početku. Ja sam veselo njima položio svu svoju pažnju i rad, jer sam bio uvjeren, da ako njih odgojim, da ćemo imati dobre ljude i dobre žene. Klatio sam od škole do škole, od crkve do crkve, dok sam ih napokon spremio

da prime Isusa – Euharistiju. Vi se radosno sjećate prve svete Pričesti i ovdje, i u Baratu i u Sošići, i u Dragi. Majke su suzile od radosti, a radovale su se, jer su vidjele pred sobom svoju djecu koja su se kao anđeli okupili oko stola Gospodnjega.

A lijepe svečanosti prigodom svete Pričesti, sjećate li se? A mjeseca listopada? A Božićnih blagdana? Polnočke, kad ste [se] u broju od skoro 500 svrstali do oltara, da primite u svoje čiste duše Novorođenog Spasitelja? Radio sam radosno za Božju slavu i spasenje duša! Dne 12. veljače 1947. rečeno mi je bilo: Dosta tu, idi drugamo raditi, tamo u sjemenište, tamo između onih, koji će drugi dan biti pastiri naroda. Poslušati moram i zato odlazim.

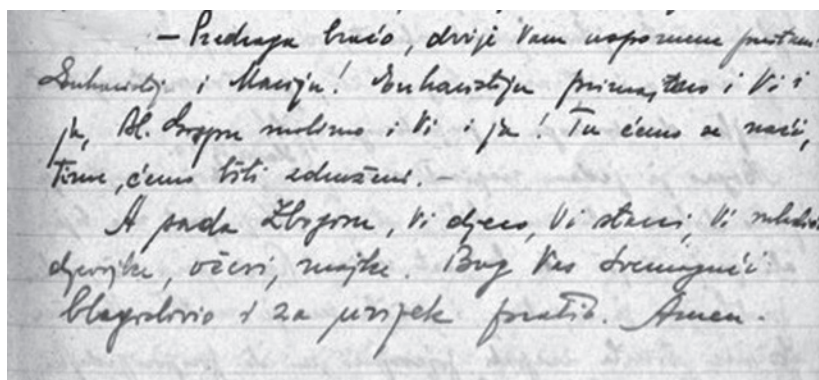
Najprije moram i ja, poput ratara, Bogu zahvaliti na svim dobročinstvima, a i vama svima na svemu.

A kao što otac, kad mora otići, pozove svakog svojeg sina i svakome, gledajući u oči, daje svoje preporuke, tako i ja, koji sam bio do danas, duhovno vaš otac, hoću da vam prvo preporučim, svakome od vas. Vi djeco, budite pobožni, poslušni i marljivi. Vi mladići, poštenu, čvrsti u svojoj vjeri, poslušni, sjećajte se govora, što sam vam držao, sjetite se one moje vike i navaljivanja na nepoštenje i pokvarenost. Kada imate da izaberete sebi ženu pazite na njeno poštenje! ...- Vi, djevojke, budite poštene, pobožne i poslušne, radine i požrtvovne. Od vas se zahtijeva da budete dobre domaćice, a ne dobre plesačice. Vi, roditelji, odgajajte dobro svoju djecu, pazite na svoje mladiće i djevojke, pazite na njihovo poštenje, činite da se ravnaju vaši mladi po Božjim zapovijedima i crkvenim, kad imaju

da stupe u brak nek to učine po kršćanskim i crkvenim propisima.

A i kao što prijatelj prijatelju pušta [ostavlja] uspomenu, hoću da i ja vama. Misionar prije nego što otputuje, pušta kod kuće samu staricu majku. Majka plače. On se okreće prema njoj, pa joj veli: Majko, vidiš li sunce? Evo, ovo isto sunce i ja ću gledati i ti. Majko, Krista, koga ću ja primiti i Ti ćeš ga primiti. On će nas sjediniti! Pred Njim ćeš se Ti moliti i ja ću! On će naše duše spajati. Majko, ja odlazim, napuštam Tebe, svoju majku, a uzimam drugu Majku, koja je Tvoja i moja. Pred njom ćemo se moliti, za Nju ćemo se svetom krunicom zavezati [povezati] i tu ćemo sebi, preko Nje, svoje osjećaje izražavati! – Predraga braćo, dvije vam uspomene puštam: Euharistiju i Mariju. Euharistiju primajmo i vi i ja, Blaženu Gospu molimo i vi i ja! Tu ćemo se naći, time ćemo biti združeni.

A sad zbogom, vi djeco, vi starci, vi mladići i djevojke, očevi, majke. Bog vas Svemogući blagoslovio i zauvijek pratio. Amen.“

Rukopis iz Duhovnog dnevnika

RAZMATRANJE NA TEMU OČINSTVA I MAJČINSTVA

Pazin, 6. 3. 1947.

Razmatranje sjemeništarcima

U drugom se je razredu u talijanskoj zadaći razmatrao problem majke. Naslov je bio: „Moja majka!“ daci su se dali na posao i svatko se odlučio svojim duhom od svojeg mjesta i prošao daljine i dužine prostora i vremena da se združi sa svojom majkom sada, da nju gleda i u arhivu svoje prošlosti. Ugodno mi je bilo čitati njihove zadaće, jer sam po njima upoznao dušu samih pisatelja, plemenitost njihovu, zahvalnost, odanost, poslušnost, ljubav, a i stvarnu brigu, ... požrtvovnost njihovih majki za svakoga i pojedinog od njih!

Mogao je jedan napisati o majci (Slavić iz II. r.): „Moja majka je jako dobra, ali zna biti stroga. Koji put me bije, ali ju ja i još više baš zato volim. Kad sam bio malen pratila me je u crkvu i učila me je moliti. U večer bi me činila zaspiti pjevajući mi ili pripovijedajući mi o Isusu Kristu. Pričala mi kako je umro za naše spasenje. Sada, kad sam veći, govori mi na drugi način, tj. kako moram ljubiti Isusa i postati jednom dobar svećenik ili dobar kršćanin. Ja sam je poslušao do danas i slušat ću je i unaprijed, jer znam da ona nikad ne griješi. Moja mi majka uvijek govori, da je teško postati svećenikom, ali ću ja moći dostignu-

ti cilj i postati svećenikom, samo onda, kad budem ljubio Isusa, kako me je majka naučila.“

Drugi je smogao zabilježiti: „Kad se sjetim svoje majke nešto duboko prostruji kroz moj život. Koliko se je puta sjećam u prošlom svojem životu: kao dijete, kao sjemeništara!“

Svi su nabrojali nešto takvo!

Djeco predraga, ja želim, da se vi svi za trenutak sjedinite u duhu s vašim majkama i očevima; da vi svi doživite u svojem pamćenju lijepe upute, savjete, ukore, koje su vam majka i otac dali. Koliko su vam puta kazali, da budete poslušni, dobri, pobožni, marljivi, strpljivi... A vi? Vi prezirete sve to njihovo! Vi ih ne volite! A vi želite postati svećenicima! A ne ljubite Isusa! „Ja ću postati svećenikom samo onda kada budem ljubio Isusa kako me je majka naučila!“ A majka, kako vas je naučila? A i, mi, koji smo mjesto majke, kako vas učimo? Što vam govorimo o pobožnosti, o požrtvornosti – tj. o kreposti požrtvornosti, kojom mora biti svaki od vas odjeven! A požrtvornost vas svakim časom okružuje, počevši od jutra kad pozvoni u znak da se dignemo, pa se brzo i u redu spremimo, pa se uvrstimo za [polazak] u crkvu, da se tu pristojno vladamo i ravnamo, da pobožno, nastojeći, otjeramo rastresenost, molimo, da onda u redu i tišini idemo u učionice i tu se stavimo na ozbiljni rad, da onda obavimo i druge poslove koje nam Pravila nameću, da se tada vratimo u školu, da u njoj pazimo, da slijedimo predavanja, da štujemo profesore i poslušamo, da ne prigovaramo nikomu, itd. Za stolom da znamo pretrpjeti i pojesti i ono što nam ne ugađa! To je ljubav

prema Isusu. On je bio čovjek mukâ! Mi sve to znamo. A onda kako su u nama ti svagdanji otpadi? Kakva je to naša vjera? Pripravljamo li se dostojno za svećenika „Sacerdotium crux et martyrium!“ [Svećeništvo je križ i mučeništvo!], govorio je jedan svećenik. Kako ćemo mi moći nositi križ, ako ga sada nestrpljivo nosimo? A što znači taj križ? Smrt [negativnostima u] nama! Smrt svemu onome što je naše, što je pokvareno. „Vivo autem iam non ego, vivit vero in me Christus...“ [Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist... - Gal 2,20]. Martyrium znači svjedočanstvo. A čime ćemo mi svjedočiti za Isusa? Našim neposlušnostima, prekršajima, nepožrtvovnošću? „Non es me dignus“ [Nisi mene dostojan - usp. Mt 10,37], reći će Isus Krist. „Igitur ex fructibus eorum cognoscetis eos.“ [Dakle: prepoznat ćete ih po njihovim plodovima. - Mt 7,20]. Ako se budete ljubili međusobno, upoznat će vas, da ste moji učenici. To će biti svjedočanstvo veliko, a sad treba da je [prisutno] ipak u toj manjoj, ali vrlo intenzivnoj mjeri.

Stvorimo dakle čvrste odluke: bit ću pobožan, požrtvovan, poslušan. To želi vaša majka i otac, za to se oni i muče. To želimo mi, a želimo radi toga, što Bog želi, ne samo želi, već hoće.

RASTRESENOST U SLUŽBI

Pazin, 8. 3. 1947.

Bože moj, teško je živjeti. Nervozan sam, jadan [ljutit] sam na se. Ne mogu se aplicirati [založiti] na ništa ozbiljno. Jako sam rastresen, otkada sam ovdje u sjemeništu. Vidim da sam nesposoban za dužnost koja mi je povjerenjena.

Prepun sam posla, pa mi je teško [sve] obaviti, pa ništa ne zaključujem. O Bože, pomози!

Odbor Zbora sveć. sv. Pavla:

Predsjednik: Sveć. g. Toma Branko
 Potpredsjednik: Sveć. g. Leopold Jurca
 Tajnik: Vel. g. Miroslav Bulešić
 Blagajnik: Vel. g. Antun Cukarić
 Odbornici: Vel. g. Jozip Pavlišić
 Vel. g. Stanko Stijanić
 Predj. Nadz. odbora: Sveć. g. Pavo Milanović
 Časni sud: Sveć. g. Ivan Parvić
 Vel. g. Zvonimir Zambić
 Vel. g. Vlado Prematić

Rukopis iz zapisnika Zbora svećenika svetog Pavla za Istru (1945.-1947.)

OSJEĆAJ NEUSPJEHA U ODGOJU SJEMENIŠTARACA

Pazin, 19. 5. 1947.

Novih poteškoća u odgajanju naših sjemeništara. Nisam za to sposoban. Nastojao sam, i nastojim razumjeti naše mladiće. Teško im mogu udovoljiti zahtjevima i željama. Bože, pomози mi! Pomози mi da svršim ovu godinu, a drugu godinu neka dođe netko drugi na moje mjesto, sposobniji. Preveliko breme, prevelika odgovornost! Kako ću pred Tobom odgovarati! – Bili su osmoškolci kod mene: upozorili su me na nerazumijevanje koje imam prema njima. O Bože, nisam imao nakane njih gnjaviti, već odgajati, a to, koji puta strogo. Vele mi, da nisam kod njih ništa uspio. Hvala Bogu! Tu [si] radio Ti, o Bože. To je samo Tvoje djelo. Ja sam u Tvojim rukama. Stvori od njih dobre mladiće, idealne mladiće, a meni daj više ljubavi do njih. Možda sam ih malo ljubio. Umnoži u meni tu ljubav. Daj mi poniznosti! Što sam miran večeras promatrajući svoje „krahiranje“. Ja bih morao biti uzor njima. A nisam! Koliko nedostataka, nesavršenosti, nemarnosti, kritiziranja! Bože, kako me trpiš ovdje!? Pomози mi, Djevice Marijo! – Puno je nereda u ovom našem sjemeništu: glede discipline, škole, nedostatak duhovnog vodstva. – Ja sam nesposoban i ne mogu ... Sve me vuče van. Ljudi čekaju, žedaju i gladuju [za] istinom. Koliko djece vani koju

bih mogao lijepo naučavati, koja bi me veselo slušala! A možda ovdje gubim vrijeme?! Uvelike me to muči. – Neka bude volja Tvoja! – koliko nerazumijevanja od strane svećenika, preziranja, poteškoća. A Ti si trpio, Isuse, daj, da i ja [trpim] s Tobom!

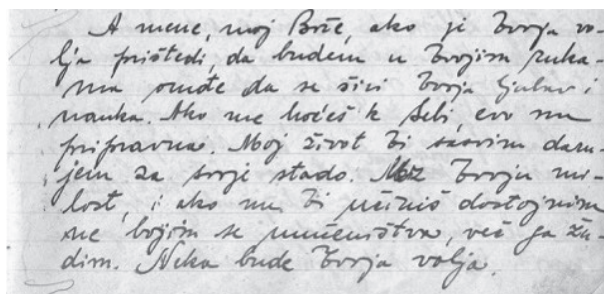
Lanišće: župna crkva svetih Kancija, Kancijana i Kancijanile

ČEŽNJA ZA MUČENIŠTVOM

Pazin, 24. 6. 1947.

Ražalila me je vijest, da se govorka o velikoj simpatiji jedne djevojke prema meni. Što sam mogao nego reći, a što i sada velim: Oče, nek se vrši volja Tvoja. Nek mi bude to na poniženje i na spasenje. Tebi, Bože, preko Tebe, Majko, prikazujem i tu žrtvu. Teško mi je, a Tebi će biti draga. Hvala Ti, Bože, što si to dozvolio. To me nuka, da se što većma Tebi približim. Majko, pomози, da sačuvam svoju čistoću. Daj mi, Bože, prije smrt nego da padnem u jedan grijeh nečistoće. – Ja želim, ako je Tvoja volja, čim prije doći k Tebi. Inače kazni me, kroti me, ponizuj me! – Što se osjećam sretnim kada mogu prebroditi te poteškoće i Tebi ih prikazati. Predobar si, Bože moj. Majko moja, brani me i zagovaraj za me, nevoljnog grešnika.

U vršenju svojih dužnosti nisam požrtvovan. Lako se tužim i kritiziram.

A mene, moj Bože, ako je Tvoja volja prijesti, da budem u Tvojim mukama, onda da se oči. Tvoja ljubav i milost, ako me hoće k sebi, ev mi pripravna. Moj život bi svojim darujem za Tvoje slado. Može Tvoja milost, i ako mi bi prenio dostojnim me svojim u milostivost, već ja tu dim. Neka bude Tvoja volja.

PRVA PRIČEST U ZNAKU MUČENIŠTVA

Pazin, 16. 6. 1947.

Bio sam u Rukavcu kod Rijeke za prvu svetu Pričest. Lijepo je bilo.⁶⁵ Proživio sam sreću, koju sam imao tada, kada sam se i ja prvi put pričestio. Bože, kako si dobar! Preporučio sam djeci da budu onako dobri kako su na dan prve svete Pričesti do svršetka svojeg života. Preporučio sam im štovanje Majke Nebeske i Isusa u Presvetom Oltarskom Sakramentu.

Inače su ljudi vrlo indiferentni, a pristupačni.

⁶⁵ „Domaćice su u čast gosta napravile od slatkiša bijelo janje koje su ukrasile s crvenom vrpcom oko vrata. Kada je vlč. Miroslav Bulešić, koji je do tad s prvopričesnicima bio veseo i razdragan, primio taj poklon, naglo se uozbiljio, zamišljeno za trenutak zastao, i zatim progovorio: „Hvala vam svima. Lijep je to dar, ali nije dobar znak!“ M. ŽMAK-MATEŠIĆ, *Krvava krizma Lanišće 1947.*, ponovljeno i dopunjeno izdanje, Lanišće, srpanj 2007., str. 67. Tako je vlč. Miroslav samo u razmaku od dva mjeseca dobio dva puta janje s crvenom vrpcom, jedno živo a drugo kao kolač.

SPREMNOST NA KRAJNJE PONIŽENJE

Pazin, 22. 7. 1947.

Već skoro mjesec dana proživljam veliku unutar-nju krizu, što me čini, protiv moje volje, neraspoloženim i žalosnim, a ujedno, što mene samog čudi i nervoznim. Uzroci su ovi: moj neuspjeh u odgoju sjemeništara, kako sam mogao [vidjeti] po anketi, koju sam postavio na svršetku školske godine đacima...

Postao sam grub, neuslužan, nevoljan, nemiran, koji put čak mrzim (ne duboko), prezirem, omalovažujem, kritiziram druge i starije, pa i poglavare, a i mlađe. Nisam više onakav kakav sam bio. Onda sam rastao, a sada propadam. U prošlosti, kao đak, imao sam svojeg duhovnog vođu, njemu sam se znao povjeriti. I on mi je u svemu svojim savjetima pomagao. Kako sam bio na župi ipak ra-deći oko tuđeg boljitka, radio sam i oko svojega. A sada niti nemamo i ne mogu imati duh[ovnog] vođe, niti u radu oko drugih izgrađujem sam sebe. Bože moj, što se ja bojim za sebe? Hoću li ustrajati u svome zvanju?! Neka duboka bojazan ispunja mi dušu. Tomu se još nadodaju

one političke rasprave⁶⁶, oni problemi ne sasvim vjerske i pastoralne naravi; pro fakt [doista], da smo u svemu prepušteni sami sebi: sve to još povećava moje neraspoloženje, moju zlu volju. – Komu da povjerim svoje poteškoće? Samo Tebi, Bože moj! I Tebi, Majko moja! Ti vidiš moje duševne patnje i trzavice. Ovo Ti prikazujem! – Ako je malo to, daj mi još! „Hic seca, hic ure!“ [Ovdje reži, ovdje žeži!]. Nek me se prezre! Nek me se zaboravi! Nek bude volja Tvoja! – Daj mi pomoći, da se u svojim teškim manama popravim.

„Čvrsta je odluka najveća mudrost.“ (Napoleon)

„Ljudima ne nedostaje snaga, već volja.“

(Victor Hugo)

„Ruka želja može zadovoljiti samo budale, čvrsta volja može tek da pravi uspjeh bude.“

„Svaki sam sebi određuje vrijednost, jer smo mi veliki ili mali prema svojoj vlastitoj volji.“

⁶⁶ Na sjednici Zbora svećenika svetog Pavla 26. lipnja 1947. raspravljalo se i o petogodišnjem planu koji je vlast predstavila delegaciji Zbora te tražila podršku svećenstva. Jedan od sudionika je primjetio da se zapravo radi o podršci komunizmu i njegovu učvršćenju. Vlč. Bulešić bio je protiv rezolucije kojom bi svećenici podržali petogodišnji plan.

„MOJA OSVETA JE OPROST” IZ OPORUKE

Baderna, 23. 4. 1945.

Svjestan da sam uvijek vršio svoju dužnost, prožet gorućom ljubavlju prema svojem stadu, želim uputiti svoje vjernike na put poštenja i dobrote. Trpimo svi iz ljubavi prema Bogu. Sve će svršiti na tom svijetu, i trpljenje i žalost, a na drugom čeka nas slava, ako budemo znali iz ljubavi prema Bogu i trpjeti. Sve mogu u Onome koji me krijepi.

Hvala ti, mili moj puče! Bio sam malo vremena s tobom. Dovoljno da sam te upoznao, da sam vidio tvoje mane, tvoje pogreške. Upoznao sam tvoju dušu, osjetio tvoje poteškoće, jer su tvoje poteškoće bile moje, tvoje žalosti bile su i moje. Budite kršćani, u pravom smislu riječi. Nemojte biti kršćani samo na pola. Postali smo prijatelji u kratko vrijeme! Slagali smo se u svemu. Svakoga sam primao, sa svakim razgovarao, savjetovao na dobro, tješio, pomagao. Siromaha sam uvijek pomagao. Stotinjak ljudi sam uz pomoć Biskupa izvukao iz zatvora. Podučavao sam djecu kršćanski nauk i odgajao ih u duhu vjere, poštenja i dobrote. Po savjesti sam svima učinio dobro, a nikome zlo.

A ti, narode moj, nisi bio zahvalan. Ne želiš živjeti kršćanski. Ne želiš služiti Bogu i poštivati njegove zapovjedi. Puče moj, Bog želi da se njemu obratiš. Moja je zadnja preporuka: budite pravi kršćani. Bogu služite i bit će vam dobro, na ovom svijetu i na drugom. Zbogom!

Od svih tražim oproštenje. A moja osveta je oprost. Bože, oprosti svima i sve obrati na pravi put.

BIBLIOGRAFIJA

Izvori:

Biblija

Zakonik kanonskog prava iz 1917.

Arhiv Postulature Miroslava Bulešića

Literatura:

J. Š. Baar, *Župnikova gazdarica*, Osijek, 1923. II. izdanje, Đakovo, 1983.

M. Bartolić, *Mons. dr. Ivan Pavić*, Pazin, 2007.

M. Bartolić, *Miroslav Bulešić, sluga Božji*, II. izdanje, Pazin, 1990.

M. Bartolić, *Miroslav Bulešić, sluga Božji*, III. izdanje, Pazin 2000.

M. Bulešić, *Dnevnik u župi Baderna, 1943.-1945.*

J. Dobrila, *Otče, budi volja Tvoja*, Trst, 1854.

I. Grah, *Istarska crkva u ratnom vihoru (1943.-1945.)*, II. izdanje, Pazin, 1998.

T. Kempenac, *Nasljeduj Krista*.

B. Milanović, *Moje uspomene*, Pazin, 1976.

V. Milovan, *Miroslav Bulešić svjedok Kristov*, Pula, 2006.

P. Ovidije, *Amores* [Ljubavi], III, 4,17.

P. Ovidije, *Metamorphoses* [Preobličenja] VII, 19.20.

Papa Pio XII., *Mystici Corporis Christi*, Roma, 1943.

F. Veraja, *Miroslav Bulešić, svećenik i mučenik, znakoviti lik moderne povijesti Istre*, Poreč, 2013.

Sv. Ambrozije, *Expositio Evangelii secundum Lucam* [CSEL], 6,20.

Sv. Bazilije, *De Baptismo* b.1 cap.2, nr.10.

Sv. Augustin, *Sermo* 156, 9.

Sv. Augustin, *Enarratio in Ps* 62, nr. 6.

Sv. Augustin, *Sermo* 207.

Sv. Augustin, *Enarratio in Ps.* 37, sermo II, nr. 20; PL 36, 319

Sv. Toma Akvinski, *Super IV librum Sententiarum*, distinctio 24, quaestio 3, articulus 1.

M. Žmak - Matešić, *Krvava krizma Lanišće 1947.*, Lanišće 2007.

SADRŽAJ

Želja za mučeništvom – ostvarena	5
Uvod III. izdanju	11
Blaženi Miroslav Bulešić	13
I. DUHOVNA PRIPRAVA ZA SVETE REDOVE	15
Duhovne vježbe za subđakonat	17
za što si došao?	19
Nitko ne može služiti dvojici gospodara	21
Crux est atque martyrium - Križ je i mučeništvo	24
Duša moja leti na Tvoj oltar	27
Tko je taj novi čovjek?	29
svećenik bez ljubavi - nije dobar svećenik	31
Molitva za obitelj	33
Molitva za Crkvu	34
Zavjet čistoće	35
Zavjet poslušnosti	38
Molitva Časoslova	40
Tri načina moljenja Božanskog časoslova	42
Bože, budi mi milostiv	45
Jedina istina je Bog	47
Pouzdanje u Božju providnost	50
Kušnje s ocem	52
Duhovne vježbe za Đakonat	53
Ulazak u duhovne vježbe	54
Poziv apostola	56
Biti ponizan, blag i strpljiv	59
Svećenik– sol zemlje i svjetlo svijeta	60
Zahvala za primljene milosti	62
Osvrt na đakonsko ređenje	65
prvo pastoralno iskustvo	66
Zahvala za uslišanu molitvu	67
O Križu, slatki Križu, ti si mi vjeran drug	68
Akademski godina 1942-43.	69
Milost poniznosti	70

Poniznost pred Bogom i ljudima.....	71
Sveta Cecilija – uzor čistoće.....	72
Sveti Andrija – uzor u prihvaćanju Križa	73
Bog – izvor svakog mira.....	75
Vježbanje u poniznosti.....	77
Zahvala za poniženje.....	79
Najava posvećenja Majci Božjoj	80
Osobna posveta Majci Božjoj.....	81
Pokajanje za grijehe.....	83
Sinovski odnos prema Blaženoj Djevici Mariji	84
Božićni praznici	86
Osvrt na božićne blagdane provedene u Čabrunićima.....	87
Plač majki i dostojanstvo vojnika.....	89
Svećenik mora ljubiti sve ljude.....	90
Vapaj Nebeskoj Majci za grešno čovječanstvo.....	92
živjeti s teškoćama	93
Zahvala Majci Nebeskoj za nadvladanu kušnju	94
Komunizam nije iskren u onome što govori i čini.....	95
Prikazanje Majci Nebeskoj	98
Svakodnevne kušnje.....	99
Gospi Lurdskoj povjера skoro svećeničko ređenje i Mladu misu ...	100
Čežnja za savršenstvom.....	101
Kušnje prethode milosti	102
Ljubav povrh svega.....	104
Zahvala Bogu za svećenički poziv	106
Duhovne vježbe za Prezbitarat.....	107
Bogu služiti u poniznosti	108
Bogu služiti čistim srcem	110
Otkupljeni Kristovom krvlju.....	112
Tko je svećenik?	114
Potreba vjere, ufanja i ljubavi	115
Prikazanje Bogu uoči ređenja	117
Osvrt na svećeničko ređenje.....	118
Uzašašće!	123

Duhovna obnova o Duhovima	124
Ispit savjesti	126
II. ŽUPA BADERNA	129
Spremnost na mučeništvo	131
Svećenik – svima sve	134
Činiti pokoru za svoje župljane	135
Neprijateljski napadi sve žesći	136
Druga godišnjica svećeničkog ređenja	138
Zahvala za 25 godina života	140
Molitva za župljane	142
Bog ne voli zlo	144
Potreba za svetim misijama nakon rata	145
III. ŽUPA KANFANAR	147
Priprava na misije	149
Želja za nastavkom studija u Rimu	151
IV. PODRAVNATELJ PAZINSKOG SJEMENIŠTA	153
Na novoj službi u Pazinu	155
Molitva za ustrajnost u svećeničkoj službi	156
Svjestan vlastitih mana	157
Oproštajni govor na odlasku iz župe Kanfanar	158
Razmatranje na temu očinstva i majčinstva	162
Rastresenost u službi	165
Osjećaj neuspjeha u odgoju sjemeništara	166
Čežnja za mučeništvom	168
Prva pričest u znaku mučeništva	169
Spremnost na krajnje poniženje	170
“Moja osveta je oprost” - iz oporuke	172
BIBLIOGRAFIJA	173